

„Pitanja životu“

Početni tečaj za mlade kršćane

S njemačkoga preveo i priredio Pavao Madžarević

Sadržaj

Uvod

1. Kršćanstvo – oživljujuće, istinito, atraktivno? (Domjenak Alfa)
2. Tko je Isus?
3. Zbog čega je Isus umro?
4. Postati kršćanin – kako je to?
5. Kako se može čitati Bibliju?
6. Zašto i kako molim?
7. Kako nas Bog vodi? (Uvod u vikend-Alfa)
8. Tko je Duh Sveti?
9. Što čini Duh Sveti?
10. Kako ću biti ispunjen Duhom Svetim?
11. Kako se suprotstavljam zlu?
12. Zašto i kako s drugima razgovarati o vjeri?
13. Ozdravlja li Bog još i danas?
14. Koje mjesto na ljestvici vrijednosti zauzima Crkva?
15. Kako učiniti ono najbolje iz svoga života?

Uvod

1. Prethodne napomene

Od različitih osoba, koje u katoličkim župama drže referate Alfa, čuo sam za „poteškoće“ s prenošenjem referata iz knjige Nickyja Gumbela „Pitanja životu“.

Ova knjiga za referenta hoće pokazati i dati pomoć za razradu knjige Nickyja Gumbela u konkretne referate. Ona nikako ne nadomješta studij temeljnoga teksta Nickyja Gumbela „Pitanja životu“ (Projektion J, DE-Wiesbaden), koja služi kao podloga tečajevima Alfa.

Za razradu su bila važna sljedeća motrišta:

1. Prevesti temeljni tekst Nickyja Gumbela u katoličku kulturu i aktualniji jezik.
2. Ostati što je moguće bliže tekstu bilježnice za sudionike tečaja Alfa.
3. Navođenjem ciljeva i vremena upozoriti one kojima se izlaže na slobodan prostor slobodna oblikovanja tema.
4. Folijama, tematskim navodima sa strane i drugim pomagalima olakšati praktično provođenje.

Referati su bitno prožeti mojim stilom govorenja i „bojom“ moje teologije i iskustvom vjere. Iz toga nužno proizlazi i obrada ovih referata u vlastiti jezik i iskustva onoga koji izlaže.

2. Uz sadržaje referatâ

U predloženome „Priručniku referenta tečaja Alfa za katolike“ neki naslovi su preformulirani u odnosu na inače rabljenu verziju tečaja Alfa. Razlog: traženje našem vremenu prilagođena jezika. Gdje god se to dogodilo, original je naveden u zagradi.

Jedan naslov je ponovno izabran i prilagođen katoličkome osjećaju. To je cjelina br. 4: „Postati kršćanin – kako je to?“

„Pitanja životu“ a ne „Pitanja teologiji“ zove se knjiga s izlaganjima Nickyja Gumbela. Radi se dakle o pitanjima koja se tiču života. Koja pitanja imaju gosti, ne možemo znati. Udaljeni od Crkve i vjere često imaju posve drukčija pitanja od onih u Crkvi. Kod tečaja Alfa radi se o ovim ljudima i njihovim pitanjima.

Jedna od posljedica toga jest da u glavi doduše imamo naučenu teologiju, ali goste na ovome tečaju ne usrećujemo – bolje reći – ne opterećujemo nama zanimljivim teološkim spoznajama. Takav postupak može se pokazati između ostaloga u shvaćanju Biblije. Teološki formirani znaju da su Evanđelja obojena pouskrsno, da biblijski tekstovi imaju povijest djelovanja, da su novozavjetni tekstovi izričaji vjere zajednice i još puno toga. Drugim riječima: Ne moraju sve Isusove riječi u Evanđelju biti upravo tako od njega i kazane.

Takve teološke spoznaje korisne su za shvaćanje Biblije. One mogu hraniti intelekt, ali ne i srce. Srce se hrani odnosom: Isusom Kristom. Isusova se bit prije svega očituje u riječima Ja sam.

Nekim ljudima potrebno je odvažnosti da o bitnima stvarima Evanđelja govore na jednostavan način, bez kompliciranja. A upravo tako može tečaj Alfa čak i za one koji referiraju, biti milost.

Nicky Gumbel hoće današnjega čovjeka uzeti u njegovu životnome ozračju. Stoga i navodi sljedeće kriterije za izlaganje:

- Je li izlaganje
- biblijsko?
- Pripovijeda li o Radosnoj vijesti?
- Je li zanimljivo?
- Je li uvjerljivo?
- Ima li osobnu notu?
- Je li razumljivo?
- Je li blisko životu?

Dosljedno tomu, on ima u vidu svoje slušatelje. Zna da mnogi više nisu navikli na to da slušaju duga predavanja. Osobito teološki izvođeni referati mogu djelovati vrlo sumorno. Zato on svoje referate izvodi u tri koraka: 1. **Izričaj** – 2. **Ilustracija** – 3. **Primjena**. Uvijek na

početku u aktualnu temu uvodi šaljivu dosjetku. Predavanje u pravilu svršava s molitvom, iza koje idealno slijedi 1-3 minute šutnje.

3. Struktura izlaganjâ

Početni tečaj hoće se obratiti čitavu čovjeku. Zajedničko blagovanje na početku susreta i iskustvo zajedništva hoće goste – tako se zovu sudionici tečaja i tako se prema njima postupa – izvesti iz njihove svakodnevice i pripremiti ih za sadržaj izlaganjâ. Petnaest izlaganja tako je posloženo da u gostima izazovu unutarnji proces.

3.1. Domjenak Alfa kao mostobran (referat previ)

Tečaj završava i započinje referatom br. 1 „Kršćanstvo – poticajno, istinito, atraktivno? (Kršćanstvo – nevažno, neistinito ili neatraktivno?) uz domjenak Alfa. S domjenkom se može započeti pozivajući na neobavezan susret, a zatim goste motivirati za sudjelovanjem na tečaju.

Ali tečaj Alfa se može odmah započeti i s drugim susretom. Tečaj tada svršava s domjenkom na koji se pozovu poznanici i prijatelji sudionika tečaja. Upravo se tim ljudima hoće referat obratiti, zagrijati ih i u njima probuditi spremnost da i sami sudjeluju na jednome od sljedećih tečajeva.

3.2. Shvatiti o čemu se radi (referati 2-4)

Referat br. 2 „Tko je Isus“ hoće logičkim argumentima pokazati zašto je Isus Krist relevantan za sve ljude.

Referat br. 3 „Zbog čega je Isus umro?“ pokušava posredovati pristup u srž kršćanskoga naučavanja o otkupljenju.

Ako se tko hoće upustiti u kršćansku vjeru, naći će u referatu br. 4 „Postati kršćanin – kako je to“ (Kako mogu biti siguran da sam kršćanin?) – naputak i pomoć kako se može započeti svjestan odnos s Isusom Kristom.

3.3. Iskušavanje ide preko studiranja (referati 5-7)

Biti kršćanin znači živjeti u odnosu s Isusom Kristom, tako su gosti dosad slušali. Ipak, kako takav odnos može započeti? Evo sljedećih referata:

5. „Kako čitati Bibliju?“
6. „Zašto i kako moliti?“
7. „Kako nas Bog vodi?“

koji hoće potaknuti na to da iskušamo odnos, da bismo stekli vlastita iskustva.

3.4. Vikend kao ključni doživljaj (referati 8-10,15)

Iskustvo zajedništva u jednoj večeri druženja, zajedničko provođenje slobodnoga vremena podupiru zajedništvo. Bitniji je ipak doživljaj Božje blizine.

Vikend započinje s uvodom o Duhu Svetome. Dva referata, 8 i 9, na teme „Tko je Duh Sveti?“ i „Što Duh Sveti čini?“ hoće poduprijeti otvorenost za dodir po Duhu Svetom.

Referat 10 „Kako se napunjam Duhom Svetim?“ vodi do molitve za dar samoga Duha Svetoga.

U nedjelju ujutro u referatu 15 „Kako učiniti ono najbolje od svoga života?“ pokazuje se do kojega blagoslova može dovesti život iz i po Duhu Svetom.

3.5. Konkretizacija (referati 11-14)

Kršćanski život u praksi ima mnoge vidike. Neke ovdje navodimo. Iskustvo Duha Svetoga može na nov način posvijestiti da postoje i drugi „duhovi“. Referat 11 „Kako se oduprijeti zlu?“ upućuje na razračunavanja i napasti.

Ohrabriti da se pozove prijatelje i poznanike na domjenak Alfa želi referat 12 „Zašto i kako razgovarati s drugima o vjeri?“ (Zašto govoriti s drugima o tome?)

Iskustveni pristup ozdravljjućoj snazi Božjega kraljevstva može omogućiti referat 13 „Ozdravlja li Bog još i danas?“.

Referat 14 „Koju vrijednost ima Crkva?“ hoće pomoći integraciji gostiju u konkretnu župnu zajednicu.

Domjenak Alfa, koji zatim slijedi, hoće postati slavlje vjere. Prijatelji i poznanici trebaju doživjeti radosno kršćansko zajedništvo i moći čuti o iskustvima tečaja, dakle o konkretnome Božjem djelovanju. Gdje je moguće, već se ovdje upozorava na sljedeći tečaj.

4. Kako držati referate

Cilj tečaja Alfa nije posredovanje znanja a time i odmjereno, općenito zajamčen nauk. Iskustvo pokazuje da je većina gostiju na kraju shvatila referate samo djelomično i samo nešto od njih.

A cilj je naprotiv probuditi vjeru. Zato je naša zadaća pomoći da se u srcu gostiju zapali iskra i oni se odluče za nasljedovanje Isusa Krista. U tome može pomoći Obnova krštenja/Molitva predanja na koju upućujemo u cjelinama 3, 10, 11 i 13.

Referati su govorno jednostavni, puni humora i pripovijesti i s izvješćima iz iskustava. Hoće biti zabavni. Nicky Gumbel naziva ih predavanja „talk“. Treba se obratiti razumu, srcu (duhu) i volji.

Sljedeći temeljni stavovi važni su za referenta:

4.1. Navijestiti evanđelje, a ne moral

U središtu je uvijek Božja ljubav koja se prije svega objavljuje u otkupljenju njegova Sina a danas u iskusivu djelovanju Duha Svetoga. Što je Bog nekoć obećao po svojoj riječi, vrijedi i danas. No ni najbolja ponuda ne koristi ništa ako nije prihvaćena svjesnom odlukom.

- U srcu biti ispunjen željom da se slušatelji otvore Božjoj ljubavi i kao posljedicu donesu odluku za Isusa Krista. To ne znači da o tome treba često govoriti.

4.2. Duh Sveti otvara srca

Pavao piše: „*I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj*“ (1 Kor 2,4-5). Zadaća je Duha Svetoga objaviti u srcima Božju istinu i ljubav.

Naša je zadaća biti „*poticaj Duha Svetoga*“. To znači pozvati ga da govori i djeluje preko naših riječi i našega života. Stoga je potrebno prema predavanjima se odnositi slobodno. Ono što vrijedi nije

potpun tekst, nego to da Duh Sveti može „proći“. To, uz solidnu sadržajnu pripravu, znači:

- Moliti za Duha Svetoga. Dok su predavanja otvorena za milost Duha Svetoga, referent ima slobodu dati od sebe pripravljeno.

4.3. Biti svjedokinja, svjedok

Isus govori o tome da trebamo biti svjedoci (usp. Lk 24,48). Svjedoci govore o onome što su iskusili. Vjera se dariva samo onomu tko potpuno stoji iza onoga što kaže. Drugim riječima: Samo vatra može zapaliti vatru. Samo oduševljeni mogu oduševljivati.

- Unijeti osobna iskustva. Jer samo vjernik može probuditi vjeru.

4.4. Biti solidaran

Kod tečaja Alfa ne radi se o tome da pokažemo ili dokažemo što znamo i možemo. Radi se više o tome da služimo životu i vjeri onih koji slušaju. To znači:

- Zainteresirani smo ući u njihova pitanja koliko god ona bila jednostavna ili „glupa“.
- Ostajemo srdačni i kad nas se neljubazno napadne. Nikada ne podizati kažiprsta ili uzvraćati istom mjerom.
- Pustimo da srce govori i pripovijeda ondje gdje smo imali i imamo poteškoća, gdje smo posrnuli i što nam je pomoglo.

4.5. Naputak za referate Alfa kod kuće

Mali obiteljski okvir kućnoga tečaja Alfa donosi sa sobom za referenta male promjene. Zacijelo najčešća promjena jest ova: referent sjedi zajedno s gostima i domaćinima u malome krugu. Tako nema govornice, nego je rukopis u rukama ili na koljenima, odnosno stoliću.

Izlaganje zbog velike prostorne blizine dobiva karakter razgovora, gosti su gotovo automatski uključeni u razgovor. Postoji mogućnost

da se izravno uđe u misli i izjave gostiju (primjerice, iz razgovora tijekom jela), ali i mogućnost neverbalnih znakova.

Jako je važno temu usvojiti dobrom pripravom. Tako tema treba postati osobno svjedočenje o vjeri koje ohrabruje. Gosti pritom također iskusi da predavači ne mogu odgovoriti na sve, da su ponekad i nesigurni i da i sami imaju pitanja. Oni predavanjem prenose ono što su razumjeli. Vjera i za njih ostaje put kojim idu korak po korak dalje, uzdajući se u Duha Božjega.

Kod kućnoga tečaja Alfa nije moguće pokazivati folije. Kao moguću varijantu treba ponuditi tekstove za sve ili kopirati na većemu formatu, pokazati ili staviti u sredinu kruga.

5. Uz postupanje s priručnikom za referenta

5.1. Folije

Jedan katolički župnik potaknuo je da se naprave neke dopunske karikature, budući da je smijeh važan element tečaja. Karikaturist Gregor Müller piše: „Dvojim o tome da je karikatura pravi medij za ozbiljnost teme... (caricare: pretovariti, pretjerati).“

Ipak je dao nekoliko prijedloga. To su folije koje mogu opustiti. Nekima će se svidjeti, drugima ne. Važno je izabrati ono što služi, a sve drugo velikodušno ispustiti.

U lijevome stupcu ovoga priručnika za referenta naći ćete tekstove i slike koje smo publicirali u registratoru s folijama. Registrator sadrži 129 c/b-folija i 37 kolor folija koje možete kupiti ili posuditi dok traje seminar.

5.2. Tekst

Tekstovi priručnika za referenta pokazuju moguć oblik kako se predavanja, prevedena u katoličku kulturu, mogu održavati. Upravo jer su predavači svjedoci, razvit će i svoje vlastite referate. Pritom mogu preuzeti primjere, folije i slijed misli iz ove knjige za referenta i ugraditi ih u svoj referat. Stoga:

Svatko mora pronaći svoj vlastiti govor. To također znači prilagoditi se govoru i osjećaju gostiju. Već prema mjestu i situaciji može ovo značiti rabiti i ženski govorni oblik ili nove teološke načine govora kao Prvi/Drugi zavjet odnosno Stari i Novi.

- Pripovijesti i iskustva mogu se slobodno prilagoditi ili dopuniti.
- U priručniku za referenta – s iznimkom navoda folija – lijevi je stupac svjesno ostavljen prazan. To je mjesto za bilješke i osobne dopune.
- Folije su izrađene samo za male tematske cjeline. Tko nešto promijeni, može u pojedinome slučaju neku foliju izostaviti ili je sam načiniti.
- Poneke dopune navedene su na kraju predavanja ili kao prethodne napomene koje olakšavaju pristup predavanju.
- Smije se križati i izostavljati. Treba pripaziti: tko ugrađuje nešto novo, treba isto tako nešto izostaviti, inače su predavanja preduga.

Na kraju već formuliranih predavanja dodani su sažetci i dopunska pomoć (osim prve cjeline). Ovi sažetci mogu se dati gustima kao dodatak popratnoj bilježnici. Predlošci za kopiranje su koncipirani kao dvostruki A4 format, pa ih nakon kopiranja treba presaviti.

5.3. Daljnja literatura

Na kraju predavanja najčešće se gostima preporuča neke knjige: njih sam izabrao prema tri motrišta:

- Što je moguće kraći tekstovi, kazivani jednostavno i razumljivo, dakle ne teološka djela;
- Spisi ili praktični materijali koji pomažu u prvim koracima do vjere;
- Spisi koji svjesno ugrađuju i katoličku literaturu.

Pritom sam sebi dopustio da uputim i na neke spise koji – barem djelomično – potječu iz moga pera.

6. Korisne adrese i pomoćna sredstva

vidi str. 12

Prva cjelina

KRŠĆANSTVO – OŽIVLJAVAJUĆE, ISTINITO I ATRAKTIVNO?

(Kršćanstvo – nevažno, neistinito i neatraktivno?)

(Domjenak Alfa)

Cilj: Goste domjenka učiniti radoznalima za pitanje kršćanske vjere

Trajanje predavanja: oko 30 minuta

Sljedeći uvod polazi od danas uobičajenih negativnih mišljenja o kršćanstvu i Crkvi. Alternativni uvod, koji polazi više od čovjekove nevolje i čežnje za životom, nalazi se u Dodatku.

1. Uvod

Pozdrav i upućivanje na slajd.

Kod tečaja Alfa na početku se uvijek ispriopijeda neka pošalica. Zato danas tako i započinem:

Djed-židov sjedi sa svojim unukom u parku pred velikom crkvom. Mali ga pita: „Kakva je to kuća?“ „To je crkva!“ Mali: „A što je crkva?“ „Hmm – kršćani kažu da u njoj stanuje dragi Bog!“ „Ali dragi Bog stanuje u nebu!“ „Imaš pravo! Ali tu unutra ima svoju trgovinu!“

I mi znamo: njegova trgovina više ne ide tako dobro. Kršćanstvo za mnoge ljude, a prije svega Crkva, danas više nije tema. Biti kršćanin za njih je nevažno. Oni jednostavno ne shvaćaju zašto nešto što se dogodilo prije 2000 godina i toliko i toliko kilometara daleko u Izraelu, treba biti važno za njihov osobni život u Hrvatskoj (Švicarskoj) u trećemu tisućljeću.

Prije svega radi se o trima stvarima, koje mnogi smatraju odgovornima za lošu trgovinu Crkve. Kažu da je kršćanstvo daleko od života, nevjerodostojno i nadiđeno.

1.1. Daleko od života?

Za mnoge ljude koji su još odgajani religiozno kršćanska vjera bila je mrska dužnost. Išli su u crkvu jer su morali. Pritom su gledali na sat i zijevali: „Koliko će to još dugo danas potrajati!“

Sjećam se još kad sam postao svećenik. Jedan moj školski kolega rekao mi je: „U propovijedi smiješ pričati o svemu, ali ne smiješ propovijedati više od 12 minuta.“ Zašto? Možda i zato jer je naš župnik obično dugo propovijedao. – Danas je odgovor na ovaj Zašto puno složeniji. Mnogima to što se u Crkvi događa, čini se, baš i nema puno veze sa zanimljivim životom: dakle daleko je od života!

1.2. Nevjerodostojno?

Mnogi ljudima je muka da kršćanska vjera treba biti prava vjera. Oni ovaj zahtjev smatraju arogantnim u odnosu na druge religije i predodžbe o vjeri. A ovo to više, jer se tijekom povijesti kršćanstva dogodilo puno ružnoga.

Osim toga mnogi su uvjereni da je kršćanski nauk u suprotnosti sa stvarnim potrebama. Oni se pritom oslanjaju na tzv. rezultate i dostignuća znanosti. Zato mnogi smatraju kršćansku vjeru nevjerodostojnom.

1.3. Nadiđeno?

Mnogi ljudi smatraju kršćansku vjeru nadiđenom. Ona za starije ljude još može biti ispravna, ali ne i za nas današnje moderne ljude. Tako sam u posljednje vrijeme kod više istupanja iz Crkve čitao kao obrazloženje da vjera više ne pristaje u naše vrijeme.

Sigurno, ljubav prema bližnjemu nije ništa loše. I prije svega ljudska prava. Važno je i očuvanje stvorenja, jer nitko ne želi onečišćen zrak i zatrovanu hranu. Ali inače – inače to kršćansko samo još skučava: prije svega napor da se mora biti dobar čovjek!

Ali zar je to istina? Zar je kršćanstvo daleko od života, nevjerodostojno i nadiđeno? Poznajemo li kršćanstvo uopće?

Franz Wehrle, njemački župnik, bio je u ljetu 2000. godine u Peruu na praznicima. S prijateljem je krstario Andama. Susreli su

Indiose i djeca su trčala prema njima. Franz im je htio nešto darovati pa je iz naprtnjače izvadio tablu čokolade koja se od sunca bila malo smekšala. Skinuo je papir i pružio prema djeci. Ali djeca se zbunjena i prestrašena okrenuše od njega.

Franz nije shvatio. Tada će mu njegov prijatelj: „Pomisli da ova djeca ne znaju što je čokolada. I – na što će ih podsjećati ta smeđe-crna roba koju si im pružio?“

Tako je to: što ne poznajemo, ne možemo ni voljeti. Nije li možda slično i s biti kršćanin?

Pitajmo se stoga: Što je to biti kršćanin?

Kršćanska vjera je:

2. Put u život

Čovjek, oko trideset i pet mu je godina, pripovijeda: „Biti kršćanin ranije me nije zanimalo. Kad se danas sjećam onoga što je bilo, uvijek sam živio u nadi u budućnost. Razmišljao sam, primjerice: 'Kad završim šesti razred, onda...' A kad sam bio u srednjoj: 'Kad završim srednju, onda...' A kad sam bio na nauku: 'Kad završim zanat, onda...' Uvijek sam živio gledajući naprijed. Živio sam za vikende, za praznike itd. A kad su te željene stvari postale sadašnjost, opazio sam da se željena nada nije ispunila i da to nije bio 'život'. Tako sam došao do uvjerenja da život mora biti više nego što sam do sada naučio.“

Primjer pokazuje da je ovom čovjeku na neki način nešto nedostajalo. Upravo se time koristi reklama. Ona funkcionira na osnovnoj činjenici da čovjek u sebi nosi neutoljivu čežnju za srećom i ispunjenjem. Većina, pak, ljudi stječe iskustvo da negdje duboko u nama uvijek ostaje neka rupa, neka praznina, osjećaj da nešto nedostaje.

Princ Charles je nedavno u jednome intervjuu rekao da unatoč svima znanstvenim napredcima „duboko u duši (ako mi dopustite uporabiti ovu riječ) neprestano ostaje nesvjesni osjećaj straha da nešto nedostaje, neki sastavni dio koji život čini vrijednim života.“

Američki novinar, Bernard Levin, deklarirani nekršćanin, jednom je napisao: „Život je jedan jedini upitnik – a nitko nema vremena

ispitati stvar... Izrazimo to brutalno: Imam li vremena prije nego umrem otkriti zašto sam se uopće rodio? Očita je opasnost odgađanja, dok ne bude prekasno... i zašto moram bezuvjetno znati zašto sam se rodio? Naravno, zato jer jednostavno ne mogu vjerovati da je moje rođenje bilo slučaj, a ako nije bilo slučaj, onda iza njega mora postojati neki smisao.“

Poznati psihijatar dr. Viktor Frankl, koji je kao Židov preživio koncentracijski logor, ustanovio je da se najčešći razlog samoubojstva i depresije sastoji u tome da čovjek u svome životu više ne vidi nikakva smisla.

Čovjek ne može istinski živjeti bez smisla. Pitanje je kako ovaj smisao prepoznati i naći.

Lav Tolstoj, autor „Rata i mira“ i „Ane Karenjine“, napisao je 1879. knjigu pod naslovom „Moja ispovijed“, u kojoj opisuje svoje traganje za smislom života. On u toj knjizi pripovijeda kako je kao dijete odbio kršćansku vjeru. Ali je počeo tražiti smisao života.

Najprije je počeo s traženjem užitaka. U Moskvi i St. Petersburgu sudjelovao je na neobuzdanim zabavama, redovito se opijao, imao više odnosa, postao glumac... i ustanovio da ga to ne zadovoljava.

Zatim je pomislio da bi novac mogao biti put. Baštinio je velik imetak i počeo svojim knjigama zarađivati puno novaca... ali je ustanovio da ga ni novac ne može zadovoljiti.

Zatim je počeo tražiti ugled i slavu i htio postati važna osobnost u Rusiji. Napisao je dva najpoznatija romana svjetske literature. Ali ni to ga još uvijek nije zadovoljilo.

Zatim je htio izgraditi savršenu obitelj. Našao je divnu ženu, imao sretnu obitelj s 13 djece!... za koju kaže da su ga ona spriječila da pronađe pravi smisao života.

Zatim, kad je postigao sve što ga je trebalo učiniti sretnim, jedno ga je pitanje dovelo do ruba samoubojstva. To je bilo pitanje: Koji smisao ima moj život poslije smrti?

I tražio je na svakome području znanosti i filozofije, a jedini odgovor koji je mogao pronaći, glasio je ovako: „U beskrajnu vremena mijenjaju se beskrajno male čestice u beskrajnoj složenosti.“

Možemo si zamisliti da ga ovaj odgovor nije zadovoljio. Njegova pitanja su ostala:

- Odakle dolazim?
- Kamo me vodi moj put?
- Tko sam ja?
- Što je smisao života?

Odgovor je konačno pronašao kod siromašnih ruskih seljaka koji su živjeli svoju kršćansku vjeru. Shvatio je da se odgovor nalazi u Isusu Kristu.

Isus je rekao: „*Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju*“ (Iv 10,10). Što je taj život u izobilju?

To je ono što može začepiti rupu duboko u nama, kamo inače nitko ne dolazi. Život u izobilju nije nešto, nego Ti. To je odnos prema Bogu.

Ali dokle god nemamo taj odnos, ne možemo ga sebi ni zamisliti. Zato i ne znamo da nam nedostaje.

Mi stariji se još sjećamo vremena kad je u naše stanove ušao TV-aparat. Tko ga kod kuće nije imao, često bi odlazio k susjedu koji je posjedovao crno-bijeli prijemnik. Slika je uvijek bila nejasna, sniježila je i imala je pruge. Primali smo jedan jedini program. To je bilo sve. Ali smo smatrali da je to super.

Jednoga dana susjed je kupio novu antenu i TV u boji.

I sada smo gledali jasne slike u boji, a konačno smo mogli gledati i više programa koji su nam donosili najbolje crtane i igrane filmove. Naše uživanje u televiziji dobilo je novu dimenziju. Da nas je tko ranije pitao jesmo li zadovoljni, potvrdili bismo to.

Ali sada nitko više ne želi tu staru crno-bijelu kutiju bez antene. Ne, nipošto!

Tako je to, kad ne poznaješ kršćansku vjeru. Zadovoljan si s onim što imaš. Mnogi su, čini se, danas zadovoljni jer ne znaju da postoji nešto bolje.

Ali kad tko otkrije kršćansku vjeru i uđe u osobni odnos s Bogom, smisao života postaje jasniji. Tada shvaćamo zašto živimo.

Otkrivamo stvari koje nikada prije nismo doživjeli. Gledamo svoj život u novim bojama. Doživljavamo prije svega nadu. Otvaraju nam se nove dimenzije budućnosti. Tada više ne želimo natrag u stari život. Otkrivamo: kršćanska vjera oživljava i čini život napetim. Ona je put u život. Ona je:

3. Oslonac u konfuznu vremenu

Ponekad se tvrdi: „Svejedno je što vjeruješ, samo ako iskreno misliš.“ Ili: „Glavno je da imaš neku vjeru.“ Ali i Adolf Hitler je imao neku vjeru. I htio je svojim zamislama usrećiti svijet. Njegovi pogledi doveli su do smrti milijunâ ljudi.

Ovo je ekstreman i nažalost ponovno aktualan primjer kako pokazuje ekstremno desna scena. Jasno pokazuje da ima značenje to što vjerujemo, jer vjera upravlja našim djelovanjem.

Odgovor koji danas možemo čuti, jest ovaj: „Za tebe to može biti u redu i istinito, ali ne i za mene.“ Ali zar je to istina? Može li nešto za neke biti istinito, a za druge ne biti?

Pisac i filozof C. S. Lewis izrazio je to ovako: „Kršćanstvo je tvrdnja. Ako je kriva, nema nikakva značenja. Ako je pak istinita, onda je od prisilno općega značenja. Ono što pak apsolutno ne može biti, jest: napola značajno.“

Je li kršćanska vjera istinita?

Knjigu „Ben Hur“, iz koje je kasnije nastao najuspješniji hollywoodski film, napisao je čovjek (Lewis Wallace) koji ovako opisuje nastanak svoje knjige:

„Pokušao sam ovom knjigom dokazati da Isus nikada nije živio i da je kršćanska vjera daleko od svake istine. Tijekom svojih istraživanja za knjigu došao sam do suprotna zaključka.“ Došao je do uvjerenja da je ovo stvarno istina – i tako je nastao poznati film.

Isus je rekao: „*Ja sam... Istina i Život*“ (Iv 14,6). Može li se ovaj izričaj dokazati? U ova pitanja ulazimo u tečaju Alfa. Pritom ćemo vidjeti: ima dobrih dokaza. Vjera nije slijepi skok u nesigurno. To je korak temeljen na činjenicama. **Ako je moguće ispričati vlastiti primjer.**

Iskustvo jednoga svećenika: Za večerom na jednome od mojih svećeničkih druženja pokraj mene sjedila je 18-godišnja Sara. Pitala me je tko sam ja. A kad je čula da sam župnik, pitala je: „Kako ste došli na ideju da postanete svećenik?“ Pripovijedao sam joj: „Kad sam imao 11 godina, s vremena na vrijeme duboko bih u sebi osjetio: 'Trebaš postati svećenik.' Dugo sam potiskivao ovu misao. Opirao sam se. I ja sam htio biti 'normalan' čovjek. Ali duboki nutarnji glas je ostao. To me je sa 17 godina dovelo u krizu. Nisam znao kako dalje, i tako sam počeo moliti. Tada sam doživio Božje srce. Malo-pomalo privukla me toplina, blaga sreća i duboka nutarnja ljubav. Smio sam iskusiti kakav je On, a On me je ispunio velikom radošću. Bio sam jako sretan. Tada sam shvatio da je nebeski Otac sto posto ljubav i da je više od mene zainteresiran za moje spasenje i sreću. Tada sam mogao reći: 'Učini s mojim životom što hoćeš. To će biti za mene najbolje.' Otada se u mome životu nešto promijenilo. Dobio sam čvrst oslonac, ruku koja me drži. Iskusio sam se iznutra držanim i nošenim. Bog je bio uza me sve do danas u svim krizama, trpljenjima i bolima.“

To što je iskusio ovaj svećenik, mogu potvrditi mnogi: kršćanska vjera daje oslonac i sigurnost usred konfuzna vremena.

Ono treće, što kršćanstvo daje uz mogućnost života i oslonac, jest:

4. Ljubav u mračnome svijetu

Svi smo stvoreni na Božju sliku i stoga svi u sebi imamo nešto plemenito. A s druge strane, ipak i u našem životu postoje stvari zbog kojih nismo baš jako sretni, za koje znamo da nisu u redu.

Ruski pisac Aleksandar Solženjicin je napisao: „Granica između dobra i zla ne prolazi niti kroz države, niti kroz društvene klase, niti

kroz političke stranke..., nego kroz svako srce i kroz srca sviju ljudi.“ Tu trebamo pomoć. Jer svi bismo htjeli biti dobri. Svi trebamo ljubav koja pobjeđuje ono tamno u nama i u svijetu.

Isus govori: Ja sam ta ljubav. Ja sam pobijedio tamu svijeta (usp. Iv 16,33).

31. srpnja 1991. godine bila je 50. obljetnica jednoga takva događaja: posljednjega srpanjskog dana 1941. zavijale su sirene u Auschwitzu na uzbunu: jedan je zatvorenik pobjegao. Kao mjera osvete moralo je umrijeti deset njegovih suuznika koje su zatvorili u poseban, za ovu namjenu sagrađen bunker. Čekala ih je polagana, mučna smrt od gladi.

Čitav dan čekali su muškarci na žezi, gladni i boreći se za život, dok je njemački zapovjednik sa svojim asistentima obilazio između redova da samovoljno izabere deset žrtava. Kad je komandant pokazao na čovjeka Franciszeka Gajowniczeka, ovaj je očajno povikao: „Moja jedna žena i djeca!“

U sljedećemu trenutku istupi iz reda čovjek s okruglim naočalama od žice i skine svoju kapu.

„Što hoće ova poljska svinja?“, otrese se na njega komandant. „Ja sam katolički svećenik; želim umrijeti za ovoga čovjeka. Ja sam star, a on ima ženu i obitelj ... ja nemam nikoga“, reče pater Maksimilijan Kolbe.

„Odobreno!“, reče zapovjednik i ode dalje.

Te večeri bude svećenik s devetoricom drugih muškaraca zatvoren u bunker gladi. Normalno bi jedan drugoga kao kanibali rastrgali u komadiće. Ali ovoga puta je bilo drukčije. Dokle god su imali snage, molili su i pjevali, dok su goli sjedili ili ležali na tlu.

Nakon dva tjedna u bunkeru gladi preživjela su još trojica muškaraca i pater Maksimilijan. Budući da je bunker bio potreban za druge i ova četvorica preživjelih bila su likvidirana. 14. kolovoza 1941. primio je poljski svećenik injekciju fenola i umro. Imao je 47 godina.

10. listopada 1982. na Trgu svetoga Petra u Rimu smrt patra Maksimilijana ocijenjena je visoko vrijednom. Među 150.000 onih koji su slavili bio je i Franciszek Gajowniczek, a s njime njegova žena,

njegova djeca i unuci. Smrt toga čovjeka omogućila je život mnogim ljudima. Papa je o smrti patra Maksimilijana rekao: „Ovo bijaše pobjeda, izvojevana nad svim sustavima ljudskoga prezira i mržnje, pobjeda koja podsjeća na našega Gospodina Isusa Krista.“

Drugi poznati primjer je Majka Terezija. Ona je došla u Indiju i vidjela u Kalkuti kako siromašni ljudi bez ljubavi potpuno osamljeni umiru na ulicama. To ju je dirnulo. Potražila je kuću i primala umiruće da bi mogli barem dostojno umrijeti. Kazala je: „Najgora bolest je biti neljubljen, biti neželjen.“ Tako je započelo veliko djelo ljubavi koje je dalo da mnogi siromašni ljudi iskuse ljubav Božju.

Ovu ljubav, koju se tako dobro vidi u životu ovih ljudi, hoće Bog dati i nama. U našem malom životu, u našim odnosima, u obitelji, u zvanju... hoće nam Bog darovati snagu svoje ljubavi. Imati ljubavi čini atraktivnim, privlačnim.

Sažimljući možemo reći: Kršćanska vjera je put u život, oslonac u konfuznu vremenu i ljubav u mračnome svijetu. Drugim riječima: Ona oživljuje, istinita je i čini naš život atraktivnim. To su razlozi zašto kršćanska vjera mene fascinira.

Ne znam kako ćete vi reagirati na ovu vrstu predavanja. Možda mislite: „Kakva li zanesenjaka!“ Ili: „Ovaj trabunja!“

Druga reakcija mogla bi biti: „To i mene zanima, želim još više o tome saznati!“

U tome slučaju pozivam vas da sudjelujete na ovome tečaju duhovne obnove. Dođite bez ikakvih obveza na prvu večer, a zatim se odlučite želite li dalje nastaviti s tečajem.

Nemamo sve odgovore, samo pokušavamo prenijeti ono što smo iskusili i što do sada znamo o kršćanskoj vjeri.

Treća reakcija mogla bi biti: „Zapravo zanimalo bi me, ali nešto me zadržava.“

Neki čovjek usporedio jednom kršćansku vjeru s bazenom za plivanje pokraj kojega stoji. I kaže: „Htio bih skočiti, ali se bojim.“

Zato molimo:

Gospodine Bože naš, ovdje smo pred tobom s posve različitom životnom poviješću, čežnjama, pitanjima i iskustvima. Ti nas ljubiš. Hoćeš nam darovati život, oslonac i ljubav.

Sve nas blagoslovi. Daruj nam hrabrosti odvažiti se na prve korake prema tebi. Vodi nas svojim Svetim Duhom. Amen.

Dodatak

Alternativni uvod

Dopustite mi započeti s dvije pošalice:

Župnik Braun kupio u Brazilu jeftinu kavu. I sada ju treba prenijeti preko granice a da ne slaže. Jedan paket zalijepi ispod desnog, drugi ispod lijevog pazuha. Granični službenik uljudno upita: „Velečasni, jeste li štogod kupili?“ – „Da, sine moj. Dva kilograma kave. Ali sam ih podijelio među siromasima.“¹

Mlada žena dolazi po svoga muža koji sjedi u gostionici. On joj plati jednu rakiju. Ona popije i strese se. „Kako je odvratna!“ „Eto, vidiš“, kaže muž, „a ti misliš da se ja ovdje zabavljam.“

Ima puno mogućnosti kako možemo prolaziti kroz život varajući nasitno. Dugo vremena može to ići dobro. Ali doći će dan kad dalje neće ići.

Citiram iz jednoga pisma: „Bogatiji smo od svojih djedova i baka. Živimo u boljim kućama i ljepšim stanovima. Prehrana nam je u mnogočemu bolja. Više toga smo vidjeli, više pročitali i o svim stvarima znamo više nego što su znali oni. Zdraviji smo, živimo dulje i oblačimo se ljepše. Ali jesmo li sretniji od njih? Na ovo pitanje ne možemo, nažalost, odgovoriti s Da, jer se sve više i više žalimo i bitno smo nezadovoljniji od njih.“

Kad bismo – oslonjeni na istraživanja i ankete – proveli analizu vremena, ovo pismo bilo bi potvrđeno. Jer danas ima više nezadovoljnih i prevarenih supružnika. Ima više samohranih roditelja. Ima više ljudi s psihičkim smetnjama. Ima više ljudi koji žive s neumjerenim težnjama i različitim ovisnostima. Ima više ljudi koji se

¹ Njem. der Arm = ruka; der Arme = siromah. U igri riječi je poanta. Nije mu kazao 'pod rukama', nego 'među siromasima'.

više ne raduju životu pa sami okončavaju svoj život. Popis bi se mogao nastaviti.

Iza svega se krije potreba: Čovjek hoće živjeti. On želi biti sretan. Traga za dobrim životom. Traži ovdje i traži ondje. Skače onamo gdje misli da će naći samo komadić više života. Hoće imati ono što mu obećava sreću, radost i užitak. A pritom je često jako razočaran. Mnogo toga što mu je bilo toliko obećavano, ruši se kao kuća od karata. Ostaju nezadovoljni ljudi, slomljena i ranjena ljudska srca koja u životu trpe a čeznu za životom. Da, pomanjkanje ljubavi velika je nevolja današnjih ljudi. Gdje će čovjek naći ono što traži u svome srcu?

Poznajemo li uopće kršćanstvo?

Dalje **na str. (?), točka 1.3 (sredina):** Franz Wehrle...

Druga cjelina

TKO JE ISUS?

Cilj: On je Božji Sin: Što to za mene znači? S time biti opterećen.

Trajanje izlaganja: 35 minuta

1. Uvod

Srdačno pozdraviti sudionike. Naputak uz tečaj: Teme kao kamenčići mozaika grade jedna na drugo i tvore cjelinu.

Trudimo se na svakome susretu ispričovjediti poneku dosjetku. Ali može se dogoditi da netko od vas tu dosjetku već poznaje. U tome slučaju ipak se nasmijte iz uljudnosti!

Jako bogati Teksašanin voli svoje prijatelje maziti domjenkom. Na vrhuncu slavlja običava svoje goste povesti na bazen za plivanje, u kojemu se razgibava morski pas ljudožder. „Uspije li nekomu preplivati bazen“, kaže Teksašanin, „ima pravo na tri želje! Može izabrati između polovice moga imetka, milijun dolara u gotovini ili ruku moje kćeri.“ Procedura se ponavlja, ali nitko se na to ne odvažuje. Jedne večeri ipak se dogodi: tek što je domaćin protumačio uvjete, kad se začuje „pljus!“ – mladi čovjek zapliva uz opasnost po život. Jedva se dohvati stuba, kad morski pas iza njega grune uz obrub. Bučan pljesak. Teksašanin potrči prema njemu i čestita. „Evo, koje tri želje ti smijem ispuniti: hoćeš li polovicu moga imetka?“ „Ne.“ „Hoćeš li milijun dolara u gotovini?“ „Ne.“ „Aha, ti hoćeš ruku moje kćeri!“

„Ne.“ – „No, što onda hoćeš?“ „Samo hoću saznati tko me je ovamo gurnuo.“

Tako se možda može osjećati ovaj ili onaj između vas: pomalo gurnut u to. Možda niste ovamo došli iznutra privučeni, nego na uporan poziv, dakle, ne sto posto dragovoljno.

Smijete se posve opustiti: Ovdje je sve dragovoljno: Smijete slušati, a ne morate. Smijete doći i sljedeći put, ali ne morate. Vi ste slobodan čovjek.

2. Vjera u Isusa Krista

Tema današnje večeri glasi: „Tko je Isus?“ Kad govorimo o Isusu, govorimo bezuvjetno i o vjeri. Riječ „vjera“ opterećena je različitim predodžbama. Mnogi misle da se radi o tome da istinitim smatramo nešto o čemu ne možemo znati ništa točnije. A jer ne možemo znati, moramo u to vjerovati.

Ili druga predodžba o vjeri: Što se čini ljudski nemoguće, mora se jednostavno vjerovati, tada će to ipak biti moguće. Kao što, recimo, pokazuje sljedeći primjer:

Jedna sestra koja je na Dalekome Istoku radila s djecom bila je na putu sa svojim džipom, kad joj odjednom nestane benzina. Nažalost, nije uza se imala dodatni kanistar. Sve što je imala uza se, bila je dječja noćna posuda. Tako pođe pješice do slijedeće benzinske crpke i natoči benzin u noćnu posudu.

Dok je sipala benzin u spremnik, putem prođe veliki cadillac s dvojicom jako bogatih naftnih šeika. Ovi napeto gledaju kako sestra sadržaj posude sipa u svoj spremnik. Konačno jedan od njih dade otvoriti prozor automobila i dovikne: „Znate li, mi doduše nismo pripadnici vaše religije, ali se jako divimo vašoj vjeri!“

Ipak kršćanska vjera znači nešto drugo. To je vjera u osobu koja stvarno postoji, i ima posebno značenje za čitavu povijest svijeta. Ta osoba zove se Isus Krist.

3. Je li Isus stvarno živio?

Prvo pitanje:

- Je li Isus Krist stvarno živio ili je sve to samo puka legenda, pronalazak nekih fanatičnih kršćana prvoga stoljeća?

Postojale su različite struje koje su pokušavale prikazati Isusa kao legendu. Isus je jednostavno „mitski lik koji nikada nije postojao“, kaže jedan komunistički leksikon.

3.1. Izvanbiblijski dokazi

Danas ipak ne postoji ni jedan povjesničar kojega bismo smatrali ozbiljnim, a da smatra spornim da je Isus Krist uistinu živio. Takvi se dokazi nalaze ne samo u biblijskim tekstovima i kršćanskim spisima, nego i u nebiblijskim izvorima. Primjer:

Židovski povjesničar Josip Flavije, koji se rodio 37. poslije Krista i napisao čitavu židovsku povijest u dva debela sveska, napisao je jedan odlomak i o Isusu i njegovim sljedbenicima:

„U to vrijeme živio je Isus, mudar čovjek, ako ga se uopće smije nazvati čovjekom. On naime bijaše izvršitelj posve nevjerojatnih djela i učitelj svih ljudi, koji radosno prihvaćаше istinu. Zato je privukao mnoge Židove, pa čak i mnoge pogane. On bijaše Krist. I premda ga je Pilat na požurivanje najuglednijih u našem narodu osudio na smrt na križu, njegovi prijašnji pristaše ipak mu se ne iznevjeriše. Jer on im se trećega dana ponovno ukazao živ, kako od Boga poslani proroci ovo i tisuću drugih stvari o njemu unaprijed prorekoše.“

Ima i drugih izvanbiblijskih naznaka koje pokazuju da postojanje Isusa nije nikakva legenda, nego počiva na povijesnim činjenicama.

3.2. Je li Biblija pouzdana?

Glavni izvor za postojanje Isusa jest Biblija. Ipak, ovdje se nameće

Drugo pitanje:

- Je li Biblija vjerodostojna? Tko nam jamči da Biblija tijekom vremena nije krivotvorena?

Prilikom provjeravanja je li neki tekst pravi, važna su prije svega dva znanstvena kriterija:

- Koliko postoji **starih prijepisa**?
- Koliko je vremena **prošlo između** najstarijih prijepisa i originala?

U vezi s ovim usporedba između "Galskoga rata" i Biblije:

Galski rat: 950 godina nakon sastavljanja prvi pronađeni prijepis, broj prijepisa: 9.

Možete usporediti i druga djela antike: unatoč dugoga međuvremena i relativno maloga broja rukopisa ni jedan jezični znanstvenik ne dvoji o autentičnosti ovih djela.

Sada usporedimo s Novim zavjetom. Novi je zavjet napisan vjerojatno između 40 i 100 godina poslije Krista. Postoji ukupno preko 5000 grčkih rukopisa, više od 10.000 latinskih rukopisa i više od 36.000 citata kod crkvenih otaca. Najraniji kompletni prijepisi Novoga zavjeta potječu iz 350. godine poslije Krista. Što se tiče množine i opsega potvrda, tekst Novoga zavjeta je dakle apsolutno neosporan i jedinstven. Nema ni jedne jedine stare knjige koja je prenesena tako egzaktno kao Biblija, zato nema povjesničara, kojega smatramo ozbiljnim, da bi osporavao autentičnost ove knjige.

Postojanje Isusa dokazuje se dakle kako iz izvora unutar, tako i iz izvora izvan Novoga zavjeta.

Ipak treba još odgovoriti i na drugo važno pitanje:

4. Tko je Isus

Treće pitanje: Tko je Isus?

Najprije: Isus bijaše čovjek kao i mi.

Imao je ljudsko tijelo,

- ponekad je bio umoran (ne navoditi mjesta perikopa) (Iv 4,6)
- i gladan (Mt 11,15.17).

Imao je ljudske osjećaje:

- Osjećao je ljubav (Mk 10,21),

- ljutio se (Mk 11,17-19),
- osjećao je zabrinutost (Iv 1,35).

Stjecao je temeljna ljudska iskustva:

- morao je učiti hodati, govoriti, jesti...
- morao je slušati svoje roditelje (Lk 2,51),
- prolazio je proces razvoja (rastao je u dobi, mudrosti i milosti),
- izučio je zanat.

Danas jedva tko sumnja u to da je Isus bio čovjek. Ono u što se danas (više) sumnja jest da je Isus bio više od čovjeka, čak više i od velikih religioznih vođa.

Koje naznake i dokaze imamo sada za to da je Isus bio više nego samo „dobar čovjek“ ili „religiozni predvodnik“?

Odgovor ćemo tražiti tako da najprije pitamo samoga Isusa: Što si ti govorio o samome sebi? Zatim ćemo ispitati njegove izričaje.

5. Što Isus govori o samome sebi?

Četvrto pitanje: Što je Isus rekao o samome sebi?

Ponekad se čuje izričaj: „Isus nije nikada tvrdio da je Bog!“ Stvarno, to stoji, da Isus nije prolazio selima i posvuda glasno propovijedao: „Ja sam Bog.“

Ljudi si tada pod tim ne bi mogli ništa zamisliti. Isus je učinio nešto puno dublje: on se nadovezivao na ranija iskustva Boga u izraelskome narodu, na ranije poznavanje Boga, na religiozni govor koji je Židovima bio poznat. On je u sve to ulazio i na različite načine govorio: Taj kojega očekujete, sam ja. On je bez dvojbe sebe shvaćao Sinom Božjim.

5.1. Izričaji o samome sebi

Ovdje ćemo u nastavku pokazati Isusovu jedinstvenost na temelju riječi „Ja sam“ iz Ivanova Evanđelja. U dodatku se nalazi alternativa ovom, a ima izvor u sinoptičkim Evanđeljima. Ovdje smo

ostavili Ivanovu verziju, jer rečenice „Ja sam“ predstavljaju odgovor na čežnje mnogih ljudi i Isusa kao onoga koji dariva.

Središte Isusova naviještanja bili su njegov nebeski Otac i kraljevstvo Božje. Ali Isus je govorio i o samome sebi, o svome značenju i o svome poslanju.

Ivan, koji je bio dugo s Isusom, opisao je bit svoga iskustva s njim u rečenicama „Ja sam“.

Pogledajmo neke.

- Duboko u svakome ljudskom srcu izjeda glad. Svi vodeći psiholozi 20. stoljeća su ovo spoznali.
Freud je rekao: „Čovjek gladuje za ljubavlju.“
Jung je rekao: „Čovjek gladuje za zaštićenošću.“
Adler je rekao: „Čovjek gladuje za priznanjem.“

I sada dolazi Isus i kaže: „*Ja sam kruh života*“ (Iv 6,35). U odnosu sa mnom u vama će se nešto promijeniti. Vi ćete biti siti, nahranjeni. Ja ću utoliti vašu glad za ljubavlju, zaštićenošću i priznanjem.

- Jedna druga rečenica glasi: „*Ja sam Put, Istina i Život*“ (Iv 14,6). On ne kaže: Naučit ću vas putu, istini i životu! Isus ne naviješta nikakvu etiku kako se „ispravno“ živi, nikakvu filozofiju o cjelovitome životu, nego nešto posve drugo:

On nam hoće pomoći da ponovno nađemo odnos prema Bogu. On pokazuje da Bog ljubi nas, svoja stvorenja, da smo mu se izgubili i da nas on hoće vratiti natrag k sebi. Isus kaže: Ja sam put k Bogu.

- Danas je važna i jedna druga Isusova riječ: „*Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života*“ (Iv 8,12). Danas sve više ljudi trpe od depresija, također mladi. Mnogi su obilježeni slomljenim odnosima, razočarani u ljubavi. Najčešći uzrok samoubojstva jest osjećaj besmisla. Po odnosu s Isusom primamo posve novu perspektivu. Nalazimo svjetlo, smisao života, kako ga je Bog za nas zamislio.

Netko je jednom pripovijedao: „Kad sam postao kršćanin, odjednom sam imao osjećaj kao da se upalilo svjetlo. Odjednom sam mogao mnogo toga jasno spoznati.“

- Neki se plaše smrti. Jedna žena je jednom pripovijedala da ponekad ne može spavati ili da se od straha pred smrću probudi sva okupana znojem i prestrašena jer ne zna što će se s njom dogoditi poslije smrti.

Isus govori: „*Ja sam uskrsnuće i život*“ (Iv 11,25). Ja sam pobijedio smrt. Smrt je od Isusova uskrsnuća za nas postala nešto posve drugo: prijelaz u pravi život; ona nije kraj.

Za Židove su takve riječi bile skandal bez premca. Tada je došao jednostavan čovjek iz Nazareta – to je posve nevažno selo na sjeveru Izraela – i kaže za sebe de facto: „Ja sam Bog.“ Kako smo čuli, nije često govorio tako izravno.

5.2. Izravno isticanje prava

Ali jednom je zauzeo služben i jasan stav, i to s otežavajućim posljedicama.

Kad je pred velikim vijećem bio pitan: „Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?“, Isus reče: „Ja jesam!“... Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: „Što nam još trebaju svjedoci? Čuli ste hulu. Što vam se čini?“ Oni svi presudiše da zaslužuje smrt (Mk 14,61-64). Ovdje Isus bude osuđen na smrt, jer je za sebe rekao nešto što je s židovskoga motrišta predstavljalo hulu na Boga i zasluživalo smrtnu kaznu.

5.3. Zaključak

Kao reakcija na ovaj Isusov zahtjev postoje tri logične mogućnosti:

1. Ako Isus sebe dakle smatra Sinom Božjim, ali to nije bio, bio bi slučaj za **psihijatriju**, luđak, trabunjalo.
2. Da je Isus samo postupao tako kao da je Sin Božji, to bi ga učinilo **hohštaplerom** najgore vrste. Bio bi podmukli varalica.

3. Ili je pak njegovo isticanje prava bilo opravdano i odgovaralo **istini**, tada bi on bio više od samo dobra čovjeka ili vrsna učitelja.

6. Odgovara li Isusovo isticanje prava istini?

Kad netko donosi takve tvrdnje (kao da je Isus Bog), to mora biti i dokazivo.

Zato peto pitanje: Čime se njegovi izričaji daju dokazati?

Da istražimo koji je od ova tri zaključka pravi, moramo bolje pogledati činjenice koje posjedujemo o Isusovu životu.

6.1. Njegov nauk

Isusov nauk vrijedi nadaleko kao najvažniji koji je ikada postojao. Cijene ga i mnogi nekršćani i pretaču u svoj vlastiti život. Poznat primjer je Mahatma Gandhi. Za njega i mnoge druge Propovijed na Gori smatrana je najvišim ciljem ljudske težnje.

Na praktično svim područjima znanosti učinili smo velike napretke. Mnogo toga je uvijek iznova poboljšavano i dalje razvijano. Unatoč tomu u proteklih 2000 godina Isusovu etiku nitko nije popravljao. Ona jedina stoji tu. Zar takav nauk može doći od „trabunjala“?

6.2. Njegova djela

Isus je rekao da njegova djela i čudesa dokazuju – citiram Iv 10,38b – „*da je Otac u meni i ja u Ocu*“.

Isus je učinio mnoga čudesa. Ali nikada to nije činio da bi učinio nešto spektakularno. Nikada mu nije bilo do predstave ili fascinacije. Uvijek mu je bilo stalo do objave ljubavi Božje koja priteče u pomoć ljudima. Čuda trebaju pojačati vjeru da je Isus od Boga poslani Mesija.

Izvanredna bijahu ipak ne samo njegova čudesa, nego i njegova velika ljubav kojom je susretao posebno nevoljene, odbačene i rubne skupine društva. Isus mora da je zračio nevjerojatnom snagom i

privlačnošću. Iz njega je zračila ljubav Božja. Ta ljubav dosegla je svoj vrhunac u onome što se dogodilo na križu. Kad je bio mučen i pribijen na križ, rekao je: „*Oče, oprosti im jer ne znaju što čine*“ (Lk 23,34).

Zar takvo ponašanje odgovara varalici ili čovjeku poremećena uma?

6.3. Njegov karakter

Isusov karakter doimlje se mnogih ljudi koji sebe ne smatraju kršćanima. Jer u Isusu se susrećemo s čovjekom,

koji je utjelovljivao najvišu mjeru nesebičnosti, ali nikada nije gajio samosažaljenje;

koji je zračio radošću, ali nikada na račun drugih;

koji je bio blag, ali nikada kukavica;

koji nikada nije ovisio o mišljenjima i očekivanjima drugih, nego je jasno i pravo išao svojim putem – čak i kroz sukobe i trpljenja.

Ovdje je netko za kojega su ne samo prijatelji, nego čak i oni izvan njegova kruga i neprijatelji (farizeji, satnik pod križem, Pilat) rekli da je bez grijeha.

Može li se za čovjeka s takvim karakterom tvrditi da je šarlatan ili poremećena uma?

6.4. Njegovo ispunjenje starozavjetnoga proroštva

Izraelski je narod tijekom stoljećâ uvijek iznova primao proročke riječi koje su upućivale na dolazak Mesije. Kad je Isus jedne subote, bila je to židovska „nedjelja“, ušao u sinagogu, pročitao je poznato proroštvo o Mesijinu dolasku. Kad je dovršio čitanje, počeo je s interpretiranjem koje je uzrokovalo snažnu pobunu: „*Danas se ispunilo Pismo...*“ (Lk 4,21).

Učenici su nakon njegove smrti shvatili da su se mnoga proroštva na njemu ispunila, na poseban način mnogi događaji povezani s njegovom smrću.

6.5. Njegovo uskrsnuće

Najvažnije u kršćanstvu jest Isusovo uskrsnuće od mrtvih. Ali koji dokazi postoje za to da se to stvarno i dogodilo?

Je li uskrsnuće glasina ili činjenica?

Svi tekstovi Biblije svjedoče da je grob bio prazan. Već se tada govorilo da su učenici ukrali mrtvo tijelo i među narodom proširili glasine da je Isus uskrsnuo od mrtvih. I bez obzira na činjenicu da je grob bio čuvan, ova teorija je nevjerojatna.

Učenici su u vrijeme Isusova smaknuća bili prestrašeni, obeshrabreni i razočarani. To mora da je bio prijeloman događaj koji je apostola Petra učinio čovjekom koji je propovijedao na Duhove i do vjere doveo tri tisuće ljudi.

Ako se k tomu promisli s kojim su užasnim posljedicama zbog svoje vjere morali računati svi apostoli – bičevanje, mučenje, u nekim slučajevima čak i smrt – nezamislivo je da bi oni bili spremni na sebe preuzeti takvo trpljenje za manipulirano stanje, za laž.

Njegovi ga učenici vide

Ipak, nije li se ovdje, pri ovome viđenju, radilo o halucinacijama? Tako bi mogao glasiti prigovor. Halucinacije se normalno ograničavaju na krajnje uzbudljive, maštom bogate i živčano napete ljude, kao i na takve koji su klinički bolesni ili pod utjecajem droge.

Učenici ne pristaju ni u jednu od ovih kategorija. Snažni ribari, carinici, ledeno hladni i proračunati financijski stručnjaci i skeptici kao Toma ne naginju halucinacijama. K tomu Isus se svojim učenicima ukazao jedanaest puta i to u vremenskome razmaku od šest tjedana.

Osim toga uskrsnuloga Isusa vidjelo je preko 500 ljudi. Moguće je da jedan pojedinac halucinira. Ali pet stotina?

Događaj koji podiže valove

Bez uskrsnuća ne bi bilo kršćanstva, koje i danas u mnogome pogledu ima velik učinak. Uskrsnuli i uzdignuti Krist živi i djeluje i dalje u ovome svijetu: on je poslao svoga Duha, i tako su Duhovi postali trenutkom rađanja Crkve, koja brzinom vjetrova dobiva pristaše i brzo

se širi. Michael Green, autor mnogih znanstvenih i popularno-znanstvenih knjiga, piše:

„(Ta) Crkva... koja je započela s šaćicom neukih ribara i carinika, tijekom sljedećih tri stotine godina doprla je u čitav tada poznati svijet. To što mi imamo pred sobom miroljubiva je revolucija koja u povijesti svijeta traži sebi ravnu.“

Osobna iskustva s Isusom

Milijuni ljudi su tijekom stoljećâ osobno iskusili toga Isusa. Ljudi svake boje kože, rase, podrijetla i nacionalnosti, ljudi iz sviju gospodarstvenih, socijalnih i intelektualnih slojeva.

Za svakoga je čovjeka taj susret opet drukčiji. Nevjerojatno je koje pripovijesti postoje: posve tihe, duboke i posve dramatične, spektakularne. Svima je pak zajedničko: osoban susret mijenja čovjeka.

Tu je primjerice mladić – Franjo – koji je slavio slavlje za slavljem. I on susreće Isusa. Tu Franjo otkriva veliku ljubav svoga života. Presretan daje svomu životu posve drugo usmjerenje. Nebrojene privlači i danas svojim primjerom. **Eventualno kratko ispripijedati vlastiti primjer. Ako nema osobnoga primjera, može se općenito posvjedočiti i s ovim:**

Milijuni kršćana na čitavome svijetu žive danas u odnosu s uskrnulim Isusom. I ja sam u svome životu iskusio da Isus živi. I ja sam njegovu ljubav, njegovu snagu i njegovu životnost u ovome odnosu iskusio tako da sam uvjeren: **on uistinu živi!** (Iskustva danas)

7. Zaključak

Uza sve što sam Isus govori o sebi, dolazimo do zaključka da postoje samo tri realne mogućnosti: On ili je bio i jest

- Sin Božji
- ili je bio poremećena uma,
- ili je bio pustolov, prosti varalica.

Sva težina njegova nauka, njegovih djela, njegova karaktera, njegova ispunjenja starozavjetnih proročanstava, njegova uskrsnuća i djelovanja sve do danas govori protiv toga da je bio poremećena uma i varalica.

Posve suprotno, upravo ove činjenice daju naj snažnije dokaze za ono što je sam Isus o sebi rekao, naime: da je bio čovjek koji se na neusporediv način osjećao jedno s Bogom, da je bio Božji jedinorođeni Sin.

Sve to može u nama izazvati pitanja: Ako je u Isusu Bog stvarno došao k nama, onda...? Kakve bi to posljedice imalo?

Pomolimo se:

Gospodine, zahvaljujemo ti što nas nisi ostavio bez znakovâ i svjedočanstava o sebi. I molimo te da nam svima pomogneš odvagnuti u svojim mislima ono što smo čuli i izvući svoje zaključke. Molimo te pritom za pomoć tvoga Duha da nas pouči i otvori nam istinu o tvome Sinu Isusu Kristu. Amen.

uz sliku: Ako je u Isusu Bog stvarno došao k nama, onda...?

Dodatak

Dopunski tekst uz 3.1. „izvanbiblijski dokazi“

Rimski povjesničar Tacit obrađuje u svojim „Analima“ vrijeme od 14 do 68 godine poslije Krista. U vezi s požarom u Rimu govori i „Kristu“. Car Neron je pod sumnjom da je sam naredio paljenje Rima. Tacit u vezi s tim piše: „Neron dakle, da okonča ovo govorenje, prebaci krivnju na druge i kazni ih s najbيرانijim mučenjima. Bijahu to oni ljudi koje je narod mrzio zbog njihovih (navodnih) sramnih djela i označavao imenom 'kršćani'. Ovo ime potječe od Krista, koji je pogubljen za Tiberija od upravitelja Poncija Pilata...“

Alternativni tekst uz 5.1. „Izričaji o samomu sebi“

Pogledajmo kratko neke od ovih izričaja, koji upućuju na posebnu Isusovu pretenziju:

Ranije jedva poznati laik Isus iz Nazareta počinje tada propovijedati. Podupire čežnju i iščekivanje židovskoga naroda za dolaskom Božjega kraljevstva i kaže: „*Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte Evanđelju*“ (Mk 1,15). Isus time izriče da Božje kraljevstvo dolazi u njemu i s njim.

Još je izrazitiji neusporedivi Isusov autoritet u tzv. Propovijedi na gori. Šest puta citira ovdje Isus jednu zapovijed Staroga zavjeta koju je Bog dao Mojsiju. Šest puta predstavlja bez raspravljanja svoje viđenje Božje poruke s najvišim autoritetom (usp. Mt 5,38-39).

Tu za Isusa nema više raspravljanja. On jasno naviješta pravu Božju volju za spasenjem. Propovijed na gori svršava sa zbunjenošću slušatelja, „*jer učio ih je kao onaj koji ima (božansku) vlast...*“ (Mt 7,29).

Božanska Isusova pretenzija postaje očita i iz mnogih njegovih djela. Tu ljudi donose k njemu uzetoga a Isus mu oprašta grijeha:

I jednog je dana on naučavao. A sjeđahu ondje farizeji i učitelji Zakona koji bijahu došli iz svih galilejskih i judejskih sela i Jeruzalema. A sila ga je Gospodnja nukala da liječi. I gle, ljudi doniješe na nosiljci čovjeka koji bijaše uzet. Tražili su da ga unesu i stave preda nj. Budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. Vidjevši njihovu vjeru reče on: „Čovječe, otpušteni su ti grijesi!“ Pismoznanci i farizeji počеше mudrovati: „Tko je ovaj što huli? Tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?“ Proniknuvši njihovo mudrovanje, upita ih Isus: „Što mudrujete u sebi? Što je lakše? Reći: 'Otpušteni su ti grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi?'“ Isus poseže za ovim božanskom pretenzijom: „Ali da znate: Vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!“ I reče uzetomu: „Tebi zapovijedam: ustani, uzmi nosiljku i idi kući!“ I on odmah usta pred njima, uze na čemu ležaše i ode kući slaveći Boga. A sve obuze zanos te su slavili Boga i puni straha govorili: „Danas vidjesmo nešto neviđeno!“ (Lk 5,17-26)

Daljnji neizravan Isusov zahtjev pokazuje se po načinu kako govori o Bogu kao svom nebeskom Ocu i kako svoj jedinstven odnos, koji je prema njemu imao, obrazlaže:

„Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oče! Tako se tebi svidjelo. Sve mi preda Otac moj i nitko ne zna tko je Sin – doli Otac; niti tko je Otac – doli Sin i onaj kome Sin hoće da objavi.“ (Lk 10,21-22)

Za Židove ovi izričaji bijahu nečuvena provokacija. Isus time „de facto“ daje razumjeti da je Sin Božji.

Osobna iskustva s Isusom:

Primjer teologinje Pije Hirsiger:

„I sama sam već kao dijete imala iskustva s Bogom. Odrasla sam odgajana katolički, s ispovijeđu, prvom pričešću, krizmom. Školu sam pohađala kod časnih sestara a u našem je selu bio benediktinski samostan. Ali sam tek s 13 godina prvi put upoznala osobu koja je zaista svaki dan računala s Bogom i imala osobni odnos prema Kristu. Bog je tek preko te žene za mene postao stvarnost koju se moglo imenovati i s kojom se moglo računati.“

Preporučena knjiga

„Slučaj Isus“ Leeja Strobela (Projektion J): Neki novinar u potrazi za istinom unakrst ispituje različite znanstvenike. Sučeljava se sa znanstvenim činjenicama sljedećim pitanjima: Ima li dokaza za Isusovo postojanje? Koliko je pouzdan Novi zavjet? Koji razlozi govore u prilog Isusova uskrsnuća kao povijesna događaja?

Knjiga za sve koji hoće znati više o ovim pitanjima.

Treća jedinica:

Zbog čega je Isus umro?

(Zašto je Isus umro?)

Cilj: Isusovo umiranje se tiče mene. Radi se o tome da prihvatim Isusa Krista kao Spasitelja.

(To je cilj tečaja.)

Trajanje referata: 35-40 minuta

1. Uvod

Nedavno se dogodilo sljedeće: Neka žena htjela u draguljarnici kupiti mali križ za svoj lančić oko vrata. Prodavačica pita: „Želite li sa ili bez čovječuljka? Ovo pitanje pokazuje da ona ne zna tko je ovaj „čovječuljak“ na križu. Tako je u naše vrijeme sa sve više ljudi. Oni više ne znaju što se dogodilo s tim Isusom na križu. Mnogi ipak i danas nose križić. Zašto? **Pustiti da gosti odgovore**

Mnogi križić nose kao ukras i više uopće ne znaju da je križ bio jedan od najokrutnijih oblika smaknuća koje je čovječanstvo poznavalo. Razapinjanje je ukinuto 315. poslije Krista budući da su ga čak i Rimljani smatrali nedostojnim čovjeka.

Ali zbog čega je okrutni križ postao simbolom kršćanstva? Većina poznatih osobnosti, koje su utjecale na čitave narode ili čak mijenjale svijet, drže se radi njihova životnoga djela u sjećanju. A Isus, koji je promijenio povijest svijeta kao nitko drugi, unatoč uskrsnuća najčešće se prikazuje kako visi na križu. Kad je apostol Pavao došao u Korint, rekao je: *„Ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa krista, i to raspetoga“* (1 Kor 2,2).

U čemu se razlikuje Isusova smrt od Sokratove smrti, od smrti nekoga od mučenika ili nekoga ratnoga junaka? Koji je cilj time postignut? Što se hoće reći novozavjetnim izričajem da je on umro „za naše grijeh“?

Ima ljudi, kojima je potpuno jasno zbog čega je Isus morao umrijeti. Za druge je opet upravo ovo pitanje nerješiva zagonetka. Ako ste si i sami već postavljali ovo pitanje, moguće je da do sada još uvijek niste došli do ključna odgovora. Ali možda vam večerašnja razmišljanja mogu malo u tome pomoći.

Zašto ili zbog čega je Isus umro?

Ovaj **Zašto** osvrće se na razloge koji su doveli do Isusove smrti. Mnogo toga je dovelo do toga. Jednom je Isusova poruka i njegova praksa ozdravljanja dovodila u pitanje sustave nepravde, pa i one religiozne, što je od početka dovodilo do sukoba i neprijateljstva. Zatim je njegov zahtjev da je Sin Božji postao razlogom odbijanja. Ipak, važnije od analiziranja svih uzroka i razloga koji su doveli do njegove smrti, jest pitanje:

Koji je cilj odnosno **Zbog čega** je Isus bio spreman čak umrijeti na križu?

Isusova smrt na križu spada u najdublju tajnu kršćanske vjere. Otajstvo postaje ovdje važna riječ. Ona ne znači nešto što se točno ne

razumije, nego stvarnost koja je dostupna samo preko vlastitoga iskustva. To znači da ju svatko za sebe i svoj život mora otkriti sam.

Današnja večer želi pridonijeti tomu da se više približimo toj tajni, a možda čak pronademo i vrata kroz koja možemo ući.

Ali unatoč ovoj dubokoj temi, sad ipak samo još pošalica za večeras:

Heinz je u potrazi za radnim mjestom. Natjecanje izgleda dobro. On dolazi na razgovor da se predstavi. U jednome trenutku za vrijeme razgovora, pomisli on: „Moram ipak pitati kako je s plaćom – ili?“ Personalni šef na to odgovara: „Da, i o tome smo razmišljali. Predložio bih vam sljedeće: Prve godine 2.000 eura, druge godine 2.500 eura a treće 3.000 eura.“ Heinz neko vrijeme razmišlja, pa konačno kaže: „Dobro, onda dolazim treće godine!“

Ova pošalica pokazuje: da ima skraćivanja – koja bismo rado poduzeli da nešto postignemo – ali koja ne funkcioniraju. Tako je i kod teme „Zbog čega je Isus umro?“ Ovdje treba krenuti na put koji traži našu suradnju. To će se isplatiti. Dobitak je velik. Zašto?

2. Problem

Križ, reći ću to provokativno, je odgovor na najveći čovjekov problem. Ali što je taj problem?

Albert Einstein reče jednom: „Najveći problem čovječanstva nije atomska bomba, nego ljudsko srce.“ Slično reče i neki snažan čovjek: „Znaš, ja se ne bojim nikoga; mene je strah onoga što je u meni.“

To upućuje na problem koji je povezan s nama samima. Biblija taj problem naziva „grijev“. Ovu riječ teolozi i propovjednici više ne uzimaju rado u usta. Mnogi ovu riječ više ne razumiju. Tako govorimo o „griješenu“ kad smo previše pojeli ili uživali u kalorijama bogatu desertu poslije objeda. I u seksualnoj industriji uspješno se reklamira riječ „grijev“. Vjerujem, potrebno je posve iznova pitati na koje se iskustvo odnosi biblijska riječ grijeh, što se pod riječju grijeh misli.

2.1. Realnost grijeha

Druga varijanta za uvod u Dodatku.

Za uvod u temu jedna pripovijest:

„Čovjek se čitav dan vozio biciklom oko jezera. Pomalo umoran i gladan sjedne na obalu i izvadi svoj izletnički obrok. Ali prije toga se još brzo rashladi u vodi. Kad se vratio prestrašen ustanovi: galebovi onečistili čitav njegov obrok. Takva ne može jesti.“

Zašto ovo pripovijedam?

Bog nam je u svojoj ljubavi pripremio divan dar: život i sve stvorenje. Ali onda je u naš svijet došlo nešto takvo kao „galeblji izmet“ i pokvario nam uživanje u životu, a „to“ nam može toliko otežati život. To je ono što označujemo kao grijeh.

Iza toga se – često nesvjesno – krije pobuna protiv Boga kao i uskraćivanje da njemu i njegovim uputama vjerujemo. Ne želimo čuti Boga, nego idemo svojim vlastitim putevima (neposluh prema Bogu).

Puno toga može pokvariti užitak, radost u životu.

Što je grijeh i kako on djeluje, najjasnije je vidljivo u poremećenim odnosima. Grijeh je pomanjkanje ljubavi u našim odnosima. Mi iz dana u dan doživljavamo kako ljudi jedni drugima otežavaju život. Uvrjedljivi sudovi, negativne riječi, ponižavajuće uvrjede, odbijanje i još puno toga ostavljaju rane koje nas mogu još dugo boljeti.

Tehnički smo postigli puno, a postižemo i sve više. Istodobno otkrivamo sve veću nesposobnost za sretno i blagotvorne odnose.

To je bitno povezano s našom nutrinom. Mi u sebi kao zlo nosimo sve deficite ljubavi. I Isus je jednom na to upozorio da zlo, ono što razara život, dolazi iz naše nutrine. *„Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje“* (Mk 7,21-22).

Ako smo iskreni, moramo priznati da činimo stvari za koje dobro znamo da su loše, da razaraju naše odnose, a mi ih ipak činimo. Iskusujemo sebe iznutra kao ne potpuno slobodne.

Loše stvari koje činimo često u sebi imaju neku prisilu. Isus je rekao: *„Tko čini grijeh, rob je grijeha“* (Iv 8,34). Prisilno postupanje može dovesti do nezdravih ovisnosti i strasti za nečim. Mi gotovo postajemo robovi.

U ovo prisilno postupanje spadaju i izljevi srdžbe, zavist, arogancija, sebičnost, prijetvornost, seksualne devijacije itd. Možemo biti zarobljeni i shemom razmišljanja ili modelima ponašanja, prema kojima „funkcioniramo“ od djetinjstva. Sve to ima dalekosežne posljedice.

2.2. Posljedica grijeha

Pokazati foliju i pitati: Što proizvodi grijeh? Što pokazuje ova slika?

Grijeh nas odvaja od naše vlastite jezgre naše osobe, od našega pravog sebstva. Ako sebe promatramo, otkrit ćemo u sebi stvari koje rado imamo i takve koje odbijamo. Doživljavamo podijeljenost u sebi. Mi smo u sebi podijeljeni.

Grijeh nas odvaja od bližnjih. Umjesto da jedni druge obdarujemo, mi jedni druge često ranjavamo. Često, a da to ne želimo. Drugi ljudi osjećaju našu nutarnju podvojenost.

Grijeh ima posljedica. Pavao piše: „Plaća za grijeh je smrt“ (Rim 6,23). Grijeh ubija život, život u punini. Ovo pokazuje već sama riječ grijeh, njem. Sünde. Ona dolazi od razdvojiti, izdvojiti se, njem. Sondern, absondern. Grijeh razdvaja i čini usamljenim, i to na različitim područjima.

Grijeh nas razdvaja i od Boga koji dariva život. Možemo fizički, psihički i duhovno dobro živjeti, ali nam od rođenja nedostaje nešto temeljno: sam Bog, zajedništvo s njim. Slika u vezi s ovim govori o duhovnoj smrti. Tako otac u prisposobi o izgubljenome sinu kaže: „Sin mi bijaše mrtav...“ (Lk 15,24): živio je odvojeno od mene. – Smrt znači biti odvojen od Boga, od izvora života i ljubavi. Tako grijeh čini usamljenim.

Kako grijeh može brzo razoriti čovjeka, pokazuje sljedeća pripovijest: „Kad je Leonardo da Vinci 1495. slikao svoju sliku Posljednja večera (Samostan svete Marije u Milanu), tražio je model za Isusa. Bilo je jako teško pronaći čovjeka koji bi pokazivao crte Isusova lica: uravnotežena, bistra, draga, sa stanovitim autoritetom. Nakon duga traženja pronašao je čovjeka imenom Pietro Bantinelli. I

naslikao je toga čovjeka, zatim čitavu sliku. Za čitavu sliku je trebao četiri godine.

Na kraju je morao naslikati još i Judu Išariotskoga, čovjeka, koji je izdao Isusa. I tražio je model, koji po izgledu gine od tuge, pun je mržnje i ogorčen, i dugo je tražio. Naposljetku pronađe čovjeka na kojemu je našao sve, i upita ga smije li ga slikati. A kad ga je upitao za ime, ovaj će: Pietro Bantinelli.“

U ovome se čovjeku u te četiri godine dogodilo nešto što ga je razorilo. Grijeh nagrđuje nas ljude. Grijeh je negativna sila koja nas može razoriti.

2.3. Poteškoća priznati grijeh

Daljnji problem čini stvar još gorom: nama je teško priznati naš grijeh. U nama se nešto buni protiv toga. Jer krivnja pritišće i opterećuje. Zato brzo tražimo ispriku ili pokušavamo krivnju prebaciti na nekoga drugoga. Ovo se može posebno dobro doživjeti kad se bračni drugovi ili posve jednostavni ljudi međusobno posvađaju: Često se druge ili okolnosti smatra krivcima – ili barem sukrivcima.

Za naše pogriješke možemo krivnju svaliti na roditelje, odgoj, društvo, sudbinu itd. Ali dokle god sami ne preuzmemo odgovornost za naše djelovanje, nismo slobodni.

Sažmimo: Grijeh je razarajuća sila u našem životu. On razara život i odnose. On je negativna sila kojoj mi nismo dorasli. Razdvaja nas od života i od izvora života: od samoga Boga.

To je naša situacija, naše stvarno stanje. Ali Bog ne želi da tako ostane. On sam se pobrinuo za rješenje problema.

3. Rješenje

Dobra se vijest sastoji u tome da nas Bog ljubi i stoga nas ne ostavlja u nevolji. On aktivno zahvaća. K nama je došao u osobi samoga Sina da nas oslobodi svega što razara život, od vlasti grijeha i ozdravi naša pomanjkanja ljubavi. Za to je Isus dragovoljno predao svoj život.

Možda se pitamo: Nije li Bog mogao izabrati neki drugi put da nas oslobodi od zla? Nije li mogao zahvatiti moću i uništiti zlo? Sigurno! Ali Bog nije izabrao drugoga puta jer se nije postavio iznad čovjekove slobode. Upravo radi naše slobode i dostojanstva Isus je bio spreman na ovu smrt.

3.1. Bezgranična solidarnost

Isusova smrt pokazuje Božju bezgraničnu solidarnost. On je u Isusu ušao u svaku nevolju, u sve bolesti, svaku potrebu, svaku prijavštinu, svaku sramotu, čak i u sve grijehе.

Snažno se solidarizira s nevoljom svijeta i nevoljom svih ljudi, da bi u svome Sinu sam ušao u stanje grijehа. On dijeli potpunu napuštenost. Podnosi razarajuću moć grijehа. Uzima sramotu na sebe.

Petar piše: „*On koji u tijelu svom grijehе naše ponese na drvo da umrijevši grijesima pravednosti živimo: on čijom se modricom izliječite*“ (1 Pt 2,24).

To pokazuje jedan daljnji vidik:

3.2. Zastupništvo

Isus ne dijeli samo sudbinu onih koji trpe i sudbinu grješnika. On nas čak oslobađa od grijehа, krivnje i izolacije. Na sebe uzima svu našu krivicu i postaje *tako „pomirnicom za grijehе naše, i ne samo naše, nego i svega svijeta“* (1 Iv 2,2).

On ovdje za nas čini nešto što ni jedan čovjek ne može učiniti. Tvori pomirenje s Bogom i dariva vječni život. Ivan piše: „*Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni*“ (Iv 3,16).

On za nas daje svoj život. Što znači to „za nas“ ili „umjesto nas“?

U svojoj knjizi „Čudo na rijeci Kwai“ pripovijeda Ernest Gordon pravu pripovijest o grupi ratnih zarobljenika koji su za vrijeme Drugoga svjetskog rata radili na burmanskoj željeznici. Na kraju svakoga dana skupljalo se alat i oruđe. Pritom se jednom ispostavilo da nedostaje jedna lopata. Ljutiti japanski nadglednik je htio znati tko

ju je ukrao. Vikao je tako bijesno da je to graničilo s ludilom, i tražio da krivac iziđe naprijed. Nitko se nije pomaknuo. „Onda ćete svi umrijeti! Svi zajedno!“, vikao je, otkočio pušku i usmjerio na zarobljenike. U tome trenutku naprijed istupi muškarac, i nadglednik je iz puške zapucao na bespomoćna zarobljenika i pucao sve dok ovaj nije bio mrtav. Kad se odjel vratio natrag u logor, oruđe je još jednom prebrojeno. Nije nedostajala ni jedna jedina lopata. Taj je muškarac istupio naprijed jednostavno zato da svojom smrću spasi život svojih drugova.

U tome smjeru ide ovaj „za nas“ ili „umjesto nas“. Ali kako je već spomenuto, radi se o tajni koja se svakomu od nas mora osobno otkriti.

3.3. Cijena rješenja

Bog je platio za nas neizmjernu cijenu. Gledano čisto ljudski već je Isusovo razapinjanje bilo nešto najokrutnije:

Pripovijedam sljedeće, jer su ljudi u vrijeme Novoga zavjeta dobro znali što razapinjanje znači. Ali mi si pod time ne možemo više ništa točno zamisliti. Ciceron je opisao razapinjanje kao „najokrutnije i najodvratnije od svih mučenja“. Sa Isusa su svukli haljine i svezali ga na za to učvršćeni stup. Bio je bičevan s četiri ili pet kožnih remena na kojima su bile pričvršćene krhotine kostiju i olova.

Euzebije, povjesničar iz 3. stoljeća opisao je rimsko bičevanje na sljedeći način: „Vidjele su se žile i nezaštićeni mišići, tetive i koža žrtve.“ Na kraju je Isus doveden pred pretorij gdje mu je na glavu utisnuta trnova kruna. Zatim ga se primoralo da na svojim krvavim plećima nosi teški križ sve dok se nije srušio, pa su primorali Šimuna Cirenca da za njega ponese križ.

Kad su došli do mjesta razapinjanja ponovno su s njega svukli haljine. Bio je položen na križ i 15 cm dugi čavli zakovani iznad ručnih zglobova na njegovim podlakticama. Koljena su mu bila odvrnuta ustranu da bi se moglo učvrstiti nožni članak između pete i Ahilove tetive. Podigli su ga zajedno s križem koji je bio uglavljen u udubinu u zemlji. Ondje ga se prepustilo žegi koja je pržila, njegovoj neizdrživoj žeđi i ruglu

mnoštva ljudi. Šest sati visio je tako tu i trpio nezamislive boli, dok mu život nije polagano došao kraju.

Ipak najveća muka nije bila tjelesna trauma, mučenja i razapinjanje, ni duševna bol da ga je svijet odbacio kao kriminalca i da je napušten od svojih prijatelja, nego duhovna muka kad je na sebe uzeo naše grijehе i zbog toga bio odijeljen od svoga Oca. Kad Isus na križu vapije: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?“ (Mt 27,46), on time na sebe uzima svu krivnju i tako se baca u Božje milosrđe.

Za nas otada ne postoji grijeh, ne postoji više nevolja, koja u tome Božjem milosrđu ne bi našla svoje otkupljenje.

Isus nam je u svojoj smrti na križu otvorio put da se vratimo natrag k Bogu i životu (usp. 1 Pt 3,18). To je sve što moramo učiniti: priznati svoju krivnju i izgubljenost, donijeti je pred Boga, povjeriti se njegovu vodstvu i tako dopustiti da se promijenimo. To je otkupljenje. Polazeći od ove najdublje točke u naš će život teći ozdravljajuća snaga. Ova ozdravljajuća snaga ozdravit će naše povrjede i sve više i više nas osposobiti da ljubimo svim srcem.

4. Prihvatiti otkupljenje

Odlučujuće je prihvatiti otkupljenje. Jer Isus nije tek tako umro za sve. On je umro za vas i za mene osobno. Pavao označuje Isusa kao „Sina Božjega koji me je ljubio i sebe za mene predao“ (Gal 2,20).

Svakoga se od nas posve osobno pita kako se hoće izložiti tomu otkupljenju koje mu Bog nudi. Svakoga se od nas pita da se upusti u Božju ponudu i otvori se ovoj otkupljujućoj Božjoj snazi.

4.1. Samo jedan razbojnik iskusi otkupljenje

To pokazuju i dvojica zločinaca koji vise s Isusom na križu. Obojica razgovaraju s Isusom. Preneseno na nas, rekli bismo: mole. Ipak jedan se gubi, dok se drugi spašava. Zašto?

Budući da samo jedan uviđa svoje grijehе, moli Isusa milosrđe i povjerava Isusu svoj život.

Ovomu Isus govori: „Još danas ćeš biti sa mnom u raj“ (Lk 23,43). Još danas ćeš iskusiti vječno izbavljenje! „Sa mnom“, to znači: S Isusom i po njemu dolazi on u raj. Tu se pokazuje plod križa: novi odnos koji vrijedi ne samo za ovaj zemaljski život, nego traje vječno.

4.2. Svjedok

Ovaj primjer može se nadomjestiti ili dopuniti i osobnim iskustvom.

Axel Schyra (katolički đakon s civilnim zvanjem, Ravensburg) ovako je iskusio snagu otkupljenja:

„Dva važna iskustva s automobilom dala su mi spoznati da postoji nešto više od slučaja. Tako smo ja i moja žena krenuli u potragu. Završili smo u jednoj ezoterijskoj grupi u Friedrichshafenu i mislili: 'to je to.'

U proljeće 1980. posjetili smo moja žena i ja ovu grupu i slušali neku domaćicu koja je sebe nazivala medijem. Govorila je između ostaloga i o različitim sferama neba kako se s puno vježbi i uz pomoć istočnih religija vine gore i više ne može pasti dolje. To mi nije zvučalo nimalo loše, čak mi se činilo kršćanskim, budući da su u igri bili i Bog i Krist. Bio sam toliko oduševljen da sam nabavio i snimak ovoga izlaganja da ga kod kuće ponovno poslušam.

Otprilike u sredini snimke rekoh svojoj ženi: 'Isključi tonsku vrpcu, u glavi mi se vrti posve smiješna misao: Što smo zapravo na vjeronauku učili? Nije li Isus umro za nas na križu? Tada ne moram ništa razrađivati i naprezati se? Tada je on za mene sve učinio...!' Nakon pola sata razgovora stajao sam pred odlučujućim pitanjem: Jedan od ovo dvoje laže, Isus ili ova žena.

Ja sam se u ovome trenutku pred svojom ženom odlučio za Isusov križ i za ono što je on sve svojim križem za mene učinio. Prihvatio sam ga za svoga Otkupitelja.

S ovim korakom odjednom je otpalo sve što me privlačilo ezoteriji. Ja sam postao slobodan.

Iza toga sam postao svjestan da je moje ranije traganje bilo put samootkupljenja i da je sve zanimanje za parapsihologiju počivalo

samo na tome. Otada više nisam trebao ni knjige o tome i sve sam ih bacio u košaru za papir.

Sredinom svibnja pozvani smo na jedan seminar o vjeri u Ravensburg. Oboje smo naučili čitati Bibliju i tako upoznali i zavoljeli Isusa.

Naš se život i život obitelji preko odnosa prema Isusu Kristu bitno promijenio.“

Axel je iskusio spasonosnu snagu križa. Izgubio je svako zanimanje za ezoteriju i parapsihologiju i upoznao novu ljubav, Isusovu ljubav, preko koje su on sam i njegova čitava obitelj doživjeli duboku promjenu.

Pomolimo se:

Gospodine Isuse Kriste, svjestan sam da neke stvari u mom životu nisu u redu. Zahvaljujem ti za ovu večer. Zahvaljujem ti što me svojim otkupljenjem na križu želiš osloboditi svega negativnoga. Daruj mi svoga Svetoga Duha da bih stvari u svome životu spoznao ispravno. Dođi svojim Svetim Duhom u moj život i pomoz mi ovaj život živjeti tako kako sam ga duboko u svome srcu zapravo uvijek htio živjeti. Hvala, Gospodine Isuse, što ovu molitvu uzimaš ozbiljno i uvijek ostaješ uza me. Amen.

Dodatak

Alternativni tekst u vezi s 2.1

Bog nam je u svojoj ljubavi priredio jedan posve velik dar: život i stvaranje. Stvorio nas je za život pun slobode i ljepote, dobrote i vedrine, sklada i punine u zajedništvu s njim. Većina od nas poznaje još pripovijest o takozvanome padu u grijeh, u Knjizi Postanka, gdje se pripovijeda kako se ovo savršeno i ispunjeno stanje slomilo. Otada je u čitavome stvorenju i u svakom čovjeku nešto što razara, brka i zbunjuje.

Ali u nama i dalje živi saznanje o ovome pravom životu. Zbog toga i trpimo od toga da je život često tako težak, za mnoge katkada pretežak. Mnoge okolnosti pridonose tomu.

Preporučena knjiga

„Više nego što možeš vidjeti“. Steve Chalke (Stephanus), poznati TV-moderator iz Engleske, napisao je malo djelce s podnaslovom: „Ulazak u kršćanskost“. Svjež, privlačan knjižuljak koji otklanja neke predrasude.

Četvrta jedinica:

Postati kršćanin – kako je to?

Kako mogu biti siguran da sam kršćanin?

Cilj: Kršćanskost ne čine naša postignuća ili naše zatajenje, nego živi odnos prema Isusu.

Da bi porasla težnja za živim odnosom prema Isusu.

1. Uvod

Tema ovoga izlaganja „Postati kršćanin – kako je to?“ nastavlja posljednju temu.

U vezi s tim pošalica:

Čovjek ima poremećaj opažanja: misli da je miš. Život mu se odvija jako teško. Kad više dalje ne ide, povjeri se psihijatru. Ovaj mu preporuči stacionarnu terapiju. Nakon jednogodišnjega boravka u klinici dolazi veliki završni ispit. Svi stručnjaci sjede skupa i konačno dolazi – nakon nekoliko formalnosti kardinalno pitanje: „Što si ti?“ Čovjek poznaje stručnjake u međuvremenu jako dobro, oštroumno razmisli i kaže: „Ja sam čovjek!“ Velika radost, klicanje, otvara se sekt – ispit je položen! Čestitke! On se sprema i ode. Ali navečer evo ga ponovno tu pred vratima, dršće i jako je uzbuđen. Šef-psiholog dolazi: „Što se dogodilo? Zašto si ponovno tu?“ „Susreo sam mačku.“ „Da, ali ti ipak znaš da nisi miš!“ „Da, ja znam, ali zna li to i mačka?“

1.1. Sigurnost daje oslonac

Posve je odlučujuće važno da znam tko sam. Čovjeku koji nije siguran u svoj identitet nedostaje hrptenjača. On koleba tamo-amo.

Takva je sigurnost važna i za vjeru. Ako iznutra znam da vjerujem u istinu, da sam na ispravnu putu, da sam otkupljen i da moj život ima vječnu, sretnu budućnost, ta mi nutarnja sigurnost tada daje tlo koje me nosi usred svih oluja života. Sve to hoće darovati kršćanska vjera.

Zbog toga tema: „Postati kršćanin – kako je to?“

1.2. Odluka daje sigurnost

Na kraju tečaja Alfa zamoli voditelj sudionike da ispune upitni arak. Jedno od pitanja glasi: „Biste li sebe na početku tečaja označili kao kršćanina?! Evo nekoliko primjerâ odgovorâ:

- „Da, ali bez pravoga odnosa prema Bogu.“
- „Djelomično da.“
- „Možda; da, ja već vjerujem.“
- „Ne znam točno.“
- „Vjerojatno.“

- „Barem početno kršćanski.“
- „Da, ali kad se sada osvrnem unatrag, možda prije ne.“
- „Ne, nego više kao polukršćanin.“

Takvi iskreni odgovori su dobri. Dalje možemo nastaviti tek ako najprije stanemo uz ono što smo sada.

Ali sada si zamislite da ste oženjen (udana). Vašemu bi partneru bilo postavljeno pitanje: „Jesi li oženjen (udana)?“ a on/ona bi odgovorio/la:

- „...djelomično da.“
- „Možda; da, mislim da jesam.“
- „Ne znam točno.“
- „Vjerojatno.“
- „Barem početno.“
- „Da, ali kad se sada osvrnem unatrag, možda prije ne.“

S takvim odgovorima ne biste bili sasvim sretni. Ta može se dogoditi da je čovjek u krizi i ujutro se probudi s osjećajem: Danas se ne osjećam oženjen (udana). Jesam li ja to stvarno? Ali dok naši osjećaji kolebaju, u nama postoji nešto što nam sa sigurnošću govori: Ti si oženjen (udana)!

Kako dolazi do ove sigurnosti? Posve jednostavno: jednoga posve određenog dana vi ste na jednome posve određenu mjestu pred civilnim službenikom, možda i u crkvi, pred svjedocima rekli „Da“. I od ovoga „Da“ vi ste oženjeni, udana. To stoji i u papirima, kao primjerice u putovnici. Oženjeni ste, udana, neovisno o tome kako se upravo sada osjećate.

Kakve to sada veze ima s biti kršćanin? Ako živimo s Bogom, tada se radi o tako blisku, intimnu i život određujućemu odnosu odnosi kakav je brak. Bog je doduše uvijek s nama. Ali kad-tad, kad toga postanemo svjesni, potreban je u ovome odnosu svjestan korak, potrebna je odluka da bi odnos bio životan. Ova odluka će nam – kao i kod vjenčanja – dati sigurnost da jedno drugomu pripadamo obvezujuće.

Mnogi ljudi ne mogu si zamisliti da se s Bogom može imati takav obvezujući odnos. Ipak Bog želi da u ovome odnosu s njim možemo

uživati. On želi da smo sigurni u njegovu ljubav prema nama i da smo sigurni da mu pripadamo zauvijek.

Zbog toga pitanje: Kako pronaći to zajedništvo, kako ući u takav odnos koji dariva život?

1.3. Krive slike o kršćanstvu

Jedan student piše sljedeće:

„Kad sam imao 18 godina, život se u nekome pogledu nije mogao odvijati bolje. Prve sam godine na sveučilištu iza sebe imao polovicu. Potpuno sam uživao život i sve su mi mogućnosti bile otvorene. Kršćanstvu se nisam osjećao privučen; naprotiv: vjerovao sam da bi mi život bio užasno dosadan da sam postao kršćanin. Zamišljao sam si da će mi Bog odmah uskratiti svaki užitak, a za to mi naprtiti same **mučne religiozne dužnosti.**“

Strah ovoga mladića nadaleko je raširen. Jedan je propovjednik na bogoslužju govorio o postajanju kršćaninom. Na kraju bogoslužja upita mladu ženu može li ona Bogu reći Da. Ova ga zaprepašteno pogleda i kaže: „Ne, ni u kojemu slučaju. Inače će me još strpati u samostan!“ Slični se strahovi javljaju kod jedne druge mlade žene: „Ne“, reče, „inače se moram udati i natovarit će na mene teške terete.“

Iza takvih strahova kriju se krive slike o Bogu i kršćanstvu. Slike, koje u mnogim glavama i srcima uokolo bruje. Slike sadističkoga i zla boga – a ne Boga stopostotne ljubavi, koji nam uvijek i u svakome trenutku hoće samo najbolje. Da bi se to spoznalo, mora se najprije čuti o Bogu ljubavi i života.

Tako se dogodilo i ovome mladom studentu. On je dolazio sve više i više do uvjerenja da je kršćanska vjera povezana s istinom. On piše dalje:

„U jednome času, jako oklijevajući, odlučio sam se živjeti svoj život s Isusom Kristom. Do tada mi jedno nije bilo jasno: da je srž kršćanskosti odnos prema Bogu koji nas ljubi i uvijek nam hoće samo dobro. Bio sam tada i radosno iznenađen. Moja odluka da postanem

kršćanin bila je početak apsolutno najboljega odnosa u mome životu. Započeo je novi život.“

Ovaj student je iskusio da nas Bog ljubi i da nam u svim situacijama hoće samo najbolje. On je tomu Bogu otvorio svoje srce. Time je započela novost, novi odnos.

2. Uzeti Isusa u svoj život

Za početak živoga odnosa s Isusom Kristom ima puno opisa: „Postati kršćanin“, „Predati Isusu svoj život“, „Prihvatiti Isusa“, „Pozvati Isusa u svoj život“, „Otvoriti vrata Isusu“, samo da navedem neke. U vezi s time jedan redak i Ivanova Otkrivenja. Isus govori:

„Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom“ (Otk 3,20). Stvarno stanje: Isus ulazi u naš život kako ovaj redak uzorno izražava.

Slikar Holman Hunt (1827.-1910.) uzeo je ovaj redak kao ideju za svoju sliku „Svjetlo svijeta“ (u katedrali sv. Pavla u Londonu).

Isus, „Svjetlo svijeta“, stoji pred vratima koja su potpuno obrasla bršljanom i korovom.

Vrata predstavljaju pristup čovjekovu srcu. Isus stoji na vratima i kuca. Čeka odgovor i govori: Želim ući u tvoj život, želim ti donijeti svjetlo i ljubav.

Holmanu Huntu se predbacivalo da je načinio pogriješku: „Zaboravili ste kvaku na vratima.“ „Ne, uopće ne“, odgovorio je Hunt, „to i jest bila moja namjera. Na vratima je samo jedna kvaka a ona se nalazi s nutarnje strane.“

Drukčije rečeno, samo je naša stvar da otvorimo vrata i pustimo Isusa u svoj život. Isus nam se nikada neće nametnuti. On nam ostavlja potpunu slobodu odluke. Na nama je da mu otvorimo. To se događa u koraku kojim ga pozivamo: „Dođi u moj život i ti ga vodi. Hoću živjeti s tobom.“ Učinimo li to, on nam obećava: „... *unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom*“ (Otk 3,20).

Kad Isusa pozovemo u svoj život, on obećava

- da nas nikada neće napustiti: „*I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta*“ (Mt 28,20). Ali Isus obećava i više: ne samo svoju nazočnost na ovome svijetu, nego
- i život vječni. Tako apostol Ivan piše: „*To napisah vama koji vjerujete u ime Sina Božjega da znate da imate život vječni*“ (1 Iv 5,13).
- blagovati s nama, nahraniti nas svojom ljubavlju.

Konkretna ponuda

Ako smo u svoj život pozvali Isusa, Isus nam tada obećava ovo. Ako...! To vodi do pitanja: Jesmo li već učinili taj korak?

Sljedeći umetak može za katolike biti koristan.

Kako mogu katolici, koji su kršteni kao bebe, pozvati Isusa u svoj život?

Što za katolike znači krštenje djece? U njemu slavimo Božji Da čovjeku. Bog govori: „Odlučio sam se za tebe. Hoću ti darovati puninu svoga života. Ti si moje ljubljeno dijete.“ Krštenje djece je jednostrano Božje očitovanje ljubavi.

Ali za živ odnos potrebne su dvije osobe, koje jedna drugoj govore Da. Ovo se uostalom izražava i u obredu krštenja djece. Svećenik ili đakon govori: „N. ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.“ Riječ „Amen“ svjesno se ne izgovara. Hebrejska riječ „Amen“ znači: „Da, ja to hoću.“ „Ja stojim potpuno iza toga.“ „Proglašavam to valjanim.“ Ovaj Da mora čovjek, kršten kao beba, izreći jednom sam, svjesno. Tek s ovim svjesnim Da obećanje Božje ljubavi se prihvaća i postaje živo. Nastaje živi odnos s Bogom.

Ovo prihvaćanje ili obnova krštenja znači: htjeti živjeti s Isusom. Njemu povjeriti svoj život. Za nj se odlučiti. Njemu htjeti pripadati. Njemu povjeriti (predati) svoj život. Stati na njegovu stranu.

Kako to praktično izgleda?

Već smo čuli da nas Bog ljubi. U svome Sinu Isusu Kristu hoće nam on pokazati svoju ljubav, otkupiti nas i spasiti. U njemu nam on ispruža svoju ljubeću ruku i poziva nas na zajedništvo. Ako ovo

zajedništvo s Isusom želimo iskrena srca, dobro je to i izreći slobodno oblikovanom molitvom. Korisno je to učiniti pred drugom osobom koja nas kao kum (jamac) u tome podupire.

Ta molitva može sadržati sljedeće:

- Zahvaljujem Bogu za njegovu ljubav.
- Molim oprostjenje za ono što je u mome životu bilo krivo.
- Molim Isusa da u mome životu postane živ i vodi moj život.
- Molim za snagu i pomoć Duha Svetoga.

Molitveni predložak – usp. Dodatak – može se sada ali i kasnije podijeliti u grupi s napomenom: Možda netko tijekom tečaja osjeti želju Isusu reći Da. Tada ova molitva može biti pomoć. Može se formulirati spontano ili pripremiti pismeno. Za to služi slobodno mjesto.

Kad smo u svoj život uzeli Isusa, Isus će nas tada hoće nahraniti ljubavlju, Bogom. Zato ćemo sada slijediti pitanje: Kako nas Bog hrani?

3. Tri temelja kršćanskosti koja hrane

Zajedništvo s Isusom Kristom, novi odnos, nose i hrane tri temelja. Ta tri temelja su usporediva s hranjivim tлом. U njima se sve više i više otvaramo Božjoj ljubavi. Tri hranjiva temelja kršćanstva jesu:

- Božja ljubav obećana nam u riječi
- Isusovo djelo. Učovječenje, život, smrt i uskrsnuće
- Iskustvo Duha Svetoga

3.1. U riječi obećana nam ljubav

Novost kršćanskosti jest živi odnos prema Bogu po Isusu Kristu. Biblija to naziva novim životom. Petar ovako piše: „*Ta nanovo ste rođeni, ne iz sjemena raspadljiva: riječju Boga koji živi i ostaje*“ (1 Pt 1,23).

Kad se Isus dao krstiti na Jordanu, čuo je glas: „*Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*“ (Mk 1,11). Bog svojom riječju jamči Isusu svoj identitet i ljubav. Identitet, biti ljubljeno sin nebeskoga Oca, činio je Isusa potpuno sretnim.

Kad mi u svoj život primamo Isusa, imamo tada dijela na njegovu identitetu. Taj se identitet sastoji u tome da se bude Božje ljubljeno

dijete. Božja riječ je ta koja nam jamči taj novi identitet i neprestano nam govori: Ti si Božje ljubljeno dijete, Božja ljubljena kći, njegov ljubljeni sin. Izabrao te je i htio od vječnosti (usp. Ef 1,4).

Kad se u našem životu sve odvija dobro i kad smo sretni, lako nam je to vjerovati. Ali kad nam je loše, kad smo očajni i iskusimo odbijanje, tada se može javiti pitanje: Je li to zaista tako?

Pogledamo li svoje osjećaje, možemo postati nesigurni.

Da, kad bi išlo isključivo prema našim osjećajima, ne bi bilo ništa u što bismo se mogli pouzdati. Naši osjećaji variraju između „ushćenosti do neba i potištenosti na smrt“. Oni ovise o svim mogućim faktorima, recimo o vremenu ili o tome kako smo ustali, što smo sanjali, itd. Osjećaji su promjenjivi i varljivi.

Obećanja Biblije, dakle Božje riječi, su naprotiv, postojana i savršeno pouzdana. Tako Isus govori:

„Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti“ (Mk 13,31). Božja riječ je pouzdana. Ona ostaje.

Zatim ovo, njegova riječ kaže: *„Zaista, zaista, kažem vam: tko vjeruje, ima život vječni“* (Iv 6,47). Ne stoji: Tko vjeruje, kad-tad će jednom..., nego: *„ima sada život vječni.“*

Ova izvjesnost daje nam novo tlo, opuštenost, kao i duboku radost. Jer život, vječnu radost, vječnu sreću više nam se ne može oduzeti. Možemo iskusiti puno bolnoga, može nam se puno toga nanijeti, ali nitko nam više ne može uzeti život, vječnu sreću. Ovo je radosna vijest: *„Tko vjeruje, ima život vječni“*

Budući da je Bog vjeran, njemu i njegovoj riječi možemo vjerovati. Mi mu vjerujemo. Prepuštamo se njemu. Prihvaćamo to što nam on dariva.

Izričaji Biblije svjedoče da pripadamo Bogu, da smijemo biti djeca Božja i da ćemo u vječnosti biti zajedno s njim.

Što nas nadalje hrani?

3.2. Isusovo djelo: Učovječenje, život, smrt i uskrsnuće

Student koji je na početku referata došao do riječi, imao je prije iskustva kršćanskosti predodžbu da kao kršćanin mora vršiti „samo

mučne dužnosti“. Biti kršćanin prema tome znači: sve više i više ostvarivati, postizati. Tako ne mali broj ljudi ima osjećaj: nebo si moramo zaslužiti sami. Da – ali tada može nadoći i strah: Je li to dostatno?

Jedna osamdesetdvostrana žena, koja je osjetila da joj se život polako primiče kraju, reče sva u strahu svećeniku: „Osvrnem li se na svoj život, postajem nesigurna. Jesam li učinila dostatno da dođem k Bogu? Puno toga sam učinila krivo i moja su djeca savjetovana na krivi put. Trudim se doduše. Ali je li to dostatno?“ Možda i vi poznajete sumnje u svome srcu: Jesam li dostatno molio? Jesam li dostatno išla u crkvu? Jesam li bio dostatno dobar?

Kad bi naše zajedništvo s Bogom ovisio o religioznome ili moralnome postignuću, uvijek bismo bili pod pritiskom!

Ali kršćanstvo nije religija morala ili postignuća. U kršćanstvu u prvome planu ne stoje naša djela i postignuća ili pogriješke i grijesi, nego to što je Bog za nas učinio i za nas čini.

Božju ljubav, a pogotovo nebo, ne moramo si zaslužiti. Jer Bog je u Isusovu učovječenju, u njegovoj mucu i uskrsnuću, već sve to učinio. Otkupljenje, spasenje je već izvršeno.

To svjedoči – prema Ivanovu Evanđelju – i posljednja Isusova riječ na križu: „*Dovršeno je!*“ (Iv 19,30). U tome da se bude kršćaninom radi se o tome da se sve više i više otvorimo snazi otkupljenja Isusa Krista i dopustimo da ona u našem životu postane djelotvorna.

Primjer jednoga liječnika može nam pokazati što znači povjerenje u snagu otkupljenja Isusa Krista.

Jedan svećenik pripovijeda: „Ima tomu već više godina da sam mogao pratiti jednoga liječnika u posljednjim tjednima njegova života. Neiskazano težak teret doveo ga je do ruba očaja: mnogo puta je izvršio pobačaj začetoga ploda. Sada se njegova svijest o krivnji toliko egzistencijalno prijeteći na njega sručila, da više nije vidio nikakve nade. Svako malo je vikao: 'Ja sam izgubljen! Ni Bog ne može oprostiti to što sam razorio.' Nije imao snage da se jednostavno baci u naručje Božje. Sve u njemu izgledalo je prazno i beznadno, posve razoreno.

Jednoga dana vidio sam njegovo lice preobraženo.

Liječnik me pogleda i kaže: 'Znate, za mene postoje sada dvije mogućnosti: Ili da se posve pouzdam u ono što je Isus za mene učinio na križu, ili da budem sasvim napušten.' Rekao sam mu: 'U križu je svaka krivica uništena, vaša krivica i moja krivica.' S povjerenjem u ovo oprostjenje liječnik stavi svoj život u Stvoriteljeve ruke. Rijetko sam otišao iznutra sretniji od nekoga čovjeka koji je umirao.“

Pavao to kaže govori: „Nikakve dakle sada osude onima koji su u Isusu Kristu“ (Rim 8,1), onima koji se pouzdaju u ono što je Isus učinio.

Neki mogu sada reći: „Ah, ali to je jednostavno. Tada mogu postati kršćanin i grijesi će mi biti oprosteni i ja tada mogu ponovno činiti što hoću.“

Ipak nije tako. Pavao govori: „...*ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje, nego – vjera ljubavlju djelotvorna*“ (Gal 5,6). To znači: Bog nas ljubi. On nas prihvaća takve kakvi jesmo. Prihvaća nas bezuvjetno čak i na kraju našega proigranog života, kao što pokazuje primjer raskajanoga razbojnika na križu. S naše strane nisu potrebni nikakvi daljnji preduvjeti. Ipak: Hoćemo li se otvoriti njegovoj ljubavi i oprostjenju, hoćemo li živjeti iz njegova prijateljstva i njegova Duha, pokazat će se u novome ponašanju.

Kad netko postaje kršćanin, nešto u njemu postaje novo. To postajanje novim izražava se između ostaloga u tome da se više ne želimo vratiti u stare loše načine ponašanja. Mi hoćemo živjeti s Isusom i njemu se svidjeti. Tada osjećamo da postoje neke stvari koje su štetne i više jednostavno ne pristaju u ovo prijateljstvo.

3.3. Iskustvo Duha Svetoga

Treći hranjivi temelj sastoji se u onome što čini Duh Sveti.

Otvaranjem vrata u naš život dolazi Isus, i vidjeli smo da nas on više ne napušta. Točnije rečeno, to znači da je u naš život ušao Duh Sveti. Isus u nama živi po Duhu Svetome. S Duhom Svetim bavit ćemo se još intenzivnije o vikendu, ali ovdje se još jedino radi o tri očitovanja koja se moraju dogoditi da bi Duh Sveti ušao:

- Potvrda u srcu

Isus govori: Duh Sveti će „svjedočiti za mene“ (Iv 15,26c). Vjeru se katkada shvaća kao duhovni napor. Tako primjerice: U glavi moram svojim razumom jako misliti na to i čvrsto se toga držati. – Ali kad u naše srce dođe Duh Sveti, vjera postaje dublja. Duh Sveti nam iznutra svjedoči da je Isus istina. Kao neko nutarnje svjetlo, postojana jasnoća, mi jednostavno znamo da je kršćanska vjera istinita.

- Preobrazba čovjekove nutrine

Duh Sveti nas preobrazuje iznutra. Kad neki čovjek živi iz odnosa s Isusom, Isusov Duh tada polako preobrazuje čovjeka iznutra. Pavao piše: Plod Duha je: „*ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost*“ (Gal 5,22.23). Kad u naš život dođe Duh Sveti, ovi plodovi počinju sazrijevati. I ovdje vrijedi: Bog nam ove plodove ne nameće, ali dopustimo li mu da nam ih dadne, oni sazrijevaju. Naša se nutrina mijenja i mi nakon nekoga vremena možemo ustvrditi da smo na određenim područjima stvarno uznapredovali.

Primjer: Neki je mladić sudjelovao na kršćanskome taborovanju. Tu je bilo posve različitih ljudi. Mnogi su ga nervirali. On je na tome taborovanju otvorio svoj život Bogu i započeo odnos s Isusom. Nakon godinu dana bio je je na taborovanju s istim ljudima. Ali sada je opazio: Ljudi ga više tako ne nerviraju. On ih može bolje prihvaćati a više ih ne kritizira ni u sebi. Ipak, nisu se promijenili drugi, nego je u njemu rastao plod ljubavi. Tako nas Duh Sveti preobrazuje i čini nas na Krista usmjerenima, Kristu sličnim ljudima.

- Izvjesnost bogosinovstva

Pavao piše: „*Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!' Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja*“ (Rim 8,15-16).

Kad Duh Sveti ispuni naše srce, dariva nam povjerenje prema nebeskome Ocu. Dariva nam povjerljivu blizinu prema Bogu, čak ljubav srca prema njemu. Zapravo je nevjerojatno da nas Bog prihvaća realno kao svoju vlastitu djecu i hoće nam darovati sve što ima. To je toliko nevjerojatno, da Duh Sveti mora to neprestano potvrđivati našem duhu: „*Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja*“ (Rim 8,15-16).

Ako smo djeca Božja, onda smo međusobno braća i sestre.

Duh Sveti povezuje vjernike i daje nam sebe iskusiti kao Božju obitelj. Duh Sveti nam nadalje daje različite darove. O tome ćemo kasnije još više čuti.

Sažimljem: Postati kršćaninom znači pozvati Isusa Krista i tako ući s njime u živi odnos.

Taj je odnos hranjen i nošen Božjom riječju, snagom otkupljenja Isusa Krista i iskustvom Duha Svetoga. To čini jakim iznutra. To daje nutarnje tlo koje nas nosi u burama i poremećajima života.

- Ovdje ponovno pokazati sliku.

Zaključit ću molitvom:

Oče,

*ti hoćeš da budemo sigurni u tvoju ljubav prema nama
i da nas odnos prema tebi treba postati jasan i nedvosmislen.*

Zahvaljujemo ti za to.

*Hvala što tvoja ljubav prema nama ne ovisi o našoj dobroti,
nego o tvojoj odluci da nas zauvijek ljubiš kao svoje kćeri i sinove.*

Hvala što se smijemo povjeriti toj ljubavi i tebi reći „Da“.

*Duše Sveti, daj da u nama raste izvjesnost o Božjoj ljubavi,
ali i čežnja da se toj ljubavi potpuno otvorimo.*

Amen.

Preporučena knjiga

„Započeti iznova – Poticaji za oslobođeni život“ Lea Tannera.
Svako vrijeme i svaki čovjek ima – svjesno ili nesvjesno – slike i

predodžbe o Bogu, vjeri, otkupljenju, oproštenju, uskrsnuću itd. Na svjež način pokreću poticaji ove knjige, polazeći od Biblije, na kršćanski život koji oslobađa. Tečaj na kraju poziva na osobni korak za život s Isusom.

Predloži za kopiranje

Molitva obnove krsta i predanja

Bog nas ljubi. U svome Sinu Isusu Kristu hoće nam pokazati svoju ljubav, pomoći nam, spasiti nas i otkupiti. U njemu on prema nama pruža svoje ljubeće ruke na zajedništvo. Prihvaćam li ga ili ne? Ako ovo zajedništvo s Isusom shvaćam ozbiljno i (od sada) ga želim nasljedovati, dobro je to glasno izreći u jednoj spontanoj molitvi.

Ta molitva može sadržavati sljedeće:

- Zahvaljujem za njegovu ljubav.
- Molim oproštenje za ono što je u mom životu bilo krivo.
- Molim Isusa da opet dođe u moj život i vodi moj život.
- Molim za pomoć Duha Svetoga.

Voditelj je spreman, kad za to dođe vrijeme, u tome me poduprijeti.

Oče nebeski,

spoznajem da sam svoj život određivao sam i mnogo toga učinio krivo. Sada se odvracam od svega za što znam da je bilo krivo.

(Sada mogu tiho Isusu reći neke stvari od kojih se želim odvratiti.)

Molim te, oprosti mi.

Isuse, zahvaljujem ti što si kao Spasitelj i Otkupitelj umro za mene na križu da bih ja primio oproštenje i vječni život. Sada prihvaćam tvoje oproštenje. Od sada hoću živjeti s tobom. Uzmi kao prijatelj i Gospodin moj život u svoje ruke i vodi me. Tebi se povjeravam. Duše Sveti, dođi opet u moj život. Ispuni me svojom snagom i ljubavlju. Daj mi sve darove koje si za mene pripremio. Prihvatit ću ih i njima služiti drugima.

Ti preuzmi vodstvo moga života i ostani uvijek uza me. Amen.

Moja osobna molitva

Peta cjelina

Kako čitati Bibliju?

Cilj: Dati pristupe za razumijevanje Biblije i pomoć za pravilno čitanje Biblije. Probuditi volju za Božju riječ.

Trajanje referata: 35-40 minuta

1. Uvod

Ponovno započinjem s pošalicom:

Novopečeni student teologije čita Bibliju. Sjedi na klupi u parku kraj Teološkoga fakulteta. Odjednom sav radostan vikne: „Aleluja! Bog je velik!“ Profesor na teologiji, koji slučajno prolazi, čudi se i pita što je to pročitao. Student teologije: „Divno! Bog je svoj narod Izrael proveo kroz more!“ A profesor će: „Sve se to daje protumačiti. Morska voda je na onome mjestu bila samo do gležnja. Zato su i mogli lako prijeći.“ – „Aha, hvala“, kaže student i nastavi čitati. Odjednom ponovno vikne i to još jače: „Aleluja! Ali to je super!“ „Što je sad opet?“, pita profesor s teologije. Student teologije: „Čudesno, divno! Tu se sva egipatska vojska sa svim konjima i bojnim kolima utopila u vodi koja seže do gležnja!“

Pošalica pokazuje nešto od napetosti koja nastaje kad se mi današnji ljudi počnemo baviti Biblijom. Očito se Bibliju može posve različito čitati. Ali kako ju se čita „ispravno“? Koji kriteriji postoje kojih se možemo držati?

Kao uvod najprije nekoliko napomena u vezi s Biblijom. Biblija je:

1.1. Najomiljenija knjiga

Biblija je posebno omiljena. Drži se da se godišnje proda 44 milijuna Biblija. U podnaslovu članka engleskoga časopisa „Times“ pisalo je: „Moderni britanski romansijeri i tv-romani i dalje otpadaju. Biblija jest i ostaje najveći trkač.“ U članku stoji:

„Kao obično bila je s razmakom najviše prodavani šlager... Biblija. Kad bi se sveukupni zbroj prodanih Biblija donio adekvatno u popisu bestselera, jedva bi bilo tjedna u kojemu bi neka druga knjiga nadvisila Bibliju. Divno je, potpuno ludo ili pak jednostavno zagonetno da se u našem sve više bezbožnu vremenu, gdje spektar raspoloživih knjiga postaje svake godine sve veći, ova knjiga iz mjeseca u mjesec prodaje kao „tople žemičke...“ Autor svoj članak zaključuje ovom rečenicom: „Sve se verzije Biblije u svako vrijeme rado kupnju. Ima li Biblijsko društvo neko tumačenje za to? Znate, glasi razoružavajući odgovor, ona je je uistinu dobra knjiga.“

Biblija je nadalje:

1.2. Snažna knjiga

Sedmoga ožujka 1998. godine reče predsjednik Zambije, Chiluba, na godišnjemu skupu Biblijskoga društva: „Budite sigurni da će se Biblije razdijeliti u sve zakutke ove zemlje da bi svaki građanin Zambije imao priliku čitati Bibliju na svome jeziku“, i dalje: „Božja riječ je živa i ima snagu oblikovati obitelji i čitavo društvo. Ljudi tragaju za istinom. Stoga moraju moći doživjeti oslobađajuću snagu evanđelja“ (Izvor: Freitags-Fax, br. 14/1998.).

Pavao govori: Evanđelje je „*snaga Božja na spasenje svakomu koji vjeruje*“ (Rim 1,16b).

Isus: „*Riječi koje sam vam govorio duh su i život su*“ (Iv 6,63b).
Snagu, duh, energiju i život hoće nam dati Božja riječ.

1.3. Biblija – Knjiga sa sedam pečata?

Ali ne nalaze svi ljudi takav pristup k Bibliji. Katkada se može čuti sljedeće:

- Moja Biblija leži prašnjava na polici za knjige.
- Ja s Biblijom ne mogu započeti ništa.
- Biblija je puna proturječnosti.
- S Biblijom je moguće sve dokazati.

Takve primjedbe su opravdane, i zato hoćemo danas temeljito razmišljati o Bibliji.

Na prvome susretu našega tečaja vidjeli smo kad je Biblija nastala i kako je dobro došla do nas.

Večeras želimo više ući u sadržaj Biblije. Što zapravo u Bibliji stoji? Što je smisao Biblije?

2. Bog je govorio

Kršćanstvo je religija objave. To znači: Nisu ljudi izmislili svjetonazor, nauke i teorije, nego se nevidljivi Bog susreo s čovjekom. Bog je govorio ljudima. Pokazao im je tko je i kakav je. Objavio im se.

Kršćanska vjera proizlazi iz Božje inicijative. Bog traži ljude. Obraća se ljudima. Poziva ih u zajedništvo sa sobom. Biblija svjedoči o tome Božjem govorenju.

2.1. Ne knjiga, nego čitava biblioteka

Pozivam vas da uzmete Bibliju u ruke i pogledate sadržaj. **(Eventualno kratko upozoriti na sadržaj i dodatak.)**

Kao prvo uočavamo: Biblija nije jedinstvena knjiga, nego više biblioteka. Tako u Bibliji, ovisno o načinu brojanja, ima 73 knjige (46 u Starome zavjetu – danas se često umjesto o Starome govori o Prvome zavjetu – i 27 knjiga Novoga, odnosno Drugoga zavjeta).

- U Starome se zavjetu radi o Božjoj povijesti s njegovim narodom Izraelom. Bog je sebi skupio narod i pozvao ga da bude Božji narod u svijetu.
- Stari zavjet je Biblija Židova. Prvi dio naše Biblije imamo zajednički sa Židovima. Kršćanstvo dakle nije nastalo iz ničega, nego ima svoje korijene u židovstvu.
- U Novome zavjetu ide Bog novim putem. On sam postaje čovjekom. U liku svoga Sina Isusa Krista pokazuje nam konačno i vidljivo kakav je.

Po Isusu Kristu mogu svi ljudi pripadati Božjemu narodu.

Sve ove knjige napisane su u vremenu od više od 1000 godina.

Već samo ovaj dugi vremenski razmak pokazuje jedan put. Bog Biblije ide zajedno s čovjekom pojedincem, sa zajednicama, sa svojim narodom. Na putu se uvijek upada u nove situacije. Čini se zaobilaznice, ide stranputicama, osvrće se natrag, gleda naprijed. Budući da se u svim ovim situacijama Bog uvijek ponovno obraća ljudima, Biblija stoga i jest toliko različita.

Ljudi, grupe i narodi uvijek su u razvoju. Svaki čovjek od rođenja do odraslosti tjelesno i duhovno-duševno prolazi mnoge razvoje. Obzor se sve više i više širi.

Isto vrijedi i za Bibliju. Nije od samoga početka sve bilo jasno. Mnogo toga se tumačilo malo-pomalo tek tijekom puta, sve do

punine u Isusu Kristu. Ovaj proces daljnjega razvoja unutar Biblije treba uzeti ozbiljno, inače ćemo se vrlo brzo zaplesti u proturječnosti.

I mi smo još uvijek na ovome putu. Zato i mi imamo otvorenih pitanja. Biblija ne daje odgovore na sva pitanja, barem ne izravno. Ali pokazuje smjer u kojemu možemo pronaći ispravne odgovore.

2.2. Biblija je nadahnuta: Riječ Božja

„Sve Pismo, bogoduhu, korisno je za proučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da Božji čovjek bude vrstan, za svako dobro djelo podoban“ (2 Tim 3,16). Bogoduhu, „theopneustos“, doslovce znači „Bogom nadahnuto“. Što to znači?

Kako to sebi moramo zamisliti? Je li Bog govorio a ljudi pisali?

Bog je mogao diktirati, riječ po riječ, i ljudi bi pisali ono što im je diktirano. Ali Bog nije tako činio.

Bog je izabrao određene ljude, grupe i narod Izrael. Ovi su doživjeli Boga kakav on jest, kako djeluje. O tome su razmišljali. Vođeni Duhom Svetim sve su zapisali – prema svojim zamislima. Tako je nastala Biblija. To znači: Biblija je:

2.3. Božja riječ u ljudskoj riječi

Pavao piše: *„Zato, eto, i mi bez prestanka zahvaljujemo Bogu što ste, kad od nas primiste riječ poruke Božje, primili ne riječ ljudsku, nego kakva uistinu jest, riječ Božju, koja djeluje u vama vjernicima“* (2 Sol 2,13).

Biblija je Božja riječ u ljudskoj riječi, to znači:

Ljudi su iskustva, koja su stekli s Bogom, izrazili svojim jezikom, u svojoj kulturi, svojim stupnjem znanja i u svojim životnim okolnostima. Ruho, način prikazivanja, jest ono ljudsko u Bibliji. To ljudsko treba uvijek iznova razlikovati od božanskoga, ovo to više jer je Biblija nastala u jednom potpuno drukčijemu kulturnom krugu, na Istoku. U tome kulturnom krugu puno toga se izražava u slikama.

Za nas to znači: Ne treba sve uzeti doslovce. Nego se radi o tome da iz ruha ljudskoga jezika čujemo Božju riječ za nas danas. Drugim riječima: Nije važan način prikazivanja, nego sadržaj.

Martin Luther nazvao je Bibliju jaslicama u kojima leži dijete Isus; od pukoga divljenja jaslicama ne bismo smjeli zaboraviti pokloniti se samomu Djetetu. O djetetu se dakle radi, o sadržaju.

Sadržaj, smisao je nadahnut, to je Božja riječ nama. To znači: Bibliju bismo trebali uzeti tako doslovce kako to ona sama znači u svojim literarnim vrstama. Prispodobu kao prispodobu, simboličnu pripovijest kao simboličnu pripovijest, ljubavnu pjesmu kao ljubavnu pjesmu itd. Nije sve prirodoznanstvena reportaža. Literarnu vrstu moramo istražiti i pitati se: Što je pripovjedač htio postići? Što je božanski smisao?

Još je jedna misao korisna za pravilno razumijevanje.

Biblija je:

2.4. Knjiga vjere – a ne znanstveno izvješće

Prirodna znanost pita: Kako je to točno bilo? Što se točno dogodilo? Biblija nam upravo na ova pitanja u najviše slučajeva ne želi dati nikakva izvješća. Niti njoj niti njezinim sastavljačima nije do prirodoznanstvenoga posredovanja znanja, nego do saznanja o spasenju, do svjedočanstava vjere, do mudrosti.

Evo primjera:

Mnogi od nas poznaju pripovijesti o stvaranju koje su nam predane na početku Biblije. U prvome poglavlju govori se o tome da je Bog stvorio svijet u šest dana. Danas se često postavlja pitanje: Je li svijet stvoren prvim praskom ili u šest dana? Tko ima pravo: Biblija ili znanost?

Ovo postavljanje pitanja vodi nas na krivi kolosijek. Biblija kao knjiga vjere pokazuje da je Bog stvorio svijet, i da ga je stvorio dobrim. Biblija također pokazuje koji je smisao Bog dao stvorenju i ljudima. Ali ne tumači kako. Za to je mjerodavna prirodna znanost.

Ako je stvorenje nastalo prvim praskom – u čemu znanstvenici danas nisu jedinstveni – značilo bi ovo: Bog je svojom mudrošću i snagom djelovao da je prvi prasak mogao nastati. On je ravnao procesima razvoja i pratio ih tako da je stvorenje moglo nastati takvo kakvo je sada. Nešto od ovoga razvoja naznačeno je i u

šestodnevnome djelu. Vjera i znanost – oboje shvaćeni ispravno – jedno drugomu ne proturječi, nego jedno drugo dopunjuje.

2.5. Ophođenje s teškim tekstovima

Eventualno samo pokazati sliku i tekst

I za teologe ima u Bibliji tekstova koje oni ne razumiju ili teško shvaćaju.

Kako se odnositi prema njima?

Kad se pokaže prvu sliku, ovdje kratko uvesti, primjerice: Možemo – usp. sliku – uporno ostati na mjestima koja ne razumijemo. Ali to se ne preporučuje.

Možemo reći:

Ono što ne razumijem i što mi zadaje muku, smijem ostaviti. Ovi tekstovi za mene sada nemaju nikakva značenja.

Ako imam pitanja u vezi s tekstovima, dobro je potražiti pomoć. To mogu biti biblijska tumačenja ili komentari. Ali i ljudi koji se u tome bolje snalaze.

Najvažnije je koncentrirati se na ono što razumijem i to živjeti. U vršenju Božje riječi može se sada korak po korak otvoriti novo razumijevanje.

Roger Schutz, osnivač Tezejskoga bratstva, kaže: „Živi to što si od Evanđelja razumio, pa bilo to ne znam kako malo.“

Zgodno je za življenje Biblije rekao jednom pisac Mark Twain: „Bolove u truhu ne zadaju mi nerazumljiva biblijska mjesta, nego ona koja razumijem.“

3. Božje ljubavno pismo: Bog misli mene

Nakon svih ovih tumačenja prelazimo sada na pravo pitanje: Kako trebamo čitati Bibliju?

Sigurno ste već jednom dobili pismo koje vam puno znači. Ovo pismo ste češće pročitali, o njemu razmišljali i otkrivali nove stvari. U njemu ste osjećali ljubav i zato su vam te riječi činile dobro. To pismo vam je davalo snagu i pomoć. Možda ste ga i sačuvali.

Biblija je jedno takvo ljubavno pismo nama. Pisac je Bog koji nas ljubi iznad svega. On se zanima za nas. Hoće nam pokazati svoju ljubav. Zato nam govori. Hoće nam činiti dobro.

Ako bismo pitali što Bog u Bibliji poglavito govori, odgovor bi najčešće bio: „Božja riječ govori što mi je činiti.“ Ali Božja nam riječ ne želi u prvome redu reći to što je nama činiti, nego to da je tu Bog koji nas ljubi iznad svega i koji s nama namjerava divne stvari. On nam hoće reći koliko smo mu mi važni i vrijedni.

Temeljna poruka Biblije glasi:

- Bog te je stvorio. Ti si stvorenje, dijete ljubavi, njegova slika i prilika. Ti si željen. Ti si Božje ljubljeno dijete, njegova kći, njegov sin. Imaš veliku vrijednost i nerazorivo dostojanstvo. Život je njegov dar.
- Bog u svemu ide zajedno s tobom. Kao otac i majka hoće da se tvoj život razvije. Hoće ti pomoći da ti bude dobro.
- Bog ti hoće dati budućnost i nadu, i poslije smrti. On hoće dovesti tvoj život do dovršenja. Želi te jednom zauvijek usrećiti i dati ti dijela na svojoj slavi.

Božja neizmerna ljubav govori nam preko Biblije. Odlučujuće je važno i u svemu i iza svih tekstova Biblije vidjeti tu ljubav i tražiti je.

- Tako, primjerice, 365 puta u ovome ili sličnom obliku stoji u Bibliji: „Ne boj se, ja sam s tobom!“
- Božja se ljubav pokazuje i u opomenama, korekturama i upozorenjima. Tako nam on daje i upute i zakone koji služe životu. Jer on ne želi da škodimo samima sebi i ranjavamo druge.

Pitanje je ipak: Možemo li Božju ljubav vidjeti i iza zakona i uputa za život? Čak i onda kad nam se drugi nimalo ne sviđa?

Neki govore: „S ovom knjigom propisâ ne želim imati nikakva posla. Previše me ograničuje svojim pravilima i zabranama. Ja hoću biti slobodan. Ako se živi prema Bibliji, život se više slobodno ne može uživati.“

Ali je li to stvarno tako? Uzima li nam biblija našu slobodu? Ili nam ju Božjom riječju tek pravo dariva?

Zamislimo si: Da od sutra ne vrijedi ni jedno pravilo u prometu: zabrane vožnje, ograničenja brzine, svjetlosna signalizacija, pješačke zone. Što bi se dogodilo?

Brzo dobivamo sljedeći odgovor: „Zavladao bi kaos“ ili „Više se ne bih odvažio izići na cestu jer je previše opasno“, itd.

Pravila cestovnoga prometa pomažu nam da se unutar zadanoga reda krećemo slobodno.

U nekome pogledu isto je tako i s Biblijom. Bog nam u njoj govori što služi životu i zajedničkom životu. Pazimo li na njegova pravila igre, žet ćemo slobodu i radost. Ako ih pak kršimo, bit će ozlijeđenih.

4. Kako preko Biblije slušamo Boga?

4.1. Čuti Duha

Pisac poslanice Hebrejima govori: „Zato, kao što veli Duh Sveti (Heb 3,7). Kad čitamo Bibliju, potrebno je u njoj čuti Duha Svetoga. On ne govori akustički čujno, nego tako da:

- se osjećamo nagovorenima,
- zasja nutarnje svjetlo,
- raste čežnja: „To je to!“

Augustin pripovijeda kako se prije svoga obraćenja, iznutra rastrgan, nalazi u vrtu. Odjednom čuje kako dijete pjeva: „Uzmi i čitaj.“ On uzme Bibliju, jednostavno otvori i pročita: „Kao po danu pristojno hodimo, ne u pijankama i pijančevanjima, ne u priležništvima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom“ (Rim 13,13-14a).

Tek što je dovršio rečenicu, bio je iznutra posve dirnut. Ovom rečenicom u njegov su život ušli svjetlo i snaga Duha Svetoga. Znao je što treba činiti i to je učinio. **Eventualno ispričati vlastiti primjer smetenosti.**

4.2. Postati konkretan

Ako preko Biblije hoćemo čuti Boga, moramo si:

- **Uzeti vremena**

Moramo si rezervirati vrijeme za čitanje Biblije. Jedna od mogućnosti jest tijekom čitave jedne godine sedam minuta dnevno čitati i to vrijeme čvrsto planirati u tijek dana. To je realističan cilj. Tako Bogu dajemo priliku da nam preko Biblije govori.

Evandelist Marko nas izvješćuje da je Isus rano ustajao i tražio usamljeno mjesto da ondje moli (usp. Mk 1,35). Važno je potražiti mjesto gdje možemo biti sami.

Za mnoge je najpovoljnije rano jutro – prije nego zazvoni telefon. Drugima pak ovo nije moguće.

Za pronalaženje prikladna vremena potrebno je malo maštovitosti:

- Moguće je povući se sa šalicom kave, čaja i slično.
- Putem, možda na putu do posla u vlak; ili automobilom kratko svratiti na neko parkiralište.
- Ako je u obitelji od jutra do večeri užurbano, zašto ne otići u kupaonici.

Važno je da se netko odluči za sedam minuta dnevno, da ne izgubi odvažnost ako nam to možda uspije samo 80 ili 60 posto.

- **Čime započeti?**

Ovdje ne postoji čvrsto pravilo. Idealan ulazak nude ipak Evanđelja. Lukino Evanđelje osobito nam pokazuje Isusovu ljubav prema siromasima.

Markovo evanđelje pokazuje više Isusova djela. U Ivanovu Evanđelju u mnogim razgovorima bolje upoznajemo Isusa. Korisne su i knjige koje tumače biblijske tekstove. (Neke od mogućnosti ponuđene su i na stolici za knjige.)

- **Metoda**

1. Zamolite Boga da vam se obrati.
2. Pročitajte jedan biblijski odlomak
3. Postavite sebi pitanja:
 - Što govori tekst?
 - Što se pod time misli?
 - Kako ga je moguće praktično primijeniti?

4. Razgovarajte o tome s Bogom u molitvi. Zamolite ga za njegovu snagu da spoznato provedete u djelo.
5. To što ste pročitali provedite u djelo. Vršenje Božje riječi mijenja.

4.3. Slijedit će blagoslov

Tko vjerno čita Božju riječ, primit će blagoslov.

Psalam prvi pokazuje nam u čemu se blagoslov sastoji: *“Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih, ne staje na putu grešničkom i ne sjeda u zbor podrugljivaca, već uživa u Zakonu Jahvinu, o Zakonu njegovu misli dan i noć. On je k'o stablo zasađeno pokraj voda tekućica što u svoje vrijeme plod donosi; lišće mu nikad ne vene, sve što radi dobrim urodi”* (Ps 1,1-3).

Rodit ćemo rod. Ovo obećanje govori da će naš život donijeti rod, u smislu da će promijeniti naš život. Tako postajemo blagoslov za druge – za svoje prijatelje, kolege, susjede i društvo u kojemu živimo.

Dobit ćemo snagu za svoj život. Tko se raduje Božjoj riječi, uspoređen je sa stablom, *„lišće mu nikad ne vene“* (r. 3b). Takvi se neće osušiti ni u olujama života. Snaga je tu!

„Sve što radi dobrim urodi“ (r. 3c). Možda nam život neće biti bezuvjetno označen materijalnim blagostanjem, ali ćemo doživjeti uspjeh na područjima, o kojima nam je u životu stalo: u našem donosu prema Bogu i prema ljudima., A to je daleko vrjednije od materijalnoga bogatstva.

Pomolimo se:

Oče, ti nas ljubiš.

Uvijek i u svim situacijama želiš stajati uz nas.

Zato nam govoriš i želiš nas voditi svojom riječju.

Molimo te: Daruj nam radost zbog tvoje riječi.

Rasvijetli nas Duhom Svetim

*da bismo tvoj glas čuli i mogli ga slijediti.
Daj nam puno maštovitosti
i uvijek iznova nove mogućnosti
da čitamo tvoje ljubavno pismo nama.
Amen.*

Dodatak

Alternativna uvodna pošalica

Neki mladić bio je na svećeničkome ređenju jako potresen. Došavši kući, kaže svojoj majci da i on želi postati svećenik. Da bi se pripremio na to, poželi da od sada razgovaraju samo biblijskim riječima. Drugoga jutra sin trebao u školu ali je ostao ležati u krevetu. Majka razmisli, što bi mu sada mogla reći. Uđe u sobu i poviče: „Mladiću, tebi govorim, ustani!“. Ovaj se nato okrene u krevetu i odgovori: „Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas.“

Iskustvo Axela Schyrije

(đakon u DE-Ravensburg)

Kolega s posla dine pogled sa svoga računala i izravno upita: „Axel, zašto ti vjeruješ?“ Najprije sam se uplašio, počeo po glavi, a na pamet mi nisu pala ni mnoga teološka obrazloženja. Zato jednostavno odgovorih: „Jer se Bog objavio.“ Kao hitac iz pištolja vrati se odgovor: „Odakle to znaš?“ Ponovno se počeo po glavi, odakle znam? „Ha, iz Biblije!“ To ga je očito izazvalo na protivljenje: „Nije valjda da vjeruješ u biblijske izričaje? To što u Bibliji piše, ne stoji, to nije moguće vjerovati.“ To me je ponovno izazvalo: „Zar poznaješ Bibliju bolje od mene? Iskusio sam da ju se mora čitati srcem.“ Nakon otprilike deset minuta kolega me ponovno digne pogled sa svoga računala i kaže: „Axel, imaš pravo. Vjerovati je moguće samo srcem.“

Preporučene knjige

Biblija, različita izdanja

„Razumjeti Božju riječ“, daje lako razumljiv uvod u nastanak, teologiju i razumijevanje Biblije. Na adresi: ?...

Šesta jedinica

Zašto i kako molim?

Cilj: Molitva jača zajedništvo između Boga i čovjeka. Kod molitve nas netko čuje i prilazi nam. Probuditi radost u molitvi.

1. Uvod

Moliti – sluša li zapravo tu tko?

Većini današnjih ljudi danas je teško s molitvom. Isusovac Medard Kehl piše da je velika nevolja današnjega čovjeka to što više ne može vjerovati i moliti. Upravo to pridonosi iskorjenjenju. Jer tko može vjerovati i moliti, ima oslonac i tlo. Kako je to kod vas? Možete li dobro moliti?

Iznijeti osobna iskustva ili sljedeće primjere

Mnogi roditelji s posve malom djecom često govore da s djetetom navečer mole. Još dobro znam koje su me molitve moji roditelji tada učili. Jedna je glasila: „Anđele, čuvaru moj, dopusti da ti se preporučim. Pomozi mi živjeti dobro i pobožno da dođem k tebi u nebo!“

(„Anđele čuvaru mili, svojom snagom me zakrili. Prema Božjem obećanju čuvaj mene noću danju. Osobito pak me brani da mi dušu grijeh ne rani. A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem, da se ondje s tobom mogu vijekom klanjat dragom Bogu!“).

Takve dječje molitve su dobre. Večernju molitvu povezati eventualno s nekom pjesmom, jest obred koji djeci čini dobro. Posreduje zaštićenost (sigurnost).

Djeca katkada uopće pravo ne razumiju što mole. Baka je bistra unuka naučila gore spomenutu molitvu. Najprije ju je molio radosno. Ali jednoga dana više nije htio. Razočaranoj baki reče: „Pa nisam ja konj!“ „Kako si došao na to?“ „Ja trebam moliti: daj mi da ti budem ždrijebe, umjesto da ti se preporučim (ein Fohlen umjesto empfohlen, op.prev.)!“

Kad se osvrnem na svoj život, ustanovljujem da je molitva za mene dugo značila izgovarati molitve. Činio sam to s velikom radošću i Bog je sigurno u tome djelovao.

Ali jednoga dana može se nekome dogoditi kao onomu mladiću koji nije imao volje moliti večernju molitvu. Zato reče: „Dragi Bože, možeš i sam pročitati na petnaestoj stranici“. To pokazuje: kad-tad se

opazi da takva molitva može učiniti praznim ako ne pridolazi ništa novo.

Da nevolja uči moliti jedno je drukčije iskustvo koje stječu mnogi ljudi. Ipak u vrijeme nevolje, posebno kad inače nitko više ne može pomoći, mnogi tada započinju Boga moliti za pomoć. To može postati obrat do prave molitve i slušanja.

Zato pitanje: Što je molitva?

2. Kršćanska molitva

Alternativa u vezi s ovim nalazi se u Dodatku.

Moramo pitati još preciznije: Što kršćani podrazumijevaju pod molitvom?

Kao prvo želim ovdje „molitvu“ odvojiti od „meditacije“. Razliku između molitve i meditacije može se učiniti dobro vidljivom uz pomoć slike o dvoje koji ljube: Meditacija je razmišljanje, promišljanje onoga koji ljubi o ljubljenoj. Molitva je izravan susret s njim.

Kad molimo ne obraćamo se drugim ljudima, nego Bogu.

Mali dječak glasno je vikao: „Dragi Bože, molim te, učini da dobijem veliku kutiju čokoladnih bombona za rođendan!“ Majka ga opominje: „Zbog toga ne trebaš toliko vikati! Bog naposljetku nije gluh.“ Nato će mali: Ne, Bog nije, ali djed jest, a on sjedi u sobi pokraj.“ Isus nas hoće sačuvati od takvih krivih stavova govoreći nam: „Ti, naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu koji je u skrovitosti“ (Mt 6,6).

U molitvi se radi o dijalogu, o odnosu, o razgovoru sa živim Bogom.

„Otac“ znači: Bog je osobni Bog. On ima lice. On je kao nasuprotnik iskusiv. Sam Isus nas je naučio nazivati ga Abba. To na aramejskome, dakle na Isusovu jeziku, znači: Tata ili ćaća.

Ovdje moramo biti posve jasni o tome da nam naši tjelesni očevi čak i u najboljem slučaju mogu dati nesavršenu, a u najgorem slučaju potpuno izopačenu sliku o tome što je zapravo ljubeće očinstvo. Isus o tome ne govori: „Bog je kao vaš otac“. Vrijedi obratno. Tek po Isusu učimo što se pod stvarnim očinstvom misli. Isto naravno vrijedi i za

majčinstvo, jer Bog nije seksualno biće. On je punina očinske i majčinske ljubavi.

Bog je još više. On je „naš nebeski Otac“. Kad molimo, razgovaramo sa Stvoriteljem čitava svemira. On je neizmjereno veći i moćniji od svemira koji je stvorio.

Golem je dar da smijemo imati zajedništvo s ovim silno velikim i ljubećim Bogom. Zbog toga se možemo samo diviti i za to zahvaljivati.

Pristup k Bogu kao Ocu imamo samo po Isusu Kristu.

Pavao piše: „*Po njemu (Isusu)... u jednome Duhu imamo pristup Ocu*“ (Ef 2,18). Isus je pristup, vrata, put k Ocu. To je razlog zašto mnoge kršćanske molitve, posebno u liturgiji, svršavaju s rečenicom: „To te molimo po Isusu Kristu, našem Gospodinu. Amen.“ Ili: U ime Isusovo. Amen.“

To nije prazna fraza. Nego time priznajemo da ni jedan čovjek „po sebi“ nema takve povjerljivosti i bliskosti prema nebeskomu Ocu. Ona je dar koji nam je stekao Isus i koji po Duhu Svetome postaje djelotvoran. Pristup k Ocu imamo „u jednome Duhu“.

Sažimljući može se reći: Mi kršćani molimo: „U ime Oca po Sinu u Duhu Svetom“ – kao što pravoslavni kršćani i danas formuliraju, ili kao što mi formuliramo: „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.“

To može dovesti do pitanja: Komu se trebamo moliti, Bogu Ocu, Isusu Kristu ili Duhu Svetomu? Odgovor je jednostavan: Mi se Bogu smijemo obraćati u svima trima osobama. Među ovima trima osobama nema konkurencije. To je uvijek isti Bog. O tome možemo više iskusiti u jednome kasnijem predavanju.

3. Zašto moliti?

Ima puno razloga zašto trebamo moliti.

3.1. Produbiti svoj odnos prema Bogu:

Već se za mnoge postavlja pitanje: Zašto opće moliti ako Bog ionako već sve zna?

Ako bi se kod molitve radilo o informacijama, takvo bi izricanje bilo suvišno. Molitva je ipak više. Radi se o odnosu.

No, možda ste u svome životu već mogli steći ovo iskustvo: U razgovoru ste s nekim čovjekom koji vas sluša s najvećom pozornošću i sudjelovanjem. Odjednom opazite da govorite stvari o kojima ni sami još nikada niste razmišljali i kojih ranije uopće niste bili svjesni.

Tako je s Bogom kad živimo u odnosu s njim.

Govor je bitno sredstvo posvješćivanja i rasta u odnosu. Stoga je za nas potrebno i važno reći mu gdje smo, za čime čeznemo, što ne možemo, što nas muči i što tražimo.

Prošnja naravno nije jedini oblik našega odnosa s Bogom. Jer ni jedan odnos ne može trajno preživjeti ako jedan od sugovornika samo moli.

Druge vrste moljenja su zahvaljivanje, slavljenje, tuženje, priznanje naših grijeha i pogrješaka ili pak klanjanje Bogu.

Postoji i molitva bez riječi, biti skupa s njim u tišini, jednostavno počivanje u njegovoj nazočnosti; možemo se na njega nasloniti – kao Ivan za kojega stoji da je počivao na Gospodinovim grudima – ljubiti ga i dopustiti njemu da nas ljubi ili se kod njega isplakati i dati se utješiti.

Sve ovo, naše svjesno zajedništvo s Bogom, jest molitva.

Prvi razlog za molitvu jest produbiti svoj odnos s Bogom.

3.2. Uzor Isus

Tajna Isusova života bila je odnos prema Ocu. Tu se on osjećao zaštićenim i podržanim. Po čitave bi noći uživao u ljubavi svoga Oca. Za njega je to bio izvor njegove slobode i njegove sreće. Tu je „tankirao“ ljubav. Budući da je Isus htio i nama otvoriti taj izvor, budući da nas je htio uvesti u odnos prema svome Ocu, naučio je svoje učenike moliti: „*Kad molite, govorite: Oče...*“ (Lk 11,3).

Isus ne govori: U slučaju da molite, jer za njega je bilo jasno da njegovi učenici mole. To je drugi razlog molitve: Isusov uzor.

3.3. Moljenje mijenja situacije

Isus je rekao: „*Ištite i dat će vam se*“ *Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se!*“ (Mt 7,7)

Isus ovdje jasno govori da Bog uslišava molitve i želi da prepoznamo njegovo djelovanje u našem životu.

Mnogi to svjedoče: Molitva je najveća snaga svijeta. U molitvi se povezujemo s neizmjernom snagom Božjom koja ima moć i mogućnosti ondje gdje smo mi sa svojim snagama već davno na kraju. U molitvi se nikada ne radi o tome da nešto iznudimo silom, nego da i sami pomognemo da se Božja ljubav može razviti.

To je treći razlog: Molitva mijenja situacije. **Ispričati osobni primjer.**

4. Uslišava li Bog sve molitve?

Gore citirana biblijska mjesta iz Mt 7,7 kao i drugi odlomci iz Novoga zavjeta čini se da jamče uslišanje molitve. Ali pogledamo li čitavu Bibliju, otkrit ćemo da Bog molitve katkada ne uslišava onako kako to mi želimo.

Za to postoje razlozi. Neke ćemo od tih mogućih razloga pogledati:

4.1. Uslišanje prošnje ne koristi nam – barem ne za sada

Bog katkada ne može uslišati molitve jer njihovo uslišanje za nas ne bi bilo dobro.

Mislim na petogodišnjega Bruna: Bruno je mrzio prati zube. Uvijek, kad je njegova mama to od njega tražila, uzdisao je i kukao. On jednostavno nije htio prati svoje zube. Konačno jednoga dana ode svome djedu na praznike. Da, i što je navečer vidio? Djedu je bilo dobro. On je jednostavno mogao izvaditi svoje zube, staviti ih s jednom tabletom u vodu i zatim je krasno ključalo. „To je to!“, pomisli Bruno. Navečer pođe u krevet, sklopi ruke i moli: „Dragi Bože, molim te, daj mi zube kakve ima djed!“

Da je trenutačno dobio takve zube, bi li Bog tada bio dobar? – Zacijelo jedva! Tako je često u našem životu: Mnoge prošnje, želje koje imamo, kratkovidne su i, u odnosu na čitav život, nisu dobre. Zato Bog ne uslišava sve želje. Njegovo se uslišanje sastoji često u tome da nam dade smisao, spoznaju, snagu i radost da „svoje zube peremo“, kako god bilo.

To pokazuje: Bog ne preuzima naš dio, naš posao. „Prati svoje zube“ znači, svoj dio učiniti predano i s velikom odgovornošću. To se može sastojati i u tome da druge zamolimo za pomoć.

Često nas Bog, kad nam nešto smjesta ne uslišava, želi poučiti o nečemu što nam koristi više od uslišanja odmah. Mi tada smijemo i pitati: Što me želiš poučiti?

Katkada ima i situacija u kojima nam Božji „Ne“ ostane nerazumljiv. Poznajem to i iz svoga života. Tada se traži naše povjerenje, a to može biti tvrdo. Bog katkada hoće da mu dopustimo da u nama rastu strpljivost, ustrajnost i povjerenje.

4.2. Krivi i nečisti motivi

Jakov piše: *„Ištete, a ne primete jer rđavo ištete: da u pohotama svojim potratite“* (Jak 4,3).

Jedan je dječak molio: „Dragi Bože, daj mi puno snage da mogu izbatinati Tonija!“ To je očito kriv motiv. Katkada su naši nečisti motivi početka skriveni. Tek malo-pomalo otkrivamo da se radilo o našem priznanju, o našoj sebičnosti, o našem utjecaju. Ili pak ustanovimo da su u igri bili zavist i ljubomora. Takve spoznaje su potrebne da postanemo uistinu otkupljeni ljudi.

4.3. Neraščišćena krivnja

Kod proroka Izaije čitamo: *„Ne, nije ruka Jahvina prekratka da spasi, niti mu je uho otvrdnulo da ne bi čuo, nego su opačine vaše jaz otvorile između vas i Boga vašega“* (Iz 59,1-2a).

Neraščišćena krivnja stoji kao zid između nas i Boga. Tako nam se može dogoditi da dulje vrijeme živimo u nečemu što Bog nedvosmisleno ne želi. Ako ondje nismo spremni dati promijeniti se, premda smo spoznali svoje krivo ponašanje, Bog je tada jednim dijelom blokiran i ne može s nama ići dalje.

Mislim na osobu koja je trpjela od jakih želudčanih problema. Medicinski želudac je ipak bio OK. Unatoč intenzivnoj molitvi za ozdravljenje nije se dogodilo ništa. Tek kad je ta osoba svoj gnjev, koji je imala prema ocu, smirila, nestale su i tegobe u želudcu.

Ako ne želimo oprostiti drugima, ili svjesno živimo na nekome području protiv Božje volje, to može biti zapreka da Bog usliša naše molitve.

Ne htjeti i ne moći nije isto. Mi doduše često hoćemo, ali se ne osjećamo kadrima. Tada moramo ostati na tome i zamoliti Boga da nam on ovdje pomogne.

4.4. Protivno uslišanje

Molitva u čekaonici jedne bolnice može nam pokazati da nebeski Otac koji ljubi bolje od nas samih, poznaje naše najdublje želje.

*Gospodine, molio sam te da bih postigao uspjeh;
ti si mi pak dao da postanem slab da bih naučio slušati.*

*Molio sam te za zdravlje da činim velike stvari;
primio sam bolest da bih naučio bolje stvari.*

*Molio sam te za bogatstvo da budem sretan;
primio sam siromaštvo da postanem mudar.*

*Molio sam te za vlast da bi me ljudi cijenili;
primio sam nemoć da osjetim čežnju za tobom.*

*Molio sam te za prijateljstvo da ne moram živjeti sam;
ti si mi dao srce da ljubim svu svoju braću i sestre.*

*Nisam imao ništa od onoga što sam izmolio,
ali sam imao sve čemu sam se nadao.*

Moje su molitve gotovo protiv moje volje uslišane.

Ja sam najobdareniji od svih ljudi.

Hvala ti, Gospodine!

Žena Billyja Grahama, jednoga od najpoznatijih američkih tv-propovjednika, jednom je javno kazala: „Bogu hvala da nije uslišao sve moje molitve. Da je to učinio, krivo bih se udala i to više puta!“

Ja to mogu samo potvrditi: Na sreću mnoge moje želje i prošnje nisu se ispunile. U tom sam trenutku zbog toga jako trpio. Katkada Bog i svijet više nisam mogao razumjeti. Ali neko vrijeme kasnije mogao sam samo reći: Bogu hvala!

Uslišanje molitava često se ne sastoji u tome da dobijemo ono za što smo molili, nego da dobijemo snagu i nadu da nastavimo put unatoč teških okolnosti.

5. Kako, zašto i gdje trebamo moliti?

Budući da je molitva odnos od srca k srcu, smijemo s Bogom razgovarati onako kako se osjećamo. Možemo moliti i u svim mogućim stavovima tijela.

5.1. Oblici molitve

Premda je molitva odnos od srca k srcu i nije vezana ni na koji određeni oblik, korisno je stanovite oblike molitve poznavati, ali i uvježbati.

Jedan od ovih oblika molitve glasi „Abba“. To je neka vrsta strukture koje se možemo držati kad smo zajedno s Bogom.

- **Klanjati se i slaviti**

Tko je Bog a tko sam ja? Cijenim Boga kao Stvoritelja i Gospodina. To je ispravan odnos. Poštujem ga. Častim ga zbog onoga što on jest i što je učinio. Slavim ga.

- **Zahvaljivati**

Zahvaljujem Bogu za svoje zdravlje, obitelj, prijatelje itd., za sve što mome životu čini dobro.

- **Priznanje vlastite krivnje**

Molim Boga za oprostenje za sve što sam učinio krivo.

- **Navesti nakanu:**

Molim za sama sebe, za one koji su mi na srcu.

Drugi oblik molitve je Očenaš (Mt 6,9-13), koji nam je dao sam Isus. To je neka vrsta škole moljenja a i započinje s klanjanjem. (Jedna od mogućnosti produbljena sučeljavanja s ovom molitvom nudi seminar „Očenaš – Ponovno naučiti moliti“)

5.2. Vrijeme molitve

Novi zavjet ustrajava na tome da molimo uvijek (1 Sol 5,17; Ef 6,18). Tako možemo moliti uvijek i posvuda: pri kuhanju, u vlaku, u automobilu, na biciklu, u krevetu, usred noći, u lijepim i ružnim trenutcima, svejedno gdje i u koje doba.

Pritom je dostatno govoriti možda samo ime „Isus“ ili to što nam je u tom trenutku blisko. Ili uvijek ponavljati neki biblijski redak, kušajući ga i pounutarnjujući.

Kao i u ljudskome odnosu i kod molitve je važno planirati određeno vrijeme, gdje možemo biti posve svjesno tu samo za Boga.

Isus je rekao: „*Kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti*“ (Mt 6,6). Sam Isus je tražio osamljeno mjesto da ondje moli (Mk 1,35). Redovito vrijeme je dobra stvar. Koje vrijeme dana ćemo izabrati, ovisit će o našim okolnostima i o našoj prirođenoj sklonosti.

5.3. Moliti zajedno

Premda je sam Isus odlazio sam moliti na osamljeno mjesto, nas poziva da pođemo u svoju sobu, Novi zavjet govori i o zajedničkoj molitvi.

„*Ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima*“ (Mt 18,19).

Na molitvi u zajednici leži posebna snaga i poseban blagoslov.

U katoličkome prostoru se pak zajednička spontana molitva malo njegovala. Danas ju djeca često uče na vjeronauku.

U početku može biti jako teško glasno moliti pred drugima. Mladi muškarac, koji je počeo na nov način živjeti s Isusom a zatim prvi put glasno molio sa svojim prijateljem, morao je kasnije zamijeniti košulju jer se bio toliko oznojio. Ipak nadvladavanje se isplati. I lupanje srca

je normalno. Isto tako i strah da usred rečenice ne znam dalje. Sve smije biti tako, jer se računa stav srca a ne znanje.

Dobro je započeti posve kratkim rečenicama, primjerice „Isuse, hvala ti za zajedništvo u grupi.“ „Nebeski Oče, molim te vodi Sonju i pomoz joj.“ Tako se može dobro započeti. S vremenom izgubimo nervozu i dobivamo sve više i više radosti na zajedničkoj molitvi.

5.4. Mjesto molitve

Već smo čuli da moliti možemo posvuda. Ali i prostor je važan. Ima mjesta gdje možemo moliti „bolje“.

Možda vam je moguće tu, gdje stanujete, stvoriti „sveti prostor“. To može biti ugao u sobi, određena slika ili križ pred kojim se smirujete. Možda imate mogućnost svoju sobu urediti tako da imate vlastito mjesto za molitvu, neku vrstu molitvenoga kuta. Mjesto na kojemu možete naći snagu i svjetlo.

Smijemo učiti moliti. Kao što je svaki odnos proces, tako i molitva prolazi jedan razvojni put. Ipak nešto ostaje uvijek isto: u molitvi se radi o odnosu prema trojedinome Bogu, dakle o nečemu posve bitnome.

Zato ni u tijeku našega dana ne postoji važnija stvar od molitve. Vrijeme molitve najuglednije je vrijeme dana. I tu može biti korisno – kao kod čitanja Biblije – započeti s nekoliko minuta dnevno. Vidjet ćete da vam ovo vrijeme donosi dobit i blagoslov. **Eventualno osobno priopćiti što meni molitva znači ili ispričati jedan od dva primjera u Dodatku.**

Jedan koncertni pijanist reče: „Ako jedan dan ne vježbam, opažam to ja. Ako ne vježbam dva dana, opažaju to moji prijatelji. Ako ne vježbam tri dana, opaža publika.“

Slično je i s molitvom: „Ako ne molim jedan dan, opaža to Bog. Ako ne molim dva dana, osjećam to ja sam. Ako ne molim tri dana, osjeća to moja okolina.“

Dakle, molimo:

Bože, naš Oče,

zahvaljujemo ti što si nas stvorio za to da te upoznamo i ljubimo.

*Hvala što nas ljubiš i tražiš zajedništvo s nama.
Hvala što ulaziš u naše molitve.
Daj nam iskusiti da si ti sreća za kojom čeznemo.
Pomozi nam – svakomu od nas – danas poći korak dalje na putu
molitve,
na putu našega odnosa s tobom.
To te molimo po Isusu Kristu tvome Sinu.
Amen.*

Dodatak

Molitva – dijalog s Bogom

Ovaj poticajni dijalog bi mogao zamijeniti točku 2: „Kršćanska molitva“.

Nedavno mlada majka započe moliti „Očenaš“ i pritom je iskusila nešto jako čudno:

„Oče naš, koji jesi na nebesima...“

„Da, što je?“

„Ne prekidaj me, molim.“

„Ali upravo si mi se obratila.“

„S tobom razgovarala? Ne, zapravo ne. Mi tako molimo. Oče naš, koji jesi na nebesima.“

„Da, evo opet, posve jasno, ti razgovaraš sa mnom. Što mogu za tebe učiniti?“

„Sveti se ime tvoje.“

„Misliš li to ozbiljno?“

„Što trebam misliti ozbiljno?“

„Hoćeš li zaista svetiti moje ime? Što ti to znači?“

„To znači... to znači... o, dobri Bože, ne znam što to znači. A odakle da to i znam?“

„To posve jednostavno znači da me hoćeš častiti, da sam ti jedinstveno važan, da ti je moje ime vrijedno.“

„Aha, to je to. Sada to razumijem. Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji.“

„Lijepo i dobro ali činiš li i sama nešto za to?“

„Da se tvoja volja dogodi? Naravno! Idem svake nedjelje na svetu misu. Dajem i novac za misije i karitas.“

„Dobro je tako. Ali ja ipak želim i nešto drugo. Želim da urediš svoj život, da tvoje navike kojima ideš na živce drugima, nestanu, da imam riječ u tvome životu...“

„Zašto to predbacuješ upravo meni?! Što misliš o mnogim pobožnim posjetiteljima crkve, koji svake nedjelje sjede u crkvi. Pogledaj njih!“

„Oprosti! Pomislio sam da ozbiljno moliš za to da moje kraljevstvo dođe i da se moja volja dogodi. Znaš, to započinje posve osobno od onoga tko za to moli.“

„Da, to mi je jasno, ali mogu li sada nastaviti moliti? Kruh naš svagdanji daj nam danas...“

„Oprosti, što te evo opet prekidam. Ipak, znaš li za što me moliš? Vjerujem da ti je jasno da su tu ne radi samo o kruhu kojega svakoga jutro kupuješ u pekarnici.“

„I otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim.“

„A što je sa susjedom Petrom?“

„Petra, moja susjeda, sada opet započinješ još i s time. A dobro znaš da mi se u praonici pača u posao. A zatim u trgovini još govori o meni loše stvari. Zatim uvečer, kad se moj muž vrati kući, još uvijek ima nekoga posla u stubištu da bi mu se nasmiješila i gledala ga umiljato.“

„Oh, znam, znam! Ali što si upravo sada molila?“

„Da, ali nisam mislila tako.“

„Barem si iskrena. Ali zar te nimalo ne smeta to da uokolo hodaš s toliko gorčine i nenaklonosti?“

„Da, to me čini bolesnom.“

„Vidiš, upravo te tu hoću ozdraviti. Oprosti Petri i oprosti sebi. Može biti da Petra reagira smiješno. Možda ju izgubiš i kao dadilju. Ali ti, ti ćeš u svome srcu imati dubok mir.“

„Ne znam, mogu li se toliko svladati.“

„Ne boj se, ja ću ti pritom pomoći.“

„I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.“

„Ništa radije od toga, ta upravo to hoću učiniti. Izbjegavaj sve osobe i situacije preko kojih ćeš biti dovedena u napast.“

„Kako to misliš?“

„Ti dobro poznaješ svoje slabosti, svoju neobvezatnost, svoju komotnost, svoj odnos prema novcu, prema seksualnosti, svoje agresije, a i svoje govorenje o drugima. Ne daj ovim napastima priliku.“

„Vjerujem, ovo je najteži Očenaš koji sam ikada molila. Ali on po prvi put ima neke veze s mojim svakodnevnim životom.“

„Lijepo, sada napredujemo. Moli sada posve mirno do kraja.“

„Jer tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove. Amen.“

„Znaš što smatram krasnim? Kad ljudi kao ti započnu uzimati me ozbiljno, kad započnu moliti iskreno, slušati me a zatim i činiti ono što je moja volja. Osjećaju da njihov život tako postaje puno sretniji i zadovoljniji.“

Ovo iskustvo pokazuje što znači moliti: Moljenje je dijalog.

Alternativna uvodna pošalica

Kod molitve, tu se uvijek pita: Da, koristi li ona uopće štogod???

Riječ je o osnovcu Fritzliju. On nije bio najbolji učenik. Kad god bi se vratio iz škole s novom ocjenom, običavao bi reći: „Dakle, dobio sam ocjenu..., ali glavno je da smo zdravi...!“ – Fritzli je imao kuma koji je bio dobar vjernik. Ovaj mu jednoga dana reče: „Ako se pomoliš da postaneš bolji u školi i potrudiš se, već će nešto od toga biti!“ I Fritzli počeo moliti.

Nakon pola godine kad ga je kum opet posjetio, upita: „No, kako je?“, Fritzli će: „Super. Više nisam najgori. Sada sam među četvero najgorih.“ „Super, Fritzli, vidiš da je koristilo. Sada moraš jednostavno moliti dalje i trudi se.“ I Fritzli nastavi moliti.

Ponovno nakon pola godine, evo kuma koji ga između ostaloga pita: „Kako je sa školom?“ Fritzli kaže: „Super. Stvarno koristi. Sada sam već u sredini!“ „Super, Fritzli. Moraš sada moliti dalje.“

Nakon opet pola godine, kaže Fritzli kumu: „Sada sam drugi među najboljima!“ I sada bi se pomislilo da će kum reći: „Super, Fritzli, krasno.“ Ali kum će: „Sada moraš i dalje moliti i bit ćeš najbolji!“ Nato

će Fritzli: „Kume..., upravo tu i jest problem... taj Hansli, najbolji u našem razredu..., on također moli!“

Primjer jedne majke

- **Moguće mjesto: na kraju predavanja**

Mlada majka troje djece između jedne i šest godina, koja k tomu pomaže i na vlastitome imanju, reče: „Svojih 30 minuta tišine moram izjutra gotovo ukrasti. Petnaest minuta posvetim čitanju Biblije, petnaest minuta tišini i molitvi. Ovo vrijeme mi je jako važno. Iskusujem kako iz ovoga vremena teče blagoslov. Iza toga imam više strpljenja s djecom. I u odnosu prema mužu je mnogo bolje. U redu su i drugi odnosi. Sama sam smirenija, a navečer je na moje čuđenje posao ipak završen.“

Preporučene knjige

„Proboj za molitvu“ (Projektion J): praktična knjiga koja nas poziva da se svjesno upustimo u Božju riječ i u svoju životnu situaciju. Pritom zapisane bilješke bit će od pomoći. Bill Hybels, pisac, je uvjeren da je najbolji put do ispunjena molitvenoga života taj da svoje misli i molitve zapišemo.

Sedma cjelina

Kako nas Bog vodi?

Cilj: Iskusiti na koji nas način Bog hoće voditi.

Ohrabriti da se povjerimo mudru Božjemu vodstvu.

Trajanje referata: 30-35 minuta

1. Uvod

„Jedan pravovjerni židovski rabin u Sjedinjenim Američkim Državama strastveno je igrao golf. Njegov najveći problem bijaše to što u dan kad bi zapravo imao vremena – subotom – nije smio igrati. Tako jednoga dana odluči otići s Istočne obale na Zapadnu, gdje ga nitko nije poznao da ondje, u subotu, igra golf. Anđeli u nebu shvatili odmah njegovu namjeru i prijave to Bogu: 'Pogledaj ga! Krši subotu! Bog to vidi i kaže: 'Opalit ću mu pljusku!'

Stigavši onamo, rabin potraži najljepše mjesto za igranje golfa i počne igrati. Postavi lopticu, udari, i loptica već pri prvom udarcu završi idealno – u rupi. Rabi ostane zapanjen, jer to mu nikad prije nije uspjelo. Postavi drugi put lopticu, ponovno fantastičan udarac i loptica završi u rupi. Rabi ponosan dignu ruke u vis i ispusti iz sebe veseo povik. Stavi lopticu i treći put i ponovno udari. I dogodi se isto kao i kod prva dva udarca, loptica završi u rupi. Rabi počne plesati od radosti. A anđeli, ljutiti zbog toga, potrče k Bogu i kažu: 'Mislili smo da ćeš mu opaliti pljusku. A evo, pogledaj, koliko se raduje!'

Bog reče: 'U redu je, evo mu pljuske. On svoju radost nikomu ne može ispričovijedati!'“

Ova pripovijest nam pokazuje nešto temeljno: Bog ima svoju vlastitu pedagogiju. On vrlo često djeluje drukčije nego što to mi očekujemo, prije svega: ljubaznije. To je odlučujuće za naše pitanje **večeras**: Kako nas Bog vodi?

Svi mi u životu moramo donositi odluke. One se odnose na naš stil života, na naše odnose, brak, djecu, raspodjelu vremena, na radno mjesto, stan, novac, godišnji odmor, vlasništvo, ophođenje s novcem itd. Neke odluke nisu toliko važne, druge su ekstremno ozbiljne; primjerice trebam li se oženiti, udati ili ne? Ako da, koju oženiti, za koga se udati? Koje zvanje trebam izučiti?

Svi znamo: donositi odluke nije uvijek lako. Upravo kod složenih odluka često su prisutni nesigurnost i strah: Je li odluka ispravna? Ili, ne bih li radije trebao...?

Jedan savjetuje ovako, drugi onako! Sve dok konfuzija nije potpuna. Pritisak vremena raste – i mi kad-tad u jednome trenutku djelujemo... na temelju čega? Ili izbjegavamo odluke. Potiskujemo ih od sebe i ostavljamo drugima da odluče za nas.

Jedan je žena pripovijedala kako joj je navečer prije vjenčanja bilo jasno da je pogriješno udati se za ovoga čovjeka. Ona nije imala hrabrosti otkazati vjenčanje niti je imala čovjeka kojemu bi se povjerila i koji bi joj mogao pomoći. Nakon 17 godina se rastavila.

Kako možemo živjeti tako da imamo sigurnost da nas Bog vodi, da smo na ispravnome putu? Kako možemo u situacijama odluke znati što je ispravno?

U što možemo biti potpuno sigurni:

2. Bog nas hoće voditi

Kad je izraelski narod prolazio pustinjom, Bog ga je konkretno vodio. Danju u oblaku, a noću u ognjenome stupu išao je ispred naroda. Tako je Izrael iskusio: Bog je tu za nas. On nam pokazuje put.

Ova se poruka provlači čitavom Biblijom: „Ja sam koji jesam!“ Ja sam tu za vas. Bog nas hoće voditi putem do spasenja.

Evo nekoliko primjera:

- „Učit ću te, put ti kazat' kojim ti je ići, svjetovat ću te, oko će moje bdjeti nad tobom“ (Ps 32,8).
- „Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina – naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu“ (Jer 29,11).

„Naume mira“ – predodžba da Bog ima plan s nama može blokirati. Posebno onda ako si Boga zamislimo kao arhitekta koji svoj plan izvlači iz ladice. Ja bih tada morao imati samo uvid u taj plan da bih razumio koje je zvanje, koji put Bog meni namijenio. I tada bih morao jednostavno to činiti.

Ali Božji plan nije dovršena predodžba o mome životu kojoj se ja jednostavno moram podvrgnuti. Božji plan treba više razumjeti kao put koji nam objavljuje namjere Božjega srca: Kako doprijeti do ovoga

čovjeka, kako ga uvjeriti u svoju ljubav, kako ga mogu korak po korak voditi u prostranstva i puninu njegova života? Bog pritom pazi na našu slobodu. Ne nameće nam način života koji nama ne odgovara. Nego nas poziva da imamo povjerenja da je njegovo vodstvo za nas ono najbolje – baš naum spasenja.

Želimo li znati što Bog s nama namjerava, kako izgledaju planovi spasenja, moramo ga o tome pitati. Ali to nam možda nije nimalo lako. Jer propitivanje o njegovim namjerama s nama sadrži možda spremnost da se tome prepustimo. Tada se može pojaviti strah: Ne vodi li me Bog putem koji ja uopće ne želim? Mi u sebi nosimo strahove od nepoznatoga, pa i od Boga koji nam je još uvijek premalo poznat.

To je pitanje nama, posve osobno pitanje meni: Želim li se upustiti u Božje planove sa mnom?

Marija se potpuno prepustila onomu što je Bog s njom namjeravao. Tako je njezin život postao silan blagoslov. Kazala je: „*Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi*“ (Lk 1,38).

Kako se mi možemo prepustiti onomu što Bog sa mnom namjerava?

U Psalmu 37 čitamo: „*Sva radost tvoja neka bude Jahve: on će ispuniti želje tvoga srca! Prepusti Jahvi puteve svoje, u njega se uzdaj i on će sve voditi*“ (Ps 37,4-5).

Imamo dvije zadaće:

1. Stvar prepustiti Gospodinu, to znači ostaviti, povjeriti njegovu vodstvu, predati.
2. Vjerovati mu. Vjerovati da će on voditi, da će djelovati, i da mu je do toga da utaži našu čežnju za životom u punini. To i onda kad put vodi i kroz oprečna uslišanja, kao što smo čuli posljednji put.

U vezi s tim pripovijest: „Student upoznao djevojku koja nije bila kršćanka. Smatrao je pogriješnim oženiti ju prije nego s njim podijeli njegovu vjeru. Stoga je slijedio napatuk psalmista i situaciju povjerio Bogu. Kazao je: 'Gospodine, ako je ova veza pogriješna, molim te da ju okončaš. Ali ako smo određeni jedno za drugo, tada te molim, daj da

moja prijateljica do posljednjega dana proljetnoga semestra postane vjernica.' Od toga datuma više nikomu ništa nije kazao. Svoju je sudbinu stavio u Božje ruke i čekao na Božje djelovanje.

Posljednji dan proljetnoga semestra dođe i dogodilo se da su se njih dvoje te večeri našli zajedno. Razmjerno brzo te večeri mu je kazala da se želi s njime provozati. Oboje su ušli u automobil, iz puke šale davala mu je čitav niz naputaka: 'Tri puta skrenuti lijevo, tri puta skrenuti desno, tri kilometra voziti ravno, zatim se zaustaviti.'

On je igrao igru i držao se njezinih naputaka. Kad su se zaustavili, našli su se na američkome vojnome groblju na kojemu je u sredini stajao ogroman križ, okružen stotinama malih križeva. Bila je šokirana i jako uzbuđena simbolom križa. Za nju bijaše silno to da je Bog iskoristio njezine naputke za vožnju da ju prodrma.

Briznula je u plač. U nekoliko sljedećih trenutaka otvorila je Isusu svoj život i predala mu vodstvo svoga života. Oboje su sada već godinama u sretnu braku i još se i danas sjećaju toga kako ih je Božja ruka toga dana vodila.“

Božje vodstvo nije uvijek tako spektakularno. Najčešće je posve profinjeno i tiho. To nam daje povoda pitati:

3. Kako nas Bog vodi?

On ima mnogo mogućnosti za to, koliko je ljudi i situacija. Ali među ovim nebrojenim mogućnostima postoje neki Božji voditeljski naputci koje treba od početka Crkve uvijek iznova promotriti. I njih želimo sada bolje pogledati.

2.1. Bog nas vodi preko Svetoga pisma

Kao što smo već vidjeli, Bog nam govori preko Biblije, Svetoga pisma. U njoj vidimo temeljne istine o Bogu, ljudima, o smislu stvaranja i života. Kontinuiranim čitanjem ulazimo uvijek sve dublje u ovu povezanost.

Iz Biblije znamo da određene stvari posve sigurno nisu u skladu s Božjom voljom, budući da razaraju život. Možemo biti apsolutno sigurni da nas Bog nikada ne vodi na takav put.

Ako dakle primjerice oženjen čovjek ili udana žena kaže: „Zaljubio sam se, zaljubila sam se u (ime). Mi se volimo i ja se osjećam od Boga vođenim, vođenom, napustiti svoga muža, svoju ženu, i ući u novu vezu!“, tada znamo: Bog je svoju volju već davno objavio. „*Ne učini preljuba*“ (Izl 20,14). Bog ne želi da čovjek čini preljub.

Neki se ljudi osjećaju primoranima štedjeti novac i kod prijavljivanja poreza neke stvari ne navesti, tako da i za to postoji naputak: „*Dajte svakomu što mu pripada: komu porez – porez, komu carina – carina, komu poštovanje – poštovanje, komu čast – čast*“ (Rim 13,7). „*Podajte dakle caru (državi) carevo, a Bogu Božje*“ (Mt 22,21).

Netko je napisao pismo na poreznu upravu u kojemu je stajalo: „Nedavno sam postao kršćanin i te noći nisam mogao zaspati. Evo šaljem vam stotinu švicarskih franaka koje vam dugujem. PS: Ne budem li unatoč tomu mogao zaspati, poslat ću vam ostatak.“

Premda je Božja načelna volja sadržana u Bibliji, mi za mnoge konkretne životne situacije ne nalazimo izravnih odgovora.

Tada nam – barem nama katolicima – moguće može pomoći nauk Crkve. Njezina je zadaća pitanja koja tijekom vremena nastanu, gledati u svjetlu Objave i na njih tražiti odgovore u Evanđelju i vjernicima ih izlagati.

Pritom Crkva govori nešto za nas vrlo odlučujuće: najviša i posljednja instanca za našu odluku jest naša savjest.

Svi mi imamo u sebi sposobnost spoznati što je ispravno, što pogrješno. Ali budući da savjest odgojem, duhom vremena i mnogočime drugim može biti iskrivljena i krivo formirana, apsolutno je potrebno formirati svoju savjest, učiniti ju osjetljivom za Boga.

Ovo se iznova događa po Svetome pismu i nauku Crkve. Sveto pismo, nauk Crkve i savjest hoće nam u konkretnoj situaciji pomoći spoznati volju Božju.

2.2. Bog nas vodi preko Duha Svetoga

Drugi način kako nam Bog može priopćiti svoju volju su nutarnji dojmovi, poticaji, misli, ideje, slike i snovi. Sve to možemo značiti riječju „nadahnuće“.

U vrijeme apostola molila je jednom grupa kršćana zajednice u Antiohiji. „Dok su jednom obavljali službu Božju i postili, reče Duh Sveti: 'De mi odlučite Barnabu i Savla za djelo na koje sam ih pozvao.' Onda su postili, molili, položili na njih ruke i otpustili ih“ (Dj 13,2-3).

Nema ništa točno o tome kako se dogodio ovaj naputak Duha Svetoga. Ali je bio svima jasan.

Katkada možemo (u molitvi) za druge dobiti određeni „dojam“ u vezi s nekim problemom ili pitanjem. Takve se dojmovi smije zatim određenoj osobi i reći: „Imam dojam da ti Bog želi reći to i to.“

Prvi naputak, dolaze li takve misli i dojmovi od naše vlastite mašte (od naše „ptice“) ili od Duha Svetoga, jest: Izaziva li taj dojam nešto u dotične osobe?

U spomenutom primjeru može oslovljena osoba osluhnuti u sebe i ustanoviti: „Da, to se tiče mene!“, ili pak „Ne, ovaj me dojam ostavlja hladnim!“

Mogu se javiti i protivljenja. Ili rečeno može biti za neku osobu toliko novo, da je dobro neko vrijeme nositi navedeno u srcu i o tome pitati Isusa.

Bog katkada razgovara s nama dajući nam duboku i trajnu čežnju da učinimo nešto određeno. „Zapravo, ako osluhnem u najdublju dubinu u sebi, rado bih se angažirao za...“

U Bibliji nalazimo primjere i za to kako je Bog čovjeka vodio preko viđenja.

On se primjerice jedne noći obratio Pavlu viđenjem. Pavao je vidio čovjeka koji ga moli da dođe u Makedoniju i pomogne mu. Pavao i njegov tim vidjeli su u tome Božje vodstvo i bez oklijevanja su krenuli na put u Makedoniju da ljudima ondje donesu Evanđelje (Dj 16,10).

Bog je u prošlosti vodio ljude poticajima, dojmovima, nutarnjim slikama i snovima, i on to čini još i danas. Moramo naučiti biti na to pozorni.

2.3. Bog nas vodi preko zdrava ljudskog razuma

Biti kršćanin ne znači recimo da svoj zdrav ljudski razum trebamo gurnuti u kut. Psalmist nas opominje: „*Ne budite kao konj ili mazga bez razuma*“ (Ps 32,9).

Sveti Ignacije Loyolski naziva razumsko spoznavanje i odluku vlastitim razumom „normalnim načinom“ spoznavanja volje Božje. Bog nam je dao zdrav ljudski razum da se njime služimo. Stoga razumska promišljanja spadaju u proces naše odluke.

Zdrav ljudski razum mora primjerice kod izbora partnera rasvijetliti barem sljedeća pitanja: Pristajemo li skupa osim tjelesne i duševne privlačnosti imajući u vidu i našu vjeru? Pristajemo li skupa polazeći i od naših osobnosti?

I kod pitanja o Božjemu vodstvu s obzirom na naše oblikovanje života (zvanje i karijera) zdrav ljudski razum igra veliku ulogu. Jako je mudro razmisliti deset, petnaest, dvadeset godina naprijed u budućnost i pitati se: „Kamo me vodi moj sadašnji poziv? Odgovara li to mojim dugoročnijim ciljevima? Ili u biti imam neki drugi cilj? Ukoliko ga imam, za kojim bi mjerama trebao sada posegnuti da ga ne bih promašio?“

Bog nam je darovao zdrav ljudski razum da bismo se njime služili. Pa ipak: Naš razum je ograničen i katkada nije posve jasan. Samo njime ne možemo spoznati spasonosne Božje puteve. Stoga trebamo nadahnuće po Duhu Svetome. Ovo nas nadahnuće katkada poziva smiono se povjeriti Božjemu vodstvu. Ne bi bilo mnogih svetih ljudi da su slušali samo takozvani zdrav ljudski razum, a ne i smiono osluškivali Božji poziv.

2.4. Bog nas vodi savjetomiskusnih vjernika

Knjiga izreka puna je zahtjeva da uzimamo u obzir mudre savjete. „*Mudar čovjek sluša savjete*“, stoji u Knjizi izreka 12,15. „*Ne uspijevaju nakane kad nema vijećanja, a ostvaruju se gdje je mnogo savjetnika*“, govori pisac u Knjizi izreka 15,22; u Izrekama pak 20,18 opet stoji: „*Naumi se provode savjetom*“.

Koga pitati kad stojimo pred odlukom i trebamo savjet? Pisac izreka naglašuje: „*Strah je Gospodnji početak spoznaje*“ (Izr 1,7). Strah Gospodnji ne znači strah pred Bogom, nego obratno: Boga uzeti ozbiljno. Poštovati ga u svemu. To znači: Trebamo za savjet pitati ljude za koje znamo da se ne žele svidjeti nama, nego u prvome redu Bogu, ljude, koji su već dio puta išli zajedno s Bogom, koji imaju mudrost i iskustvo. Među takve ljude pripadaju na osobit način pastiri Crkve, muškarci i žene na koje je prenesena služba.

Uvijek sam smatrao vrlo korisnim imati dušobrižnika komu se mogu obratiti sa svojim pitanjima i planovima. Otvoreno izlaganje mojih misli i želja često mi je pomoglo gledati jasnije. Ali svoje odluke nikada ne možemo svaliti na druge. Moram uvijek sam preuzeti odgovornost.

Također često ima smisla kod teških odluka za savjet pitati više ljudi.

Među iskusne vjernike spadaju i sveci u nebu. I premda im se ne možemo obratiti „izravno“ osobno, njihova nam životna povijest može biti savjet.

2.5. Bog nas vodi preko konkretnih okolnosti

Bog naposljetku ima u ruci sve događaje. Pisac Izreka tumači: „*Srce čovječje smišlja svoj put, ali Jahve upravlja korake njegove*“ (Izr 16,9). Bog katkada otvori vrata (1 Kor 16,9), katkada ih pak zatvori (Dj 16,7).

U vezi s time recimo i ovo: Čovjek snuje, a Bog određuje, čovjek razmišlja, Bog ravna. A Bog ravna posebno konkretnim okolnostima. Drukčije rečeno: Božje vodstvo znači uvijek naše ovdje i sada.

Treba pogledati svoje konkretne situacije: Gdje se otvara put? Koji prvi korak mogu učiniti? Bog nam nikada ne pokazuje čitav put, nego uvijek samo sljedeći korak. Zatim čeka dok mi ovaj korak ne učinimo. Kad smo ga učinili, tada dolazi sljedeći korak. A za njega nam daje i snagu. Uza sve ove korake prilagođuje se našoj naravi, našem karakteru, našim strahovima i našoj spremnosti na rizik. **Ovdje eventualno ispričati vlastiti primjer o vodstvu.**

Leo Tanner pripovijeda: „Prije otprilike pet godina u meni je sazrela čežnja da napustim dosadašnju župu da bih više djelovao u službi evangelizacije. Vodstvo biskupije bilo je s time sporazumno.

Šest mjeseci prije mog odlaska počeli smo tražiti novu župu za dio mog posla a s time povezano i novo mjesto. Sve sam svjesno stavio u Božje ruke. Odmah na početku traženja u meni se pojavila slutnja da ću morati čekati do kraja. Ovaj dojam od Duha Svetoga pomogao mi je opušteno iza sebe ostaviti više otkaza. Tada je postalo sve tješnje. Četiri tjedna prije mog odlaska još uvijek mi ništa nije bilo jasno. Tada sam čuo da bi se na jednome meni dragu mjestu otvorila mogućnost a istodobno je bila tu i druga ponuda iz Jonschwila. U svojoj nutрини više sam volio drugo mjesto. Kad su se idućih dana vrata toga mjesta zatvorila, mogao sam bez daljnega razmišljanja odmah prihvatiti Jonschwil. U konkretnim okolnostima jasno spoznao volju Božju. I danas znam: To je bilo ispravno.“

3. Sažetak

3.1. Kriteriji

Pomalo sažimljem ranija razmišljanja. Upoznali smo sada pet načina Božjega vodstva. On nas vodi preko

- Čitanja: Sveto pismo
- Slušanja: nadahnuće: misli, ideje, knjige, snovi, vizije
- Razmišljanja: zdrav ljudski razum
- Razgovora: savjet iskusnih vjernika
- Promatranja: konkretne okolnosti

Sve ove načine vođenja moramo preispitati. Pritom pomažu sljedeći kriteriji:

- Stoje li oni u skladu s izričajima Biblije, s izričajima vjere?
- Jesnu li nošeni osnovnim tonom ljubavi? Ako nisu, ne mogu ni potjecati od Boga koji je sama ljubav (1 Iv 4,16).
- Predstavljaju li oni pomoć, jasnoću, ohrabrenje, utjehu? (1 Kor 14,3).

- Osjećamo li duboko u sebi Božji mir (Kol 3,15)?

Ispravan put – a po tome možemo prepoznati slijedimo li Božje vodstvo – ovaj put uvijek vodi u nutarnji sklad, u nutarnji mir. Makar tu bilo i mnogih borba i poteškoća, pa i mnogih otpora, mi duboko u sebi ipak osjećamo: „To je u redu. To je to.“

3.2. Dopune

U našem životu može tu katkada biti velika nutarnja izvjesnost da je to sada Božje vodstvo. Ali često nismo potpuno sigurni.

Jedna poslovice kaže: „Sotona se žuri, a Bog te vodi.“ Bog nije u žurbi, i katkada moramo čekati dok rješenja sazriju. Katkada pravo razumijemo što nam Bog govori, ali zalutamo u vremenu, hoćemo prebrzo.

S druge pak strane:

Jedna druga poslovice kaže: „Najdraži sotonin komad namještaja jest dugačka klupa.“ To znači: ako sam neki korak spoznao kao ispravan, trebam ga smjesta učiniti. Ništa ne donosi potiskivanje od sebe, mudrovanje i tumačenje.

Druga vrsta duge klupe jest bojažljivo čekanje dok se „Božju volju“ jasno spozna. Pred ovim izgovorom Protivniku često uspije zakočiti vjernike u procesu njihove odluke. Normalno je da smo izazvani odvažiti se na prvi korak, čak i onda kad pred nama nije otvoren čitav put. Velika je opasnost ne donijeti odluke i ostati neodlučan budući da još uvijek nismo posve sigurni. Ovaj stav nam uzima energiju, snagu i radost.

U vezi s ovim volim riječ „provokacija“. U latinskome to također znači: izazov. Bog svojim vodstvom hoće iz nas izazvati ono najbolje, probuditi to na život.

U slušanju Božjega vodstva uvijek iznova ćemo činiti pogreške. Drukčije niti ne ide. Katkada možda čak mislimo da je naš život previše promašen i da Bog iz toga ne može načiniti ništa smisleno. Ipak, Bog je moćniji. On nam može „nadoknaditi godine koje izjedoše skakavac, gusjenica, ljupilac i šaška“ (Joel 2,25). On iz ostataka našega života može načiniti nešto dobro, svejedno koliko vremena još pred sobom

imamo, samo ako njemu prepustimo gospodstvo nad našim životom i ako smo poslušni njegovu Duhu.

Dvadesetih godina prošloga stoljeća prenoćio neki gost u jednome norveškom hotelu. Na hodniku čuje kako mala djevojčica svira klavir. Lupkanje po klaviru nije bilo za izdržati: „Plink... plonk... plink...“ Da poludiš! Zatim joj priđe jedan muškarac, sjedne pokraj malene i svira s njom s četiri ruke. Ispunio je sve praznine i zvuk glazbe bi odjednom prekrasan. Kako se kasnije ustanovilo, čovjek koji je svirao zajedno s djevojčicom bijaše njezin otac. Bio je to Aleksandar Borodin, kompozitor opere „Knez Igor“.

Ova pripovijest dobro pristaje uz ono što je Pavao jednom napisao: „*Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani*“ (Rim 8,28). „Sve“ **jest** sve. U ovome oslobođenu povjerenju smijemo živjeti.

Dok mi bespomoćni i zapanjeni sviramo svoju melodiju, dolazi Bog, sjeda pokraj nas i brine se za to da „sve dovede k dobru“. Uzima naš „plink... plonk... plink“ te iz našega života čini skladan zvuk.

Molitva

*Bože, naš Oče,
zahvaljujemo ti da bez tvoje nazočnosti
ne moramo ići kroz svoj život.
Ti nas hoćeš voditi putevima spasenja.
Daruj nam svoje svjetlo, svoga Duha,
da bismo jasno spoznali sljedeći korak.
Daj nam budno i odvažno srce to i učiniti
i daruj nam to što samo ti možeš dati: mir.
Amen.*

Dodatak

Iskustvo Stefana Pfistera

„Imao sam otprilike 26 godina a tek sam nedavno ponovno otkrio vjeru u Boga, kad sam se zaljubio.

Na jednotjednome tečaju o vjeri s jednim isusovcem htjeli smo moja prijateljica i ja doći do jasnoće o našoj zajedničkoj budućnosti. Isusovac je u predavanjima pripovijedao da Bog nas ljude hoće voditi darivajući nam pri odlukama nutarnji mir i radost u srce.

Dakle skupa smo se dali na molitvu i oboje osjetili posebnu radost zbog svoje veze.

Tek nekoliko godina kasnije, kad je prijateljica nakon dugoga vremena odlučivanja izabrala put povući se u samostan, postalo mi je jasno da u početno vrijeme zaljubljenosti jednostavno nismo bili sposobni staviti ovu vezu u pitanje. Ali Bog to u toj situaciji od nas nije ni tražio, nego nas je vodio kroz vrijeme, sve dok oboje nismo uz mogli pristati na njegov plan. Kao što si možete zamisliti, to konačno odvajanje bijaše za nas oboje težak trenutak. Ali Bog mi je tada darovao duboki Da za njezin put.

Danas, puno godina kasnije, sretno sam oženjen drugom ženom.“

Preporučena knjiga

U knjizi „Živjeti iz snage“ upoznaje nas Georg Popp (Naklada F. Pustet) s pravilima kako u vlastitome životu spoznati Božju volju. Oslobođajuće je otkriti da nam Bog hoće pomoći doći do radosna i sretna života.

Uz Vikend-Alfa

Prethodna napomena u vezi s tri jedinice o Duhu Svetom

Naputci u vezi jedinicâ 8, 9 i 10

Katolička Crkva i karizme

Tekstovi katoličkih osobnosti u vezi s Duhom Svetim i u vezi sa situacijom Crkve

Uvod u Vikend-Alfa

Prethodna napomena u vezi s tri jedinice o Duhu Svetome

Referati ovih jedinica drže se na vikendu Alfa. Idealno je da vikend Alfa započne već u petak navečer. Tada se mogu rabiti predložene misli „Uvod u vikend Alfa“. Ako vikend Alfa započinje subotom prije podne ili se provodi samo kao jedan dan Alfa, uvod otpada.

Naputci u vezi jedinica 8, 9 i 10

Načelno: Važno je referate o Duhu Svetome gledati i obraditi zajedno s molitvom za Duha Svetoga kao cjelinu.

U vezi s tim nekoliko napomena:

1. Ova tri referata drže se na vikendu Alfa (s referatom 15: „Kako iz svoga života učiniti ono najbolje?“) ili na danu Alfa. Tri referata u jednome danu je previše.
Predložena jedinica sažima referate 8 i 9. Obje jedinice su odgovarajuće skraćene.
U vezi s referatom 10: Ako se ovaj skrati, može se najprije izostaviti poglavlje 2. Poglavlje 2 „Isus je izvor Duha“ spada prema Bilježnici za sudionike u predavanje 8 (usp. Bilježnica za sudionike, str. 42). Poglavlje je premješteno na ovo mjesto jer se u predloženoj priručniku predavanja 8 i 9 izlažu skupa. Poglavlje 5: „Utikač utaknuti u utičnicu“ pokazuje katolički kontekst. Ovo poglavlje može se ugraditi i u molitveno slavlje ili posve izostaviti.
2. U Dopunama se nalaze neki tekstovi koji se – ovisno o situaciji – mogu ugraditi.
3. Molitva za ispunjenje Duhom Svetim može uslijediti neposredno iz predavanja 10, usp. Dodatak kod jedinice 10 (Najbolje je tijekom predavanja načiniti pauzu.).

Katolička Crkva i karizme

„Biti potpuno katolik znači, biti potpuno otvoren za Duha Svetoga i njegove darove“ (Ivan Pavao II., 1998.).

U referatima se govori i o karizmama, posebno o molitvi u jezicima. Za mnoge to može biti novo i djelovati ponajprije strano.

Naputak u vezi s molitvom u jezicima

U drugoj polovici 20. stoljeća ovaj je dar Duha Svetoga na nov način postao živ i u Katoličkoj crkvi. Pater Raniero Cantalamessa, propovjednik pape Ivana Pavla II., u svojoj je knjizi „Hvalospjev Duha“ (1999.) na str. 253-260 rekao o tome neke stvari.

U vezi karizmi dva službena teksta Crkve

Drugi vatikanski koncil formulira u Konstituciji o Crkvi, LG br. 12: Isti Duh Sveti osim toga ne samo da po sakramentima i službama posvećuje i vodi narod Božji te ga krjepostima resi nego »dijeleći svakome pojedinome« svoje darove »kako hoće« (1 Kor 12, 11), on također raspodjeljuje posebne milosti među vjernike svakoga staleža te ih time čini sposobnima i spremnima za prihvaćanje raznih djela ili dužnosti korisnih za obnovu i širu izgradnju Crkve, prema onoj: »Svakome se daje očitovanje Duha na korist« (1 Kor 12, 7). Budući da su te karizme, bilo one najsajnije bilo one jednostavni je i raširenije, osobito prilagođene potrebama Crkve i korisne, valja ih primati sa zahvalnošću i s utjehom. Izvanredne pak darove ne valja lakoumno zahtijevati niti se smiju od njih preuzetno očekivati plodovi za apostolsko djelovanje; naprotiv, sud o njihovoj ispravnosti i urednoj uporabi pripada onima koji predsjedaju Crkvi i kojima posebno pripada to da Duha ne trnu, nego da sve provjere te zadrže ono što je dobro (usp. 1 Sol 5, 12 i 19-21).

Papa Ivan Pavao II. u okružnici VJERNICI LAICI (Christifideles laici), o pozivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu od 30. prosinca 1988. piše: Izvanredne ili pak jednostavne i skromne karizme darovi su Duha Svetoga koji su izravno ili neizravno, Crkvi na korist, te kao takvi usmjereni na izgradnju Crkve, dobru ljudi i potrebama svijeta...

Karizme valja prihvatiti sa zahvalnošću, sa strane onih koji ih dobivaju, ali i od svih u Crkvi. One su, zaista, posebno bogatstvo milosti za apostolsku životnost i za svetost čitavoga Tijela Kristova: pod uvjetom da se radi o darovima koji uistinu dolaze od Duha i da se iskazuju posve suglasno s pravim poticajima Duha. U tom smislu uvijek je nužno razlikovanje darova. Kao što su sinodalni oci kazali, u stvarnosti „nije uvijek lako razaznati i prihvatiti djelovanje Duha Svetoga koji puše gdje hoće. Znamo da Bog djeluje u svim vjernicima kršćanima i svjesni smo dobročinstava koja dolaze od karizmi kako za pojedince tako za cijelu kršćansku zajednicu. Ali smo isto tako svjesni sile grijeha i njegovih nastojanja da unese nemir i pomutnju u život vjernika i zajednice. Stoga ni jedna karizma ne oslobađa od povezanosti i podložnosti s obzirom na Pastire Crkve. (str. 54-55).

Tekstovi katoličkih osobnosti u vezi s Duhom Svetim i u vezi sa situacijom Crkve

Njemački biskup Thomas Renz pisao je godine 2000.: „Znamo da se već godinama Crkva u našoj zemlji nalazi u fundamentalnoj krizi vjere. Simptomi za to su dovoljno poznati: pomanjkanje vjere, pomanjkanje oduševljenja, pomanjkanje evangelizacije, pomanjkanje uvjerenja, pomanjkanje svećenika, pomanjkanje novca i kako se ove pojave pomanjkanja, na kojima pokušavamo ustanoviti ovu krizu, već ne zovu. Sa samim deficitima i pomanjkanjima ni jedan čovjek ne može trajno živjeti.“

Gotovo kao odgovor na to napisao je pater Anthony de Mello nekoliko godina ranije: „Crkva prolazi kroz razdoblje kaosa i krize. To nije nužno loše. Kriza je izazov za rast. Kaos prethodi stvaranju, pod uvjetom – a to je velik uvjet – da Duh Božji lebdi nad njim.

Najveća potreba Crkve danas nisu novi zakoni, nova teologija, nove strukture, nove liturgije, jer sve to bez Duha Svetoga nalikuje na mrtvo tijelo bez duše. Mi očajnički trebamo nekoga tko će uzeti naša kamena srca i dati nam srca od mesa; potrebna nam je nova infuzija oduševljenja, nadahnuća, hrabrosti i duhovne snage. Moramo

ustrajati u svojoj zadaći bez malodušnosti i cinizma, s novom vjerom u budućnost i u ljude za koje radimo. Drugim riječima, potrebna nam je svježja rosa Duha Svetoga. Konkretno, potrebni su nam ljudi ispunjeni Duhom Svetim. („Dirnut Bogom“, str. 6)

Pater Joseph Kentenich, osnivač Šenštatskoga pokreta, piše: „Duh Sveti mora sići i na nas. Ne učini li to, tada možemo biti sigurni da ćemo ostati nedorasli ljudi. Sve polovično, sve gnjilo mora izići iz naše nutrine, ali ne djelovanje vlastitoga htijenja. Sigurno, ne trebamo prekrížiti ruke. Ali na kraju krajeva mora to biti djelotvorna snaga Duha Svetoga i njegovih darova.“

Uvod u Vikend Alfa

Dobro došli na Vikend Alfa! Lijepo vas je sve ovdje vidjeti. Sigurno ste napeti što vas ovoga vikenda očekuje. Vaša očekivanja, želje ili strahovi mogu biti različiti. U vezi s time uvodna pošalica:

„Znaš li još što je župnik prošle nedjelje rekao o bračnim drugovima?“, pita muž ženu pred crkvenim vratima. „Naravno, da su jedno tijelo i jedna duša.“ – „Dakle“, sumira on: „Ti ćeš stoga sada poći u crkvu i učiniti nešto za dušu, a ja ću učiniti nešto za tijelo i otići u birtiju.“

O oboje se radi ovoga vikenda. Hoćemo dobro pojesti, iskusiti zajedništvo jedni s drugima i imati vremena za sebe.

Pritom ćemo se baviti napetom temom: Duh Sveti.

Kao uvod u ovu temu nekoliko misli u vezi s jednim retkom iz Ivanova evanđelja. Isus će uskoro umrijeti. U dugu razgovoru opršta se od svojih učenika. Isus pritom stavlja učenicima na srce ono što mu je posebno važno. U vezi s tim govori Isus više puta o tome da će njegovo mjesto kod učenika zauzeti netko drugi: Ovoga Drugoga naziva Isus „Pomoćnik“ i „Branitelj“, a misli na Duha Svetoga. Za njega Isus kaže: „Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama“ (Iv 14,18). U Pomoćniku, Branitelju dolazi dakle Isus na nov način. Dobro je da Branitelj bude zauvijek s učenicima i da će zauvijek ostati s nama: „I

ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek“ (Iv 14,16).

A sada redak, kojim ćemo se u nastavku još više baviti.

Isus reče: „*A kada dođe Branitelj koga ću vam poslati od Oca – Duh Istine koji od Oca izlazi – on će svjedočiti za mene“ (Iv 15,16).*

Isus u ovome retku daje odgovor na tri pitanja.

Prvo pitanje: Tko je Duh Sveti?

Isus kaže: „On će svjedočiti za mene.“ Po tome postaje jasno da je on osoba, a ne nešto, ono. Duh je poslan od Isusa. Isus kaže: „*Ja ću vam ga poslati od Oca.*“ On je kao drugi Isusov Ja, kao Isusovo sebstvo. Tako se pokazuje način kako je Isus sada među nama nazočan, naime u Duhu Svetome.

Možda se sjećate slike: Isus stoji na vratima i kuca (jedinca 4). Otvorimo li vrata i pozovemo Isusa, on će ući u Duhu Svetome. Tako on danas živi u nama.

Posljednjih smo tjedana iskusili da manje govorimo o filozofiji ili nauku nego o osobi. Ne radi se o pravilima, nego o odnosu. O odnosu prema najdivnijoj osobi koja postoji.

Majka Terezija je jednom rekla: „Najveći problem na svijetu nije glad, nego samoća.“ Ona govori o jednoj vrsti kozmičke samoće kod koje se doduše živi u Božjemu svijetu, ali se ne poznaje Stvoritelja. Kad se u nama nastani Duh Sveti, doživjet ćemo da više nismo sami.

Tko je dakle Duh Sveti? On je osoba.

Drugo pitanje: Kakav je Duh Sveti?

Isus ga je nazvao „*Duh istine*“. Na drugome mjestu, na početku tečaja Alfa čuli smo da je sam Isus istina. Duh Sveti nas sve više i više uvodi u istinu koja je sam Isus. Spoznanje ove istine je put, proces: „*No kada dođe on – Duh Istine – upućivat će vas u svu istinu*“ (Iv 16,13a).

Čuli smo, Isus Duha Svetoga naziva i „Branitelj“. Ova riječ u grčkome glasi „parakletos“ što znači „pomoć, potpora, branitelj, savjetnik, odvjetnik, tješitelj, pomoćnik“. Doslovce se zove: „Netko

tko stoji uza“. – Kad na Sredozemnome moru mala lađa zapadne u nevolju, dođe veliki brod uz njegov bok da ga sigurno prati u luku. To je ono što Duh Sveti čini u našem životu: On stoji uz nas. Hoće nam pomoći.

Sljedeća pripovijest može ovo objasniti. U njoj se radi o 24-godišnjemu čovjeku imenom Alan Anderson, koji je sjedio u malome zrakoplovu, čiji je pilot dobio srčani udar i umro. Nije imao nikakvo iskustvo leta, ali je uspio odaslati poziv u nevolji, koji je Robert Legg, učitelj leta, uhvatio i na koji je odgovorio. Zrakoplov Alana Andersona bio je još 700 metara iznad zemlje, kod Penartha u blizini Cardiffa u Walesu. Jedan radio amater imenom Howard Day bio je svjedokom njihova razgovora i zapisao ga. U „Independentu“ je razgovor zatim otisnut.

Anderson: 'Mogu vas vidjeti'

Legg: 'Okay. Slijedite jednostavno moje upute. Oprezno pritisnite polugu gasa dok se broj okretaja ne spusti na 23000.'

Anderson: 'U redu, ali što je poluga gasa!?'

Legg: 'U sredini se nalazi crna poluga. Dobro je tako, pustite da zrakoplov upravlja sam!'

Anderson: 'Želim da to radi!'

Legg: 'Kolika je brzina?'

Anderson: 'Brzina 105!'

Legg: 'Ja sam desno od vas, ostanite mirni!'

Anderson: 'Spuštamo se, je li?'

Legg: 'Da, ubrzo. Okrenite lagano udesno. Hoćemo prema širokome asfaltnom traku desno od crvenih i bijelih svjetala. Možete li ga vidjeti?'

Anderson: 'Da.'

Legg: 'Sada lagano smanjujte brzinu. Kako brzo sada letite?'

Anderson: 'Stotinu.'

Legg: 'Sada blago povucite upravljač. Otpustite gas. Tako čvrsto držite. Blago povucite i zadržite, zadržite, zadržite!'

Lagano povucite upravljač i zadržite. Opustite se. Okay, na pedalu kormila. Pritisnite pedalu. Naći ćete već kočnicu! Pritisnite oba kormila istodobno. Pronaći ćete kočnice!

Anderson: 'Ne mogu pronaći kočnice!'

Legg: 'Bez brige, vatrogasci su već iza vas! Ostanite sjediti u zrakoplovu. Pustite neka motor jednostavno radi, okrenite ključ za paljenje na „isključeno“ i izvucite ga. Motor se sada trebao zaustaviti. Je li stao?'

Anderson: 'Ključ je vani. Sada prestaje. Bogu hvala!'

Legg: 'Molim! ... Bio je to težak posao!''

Ovo je slika kako Duh Sveti stoji uz nas da nas sigurno provede kroz život.

Možda poznajete sljedeće iskustvo: S teškim problemima i pitanjima dolazite u razgovor k jednoj osobi koja je za vas neka vrsta dušobrižnika. Ostajete pola sata, a kad odlazite, imate još uvijek poteškoće, pritisak i strahove s kojima ste došli, ali sada sve to gledate pod jednim novim kutom gledanja, u jednome novom svjetlu, jer je netko stao uz vas.

Duh Sveti stoji uz svakoga od nas. Gdje god stajali ovoga vikenda, koje god strahove imali – on nam pomaže učiniti korak naprijed. To je odgovor na pitanje kakav je on: on je savjetnik.

Treće pitanje: Što čini Duh Sveti?

Isus govori: „*On će svjedočiti za mene.*“ On će mene proslaviti (*usp. Iv 16,14*), govori Isus drugi put. Duh Sveti dakle u središte stavlja Isusa Krista!

Ovoga vikenda molimo za to da Duh Sveti stane uz naš bok i mogne nam u svemu što činimo u središte staviti Isusa.

Molimo.

Oče, hvala što je Duh Sveti uz nas.

Hvala što ni u jednome pitanju i problemu nismo sami,

nego imamo pomoćnika.

Molimo te: pošalji nam svima ovoga vikenda svoga Duha da stane uz svakoga od nas i povede nas bliže Isusu Kristu. Amen.

Osma jedinica

Tko je Duh Sveti?

Cilj: Upoznati Duha Svetoga kao onoga koji stvara novo. Probuditi kod nas čežnju za novim.

Trajanje referata: 25-30 minuta

1. Uvod

U ovome referatu radi se o pitanju: Tko je Duh Sveti?

Župnik nije više bio zadovoljan s posjetom nedjeljne mise pa se požali zvonaru. Ovaj je zaključio da opadanje posjetitelja nedjeljne mise vjerojatno treba tražiti u tome da je u Crkvi premalo „akcije“. Zato zaključuje sljedećih Duhova u Crkvu dovesti „akciju“. Dogovore da kad župnik u propovijedi zazove: „Dođi, Duše Sveti“, zvonar će kroz stražnji crkveni prozor pustiti da u crkvu uleti bijeli golub. Kad je dakle župnik – kako je dogovoreno – povikao: „Dođi, Duše Sveti“, ništa se nije pokrenulo. On poviče drugi, pa treći put. Tada zvonar očajan proviri kroz prozor i poviče: „Požderala ga mačka!“

Duh Sveti nije ptica, nego treća osoba Trojstva. Kršćanska vjera jest vjera u Trojednoga Boga: Boga Oca, Boga Sina i Boga Duha Svetoga.

Vjeroučitelj pita u razredu vjeruju li učenici u Boga Oca, Isusa Krista, njegova Sina, u Duha Svetoga. Na prva dva pitanja svi dignu ruku, a na pitanje o Duhu Svetome ruku podigne samo jedan i kaže: „Oprostite, onaj učenik koji vjeruje u Duha Svetoga, danas nije došao.“

Stvarno je tako: Duh Sveti je kod mnogih ona božanska osoba s kojom najmanje znamo što bismo.

Mnogim je ljudima teško vjerovati u Duha Svetoga, jer je on za nas manje shvatljiv od Boga Oca i Isusa. Boga kao Oca i Isusa kao čovjeka – to si još možemo zamisliti. Ali Duh kao osoba? To nam zadaje muku.

Možda pomogne sljedeća misao: Duh Sveti je osoba koja povezuje. On povezuje Oca sa Sinom. Povezuje nas s Isusom. Povezuje nas međusobno. Vodi nas u zdrav odnos prema stvorenju.

Kad razmatramo Bibliju vidimo da Duh Sveti posjeduje sva obilježja osobe. On razmišlja (Dj 15,28), govori (Dj 1,16), vodi (Rim 8,14) i možemo ga razočarati (Ef 4,30). Katkada ga se opisuje kao Duha Kristova (Rim 8,9) ili Duha Isusova (Dj 16,7). On je onaj oblik u kojem je Isus nazočan u srcima kršćana, „pneumatski“ Isus.

Duha Svetoga (usp. sliku) se može promatrati i kao žensku stranu Boga, kao šarm, nježnost i blagost Božju.

Možda mi u našem zapadnom svijetu imamo muke s Dohom Svetim i zato jer ga ne možemo kontrolirati. Kao što vjetar puše gdje hoće, reče Isus, tako je i s Duhom Svetim. Vjetar ne možemo kontrolirati. Ali se moramo prepustiti djelovanju vjetra, dopustiti mu da nas pokrene.

2. Duh stvara život

Vratimo se riječi „Duh“: Što vama pada na pamet ka čujete riječ „Duh“?

Skupiti odgovore:

- nevidljiv, utvara, priče o duhovima
- razum, razbor, nešto nematerijalno
- Alkohol
- volja, energija, snaga

Biblijski je čovjek ovu riječ shvaćao posve drukčije. Duh se na hebrejskome zove „ruah“, što znači „zrak u pokretu, vjetar, disanje“. Iza toga stoje sljedeća iskustva:

Vjetar donosi plodnost: U Izraelu s njegovim mnogim pustinjским područjima svaka plodnost ovisi o vodi. Tu vjetar donosi oblake a oni kišu koja omogućuje život.

Disanje: Čovjek koji više ne diše, jest mrtav. Disanje je ono koje mrtva čovjeka razlikuje od živoga.

Biblijsko razumijevanje Duha konkretno je i svakidašnje. Duha se razumije kao snagu koja daje i obnavlja život. Uđimo malo u to.

Biblija započinje ovako: „*U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i Duh Božji lebdio je nad vodama*“ (Post 1,1-2).

Kao što kokoš leži na svojim jajima sve dok se pilići ne izlegu, tako je Božji Duh sjedio nad vodama. On je izdjelovao život stvorenja i red u njemu.

On održava i prožima sve stvorenje životom. „*Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš lice zemlje*“ (Ps 104,30).

Duh je Božji dah života. O stvaranju čovjeka čitamo: „*Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša*“ (Post 2,7).

Duh dariva život.

3. Duh Božji osposobljuje za novo

Sada ćemo učiniti malu šetnju Biblijom da bismo bolje razumjeli bit i djelovanje Duha Svetoga.

3.1. U Starome zavjetu: u određenim ljudima, u određena vremena, za određenu svrhu

U Starome zavjetu silazio je Duh Sveti na ljude koji su bili pozvani za određenu zadaću. Tako je on primjerice ispunjavao ljude umjetničkim talentima. Jahve je napunio Besalela „*Duhom Božjim koji mu je dao umještost, razumijevanje i sposobnost za svakovrsne poslove, da zamišlja nacрте za radove...*“ (usp. Izl 31,3-5).

Duh Sveti je osposobio i pojedince za vodeću funkciju. Jedan od njih je i Gideon. U vrijeme sudaca Izraelci su često bili izloženi napadima stranih plemena. U jedno takvo vrijeme pozvao je Bog Gideona za vođu Izraelaca. Gideon je svoje vlastite nedostatnosti bio i previše dobro svjestan, te je pitao: „*Ali, gospodaru, kako ću izbaviti Izraela? Moj je rod najmanji u Manašeovu plemenu, a ja sam posljednji u kući svoga oca*“ (Suci 6,15).

Ali Gospodin uzima takva čovjeka i govori mu: „*Idi s tom snagom u sebi i izbavit ćeš Izraela.*“ A u 34. retku možemo čitati kako je Gideon uspio: „*Duh Jahvin obuze Gideona...*“. A nakon što je Duh Božji obuzeo Gideona, posta on najpoznatijim vođom Izraela.

Bog u vodeće službe nerijetko poziva ljude koji se osjećaju slabima, nedostatnima i nekvalificiranima. Zahvaćeni Duhom Svetim postaju oni istaknute vodeće osobnosti u vođenju na putu prema Bogu.

Drugi nam primjeri pokazuju kako je Duh Sveti opremao ljude posebnom snagom i vlašću. Jedan primjer za to jest Samson. Filistejci su ga jednom svezali užetima. „*Kad ga dovedoše u Lehi i kad Filistejci, vičući od radosti, pojuriše na nj, duh Jahvin zahvati ga i užeta na njegovim rukama postadoše kao laneni konci, spaljeni ognjem, i spadoše mu s ruku*“ (Suci 15,14).

Ono što se u Starome zavjetu događalo više na fizičkoj razini, u Novome se zavjetu događa često na duhovnoj. Mi nismo vezani konkretnim užetima, nego više strahom, lošim navikama ili neumjerenim težnjama, koje nas zarobljuju. Obuzima nas srdžba; ne oslobađamo se modela ponašanja kao što je ljubomora, zavist i požuda. Duh Božji nas može osloboditi svega što nas sapinje.

3.2. Nagovještaj Novoga saveza

U primjerima koje smo do sada vidjeli, djelovanje Duha bilo je ograničeno na određene ljude, određeno vrijeme i određene zadaće. Ali ustanovljujemo da Bog u Novome zavjetu najavljuje nešto posve novo za budućnost.

Bog je na početku Staroga zavjeta sa svojim narodom sklopio savez. Rekao je Izraelcima da će biti njihov Bog a oni njegov narod. Tražio je od njih da drže njegove zapovijedi. Narod je, što je žalosno, ustanovio da nije bio u stanju držati zapovijedi. Stari zavjet se neprestano kršilo. Bog je tada jednoga dana obećao sa svojim narodom sklopiti novi savez. Ovaj će se bitno razlikovati od staroga.

„*Ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana – riječ je Jahvina: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce*“ (Jer 31,33).

Drugim riječima: Zapovijedi u Novome zavjetu, u zajedničkome životu ljudi, ne nameću se više izvana, nego postaju nešto što pripada vlastitome srcu: potreba srca, nutarnji izvor energije.

Kad krenemo na dulji put, idemo s hranom u torbi. Hrana koji put pritišće naša leđa. Ali kad smo pojeli hranu, nismo se oslobodili samo tereta na našim leđima, nego imamo i nove energije.

Tako je Bog obećao svomu narodu da Zakon jednoga dana više neće predstavljati vanjski teret, nego će postati nutarnjim izvorom energije. Ali kako?

Ezekiel odgovara na ovo pitanje. On je bio prorok, i Bog je preko njega rekao: „*Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa. Duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe*“ (Ez 36,26-27). Bog mijenja naše srce; iz tvrdih (okamenjenih) srdaca čini meka srca, srca koja osjećaju. Srca koja imaju sposobnost osjećanja za Boga i ljude. Duh Božji će nas pokrenuti na to da pazimo na ono što nam je na srcu.

Kada će se ovo dogoditi? Prorok Joel najavljuje to ovako: „*Poslije ovoga izlit ću Duha svoga na svako tijelo, i proricat će vaši sinovi i kćeri, vaši će starci sanjati sne, a vaši mladići gledati viđenja. Čak ću i na slugu i sluškinje izliti Duha svojeg u dane one. Pokazat ću znamenja na nebu i na zemlji*“ (Joel 3,1-3).

Novost se sastoji u tome da se Duh Božji izliven ne samo na određene osobe, nego na „*svako tijelo*“ (sve ljude i stvorenja). Ovaj nagovještaj ostao je 300 godina neispunjen. Izraelski je narod čeznutljivo čekao na njegovo ispunjenje.

3.3. Novi zavjet: ispunjenje obećanja

S Isusom je započela posve nova faza, naime vrijeme, u kojemu se ispunjuje veliko obećanje. Duh Božji bio je s njim od početka. „*Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji*“ (Lk 1,35), rekao je anđeo kod Isusova začeca.

Kad su Ivana Krstitelja kasnije pitali je li on očekivani Otkupitelj, odgovorio je: „*Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odrješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem*“ (Lk 3,16).

Time je označio Isusovo poslanje: Krstiti Duhom Svetim.

Sam Isus je kod svoga krštenja na Jordanu bio na nov način ispunjen Duhom Svetim. „*Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju,*

poput goluba, a glas se s neba zaori: 'Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!'" (Lk 3,21-22).

Na starome Istoku golub se tisućljećima smatrao simbolom ljubavi i nježnosti. Ova golubova funkcija glasnika bila je poznata i u židovstvu.

Simbol goluba objavljuje ovdje kod Isusova krštenja kvalitetu Duha Svetoga, njegovu bit. On objavljuje da se sada više ne radi o opremanju čovjeka umjetničkim sposobnostima ili posebnom vlašću i snagom, nego o uspostavljanju osobne ljubavi između Boga i čovjeka. To je sada apsolutna novost koje ranije nije bilo.

Isus je na krštenju bio ispunjen ljubavlju svoga Oca i istodobno njegovom snagom. Za njega je time započeo novi put, njegovo javno govorenje i djelovanje. Ova nazočnost Duha Svetoga određuje od sada sve njegovo činjenje, govorenje i bivanje. Ljudi osjećaju moć i ljubav toga Duha u njegovim riječima i čudesima. Zbunjenost i ozdravljenje i oslobođenje djeluje Duh Sveti u njegovim riječima i djelima.

Prije Uzašašća obećao je Isus svojim učenicima Duha Svetoga.

„I evo, ja šaljem na vas obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor“ (Lk 24,49).

A deset dana kasnije dogodilo se: *„I eto iznenada šuma s neba, kao kad se dignu silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti“ (Dj 2,2-4).*

Ovi ljudi su zatim istupili pred mnoštvo okupljeno oko kuće. S velikom su radošću slavili Boga. Mnoštvo je bilo u velikome čudu. Ljudi su bili dirnuti i zbunjeni onim što su vidjeli i čuli. Stajali su pred zagonetkom. Mnoštvo bijaše svjedokom nečega što ljudski nije načinivo. Jer svi su ih čuli govoriti na svome materinjem jeziku. Petar je na kraju održao propovijed.

3000 ljudi bijahu Petrovom propovijeđu dirnuti u srce tako da su puni radosti postali Isusove učenice i učenici.

Tada se ispunilo ono što je obećao prorok Joel. Nad ljude se izlio Božji Sveti Duh.

Djela apostolska pokazuju u nastavku kako je Duh Sveti snažno djelovao. Kršćanstvo se brzo širilo i postajalo „Crkva“.

4. Duh Sveti u Crkvi

Gore navedena iskustva nastavila su se u prvoj Crkvi. Gdje god je Duh Božji ispunjavao ljude, oni su na nov način postajali životni. Stoga je prva Crkva u Velikoj ispovijesti vjere rekla: „Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca.“

Duh Sveti je kroz sva stoljeća donosio u Crkvu novi život. Tako su nastajali različiti pokreti, redovi i djela.

Kako je danas?

Pogled unatrag pokazuje da je u zapadnoj Crkvi Duh Sveti bio sve više i više potiskivan ustranu. Ovoga „napuštanja Duha“ Crkva je postala svjesna preko Drugoga vatikanskog koncila. Bog je ipak na nov način već počeo djelovati.

Bog nam na nov način dariva Duha Svetoga. To svjedoči jedan pogled u 20. stoljeće.

Prvoga dana 20. stoljeća zazvao je Papa Leon XIII u ime Crkve Duha Svetoga na stoljeće koje započinje. I odmah iza toga – u jednome izvoru čak stoji „Istoga dana“ – došlo je u Topeki, jednome mjestu u SAD-u do novoga iskustva Duha Svetoga (molitva u jezicima). 1906. doživjela je jedna grupa u Azusa-Street-Mission u Los Angelesu krštenje u Duhu Svetome, iskustvo Duhova. Ti ljudi su počeli to iskustvo prenositi.

Budući da tradicionalna evangelička Crkva ovaj novi proboj nije mogla integrirati, nastala je iz toga Crkva Duhova (Pentekostalna crkva).

Koja je misionarska snaga i silna dinamika izlazila od ove grupe pokazuje da je krajem 20. stoljeća oko 250 milijuna ljudi imalo osobno iskustvo Duhova i pripada ovoj Crkvi. (Usp.: od 0 do 250 milijuna u samo jednome stoljeću!).

Ovaj duhovski proboj prešao je u drugoj polovici 20. stoljeća i na druge Crkve. U Katoličkoj crkvi nadahnuo je Duh Sveti 77-godišnjega Papu Ivana XXIII. da sazove novi Koncil. Papa je pritom čeznuo za novim Duhovima u Katoličkoj crkvi. Sam je pripremio molitvu koju su vjernici trebali molitvi za uspjeh koncila. Započeo ju je sljedećim riječima: „Obnovi, o Gospodine, u naše dane svoja čudesa Duhova.“

Brzo nakon završetka koncila u veljači 1967. bili su profesori i studenti katoličkoga sveučilišta u Pittsburghu na duhovnim vježbama koje su smjerale na obnovu sakramenta potvrde. Pri tome su sudionici doživjeli isto ono kao i na Duhove. Na nov način, novom snagom i silnim ognjem ispunjeni su Duhom Svetim.

Otada oko 80 milijuna katolika ima novo iskustvo, temeljno oživljavanje svoga kršćanstva, iskusujući Duha Svetoga. Diljem svijeta se broj onih, koji su na nov način primili Duha Svetoga, ocjenjuje na 400-500 milijuna vjernika.

Duh Sveti donosi u Crkvu novi život, nove pjesme, nove oblike kršćanskosti, nove stavove prema različitim temama. Stvari i ljudi se mijenjaju.

Katkada se u našoj Crkvi, ali i u nama samima, može doživjeti otpor prema obnovi i takvim promjenama.

Vjerni sakristan, upitan: „Koliko dugo već radite kao sakristan?“, odgovorio je: „46 godina!“ Nato će drugi: „Bože moj, mora da ste tijekom svoje službe doživjeli jako puno promjena u Crkvi!“ „Da,“, kaže sakristan i dopuni: „I svakoj od njih sam se suprotstavio.“

Ali kad dođe Duh Sveti, on će tada donijeti novost. Dogodit će se promjene. Duh Sveti donosi nove spoznaje, nova saznanja, novi život. On donosi red gdje je ranije bio nered. Duh Sveti mijenja. To je njegova bit.

Pomolimo se:

*Gospodine Bože naš, pošalji Duha svojega i obnovi lice zemlje!
Otvori nas za ono što ti u nama želiš učiniti.*

Duše Sveti, pokaži nam se kao blago svjetlo, koje od nas uzima svaki strah i ispuni nas velikim pouzdanjem i otvorenošću za novo. Duše Sveti, probudi u nama čežnju za tobom.

Amen.

Kratka šutnja

Ako iza toga slijedi sljedeće predavanje, načiniti kratku stanku (malo gimnastike), za okupljanje zapjevati pjesmu.

Deveta cjelina

Što čini Duh Sveti?

Ako predavanja 8 i 9 dolaze odmah jedno iza drugoga, pošalica u ovome predavanju može se izostaviti. A može se kao veza s posljednjim predavanjem sada uzeti pripovijest o zvonaru kao pošalica, te prema tome ondje izostaviti.

**Cilj: Pokazati u koje nas nove dimenzije Duh Sveti želi uvesti
Produbiti čežnju za Duhom Svetim.**

1. Uvod

Na sve strane omiljeni gorila leži jedne večeri mrtav u kavezu. Odakle sada brzo pronaći nadomjestak jednake vrijednosti? Direktor zoološkoga vrta vidi već opadanje broja posjetitelja kao i financijsku propast, kad se javi neki student i traži posao. Sklopljeni posao je savršen – Frank se uvlači u krzno gorile!

On dobro obavlja svoj posao, pomiče se uz pomoć ruku uz rešetke, češe i urla zadajući strah. Posjetitelji ne opažaju ništa i oduševljeni su. Frank opušteno radi dalje, penje se i izvodi prave umjetnine (akrobacije) – dok naposljetku nakon neuspjela zahvata ne tresne u susjedni lavlji kavez. Lav opazi uljeza i pođe polako prema njemu. Na smrt prestrašen vikne gorila: „Pomoć, pomoć!“

Lav mu šapne: „Ostani miran, idiote! Inače ćemo obojica izgubiti posao!“

Problem ovoga događaja: Ono izvanjsko ne slaže se s onim nutarnjim. I kod kršćana može biti tako: Izvanjsko, fasada, nije kršćansko. Moliš, trudiš se držati zapovijedi, ideš i u crkvu – pa ipak nutrina ti je time malo dodirnutu.

Ono što čini Duh Sveti, zove se tema. On hoće promijeniti našu nutrinu.

2. Duhovno rađanje

Isus govori profesoru teologije, farizeju Nikodemu: „Zaista, zaista ti kažem: Ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje“ (Iv 3,5).

Izraz „ponovno rađanje“ danas se često čuje. To što Isus ovdje misli nije uvijek novo rađanje u ovome svijetu, kao što to podrazumijeva učenje o reinkarnaciji, nego Isus misli na rađanje nečega novog u nama, nečega što mi po svojoj ljudskoj naravi u sebi nemamo. Mi se „rađamo odozgor“, „nanovo“. Ova se novost događa djelovanjem Duha Svetoga.

Nema bolje slike za to od rađanja djeteta. U ženi se čitav organizam priprema uredno na to da može postati plodna. Ali tek ako izvana dođe muževljevo sjeme, nastaje novi život.

Isus je Nikodemu ovim riječima protumačio da fizičko rađanje nije dostatno. Moramo se nanovo roditi iz Duha. Tek tada ćemo ući u Božje kraljevstvo. Tek ćemo tada moći primiti puninu onoga što nam Bog u svojoj ljubavi želi darovati.

Novi život, rađanje djeteta, ima posljedice. Kad se dijete rodi, za dijete započinje svjestan odnos prema majci i (nadamo se također) prema ocu. Ono s vremenom uči kazati „mama“ i „tata“ i osjeća se uz njih kod kuće. Slično se događa i kod našega duhovnog rađanja: uzeti smo u nov odnos prema Bogu – koji je otac i majka: postajemo Božji sinovi i kćeri.

Premda su svi ljudi od Boga stvoreni i time djeca Božja, ovdje se radi o novoj kvaliteti, o jednoj novoj dimenziji, o jednome novom iskustvu. „*A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime*“ (Iv 1,12).

Tu novu kvalitetu može se označiti sinovstvom i kćerstvom. Bog ima samo jednoga jedinog Sina. Ali kad primimo Isusa u svoj život, mi tada imamo udio na jedinstvenu odnosu ljubavi koja vlada u samome Bogu. U našoj ljudskoj predodžbi možemo u vezi s tim ukratko reći: Bog nas kao svoju djecu „posinjuje“. Bog ima dakle jednoga jedinog Sina – u Vjerovanju ispovijedamo to riječima „jedinorođeni Sin“ – ali mnoge „adoptirane“ kćeri i sinove.

3. Posljedice za Božje kćeri i sinove

Duhovno rađanje ima posljedice. Kao Božjim kćerima i sinovima puno toga nam je darovano:

Prvo: Sigurnost oprostjenja

„*Nikakve dakle sada osude onima koji su u Kristu Isusu*“ (Rim 8,1). Nije stvar u tome što smo mi u svome životu do danas učinili, koju prošlost imamo. Od onoga trenutka kad smo svoj život otvorili Isusu i povjerali njemu, oprostjenje nam je zajamčeno.

Drugo: Duboka povezanost s Bogom Ocem

„*Ta ne primiste duha robojvanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!'*“ (Rim 8,15). Pavao govori da po Duhu Boga nazivamo „*Abba! Oče!*“

Hebrejsku riječ „Abba“ jedva je moguće prevesti. Ona znači ne samo duboku prisnost kao što izražava naša riječ „tata“, nego i nešto od divljenja i poštovanja veličine toga Oca; Oca kojemu se jako divimo i kojega ljubimo.

Po Duhu Svetom upoznajemo Boga kao najboljega Oca. „Abba, Oče“ smijemo reći. Duh Sveti polaže u nas povjerenje i ljubav prema „Abba“. To je velika nutarnja sreća.

Treće: Sigurnost njegove ljubavi i razvijanje do pune zrelosti.

„*Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja*“ (Rim 8,16).

Kad djeca od roditelja iskuse da su potpuno voljena, tada to potpomaže zdrav razvoj. Tako je i ovdje.

Otac želi da imamo izvjesnost da smo zauvijek njegovi sinovi i kćeri. Ta izvjesnost u njegovu postojanu ljubav hoće potpomoći naš rast. On ne želi da uvijek ostanemo mala djeca. Nego smo pozvani, kao i Isus, postati kao odrasli Isus. Trebamo prispeti „*do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove*“ (Ef 4,13).

(Napomena: Riječ „savršen“ može se na ovome mjestu krivo shvatiti. Savršen ne znači da smo perfektni i da više ne pravimo pogriješke. „Savršen“ u ovome kontekstu više znači da potpuno

pripadamo Bogu i da smo se opredijelili za onu cjelovitost i puninu našega bitka na koju smo stvoreni kao Božja slika i prilika.)

Četvrto: Divna baština

„Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja; ako pak djeca onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo“ (Rim 8,16-17).

Adoptivna djeca dobivaju ime novoga Oca i pravo na baštinu. Kao djeca Božja mi smo i njegovi baštinici. Mi smo dakle neizmjereno bogati. Sve će jednom pripasti nama. U baštinu ulazimo svjesno svojim Da Bogu, Da krštenju. Puninu pak baštine iskusujemo kod naše vlastite smrti. Stoga se i toliko radujem tomu što nam je nebeski Otac pripremio vječnu slavu i blaženstvo. Kod Isusa nas čeka čitava vječnost puna ljubavi.

Pripovijest iz Ugande

U Crkvi Ugande trenutačno se događa snažan proboj. Na Duhovsku subotu 2000., na ekumenskome skupu u Bernu, pripovijedala je Anunziata, jedna žena iz Ugande:

„Već dvije godine odlazim u različite zatvore da navijestim Božju ljubav. U jednome odjelu bili su osuđenici na smrt. Ondje smo molili da zatvorenici iskuse Božju ljubav. Održali smo više seminara i ljudi su iskusili Božju ljubav. Otvorili su svoja srca ovoj ljubavi. Tako su prihvatili Božje oproštenje i pomirenje sa svojim životom.

U travnju 1999. dvadeset i osmero njih je pogubljeno. Tri dana ranije izdvojeni su od drugih. Ondje su molili i slavili Boga i hrabрили jedni druge. To ih je učinilo sposobnima hvaleći Boga ići u smrt. Obješeni su. Posljednji čovjek koje bio obješen, bio je predvoditelj slavljenja. Glasno je slavio Gospodina, čak i u ovome trenutku kad je tlo ispod njega izmicalo.

Ljudski kazano sve to je nemoguće. Ali ovo je bilo moguće Božjom snagom. Slavili su Boga jer su znali da ih Bog ljubi. Hvalili su Boga jer su znali da će ga uskoro vidjeti. Tako su imali snage gledati smrti u oči i bili su sretni što će se susresti sa svojim ocem.“

4. Gajenje odnosa u novome zajedništvu (obitelj)

Idealno je da se dijete rodi u obitelji. Tu su roditelji i braća i sestre. Tako dijete uči živjeti u različitim odnosima. Po Duhu Svetome smo uzeti i u jednu novu zajednicu – u narod, u obitelj Božju. Duh Sveti nam pomaže živjeti odnose u toj zajednici. U toj zajednici treba živjeti odnos prema Bogu, odnos prema braći i sestrama i odnos prema samomu sebi.

Duh Sveti djeluje u nutrini. On stvara nove odnose.

4.1. Odnos prema Bogu

Duh Sveti nam najprije dariva ljubav srca i povjerenje u Boga. Boga se iskusi kao dar, kao sreću.

Duh Sveti nam pomaže i kod molitve. *„Tako i Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima“* (Rim 8,26).

Duh Sveti nas podsjeća i čini Isusove riječi u našem srcu živima. *„Branitelj – Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh“* (Iv 14,26).

Mnogo toga u Bibliji i u vjeri sada još uvijek ne možemo razumjeti. Duh Sveti će nas korak po korak uvoditi u pravilno razumijevanje i u istinu. *„No kada dođe on – Duh istine – upućivat će vas u svu istinu“* (Iv 16,13a).

Tako nas Duh Sveti sve više i više uvodi u puninu zajedništva s Bogom.

4.2. Odnos prema samima sebi

Mnogi ljudi imaju muke sa samima sobom, odbacuju sebe ili neka svoja područja. Duh Sveti ozdravlja odnos prema nama samima. Preobražava nas, mijenja, da bismo sve više postali slični Isusu. Crte bića Isusa Krista, koje Duh Sveti daje da rastu u nama, Pavao naziva plod Duha. *„Plod Duha je ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost“* (Gal 5,22-23a).

Pogledajmo malo bolje ove pojedinačne plodove. Kod ploda ljubavi opažamo da bez našega voljnog naprezanja postajemo sve većem broju ljudi manje simpatični. Suosjećaj prema svima raste i mi započinjemo druge sve bolje razumjeti.

Kod ploda radosti naša radost više ne ovisi o događajima i okolnostima života. Ona je usporediva s izvorom u nama, koji je zbog bolnih iskustava doduše smućen, ali ne može presušiti.

Slično vrijedi i za plod mira. On nam dariva nutarnju sigurnost, duboku nošenost i usred oluja života. Mir jest i ostaje tu pa došlo što mu drago.

„Velikodušnost“ već polazeći od same riječi govori o čemu se radi: velika odvažnost, ne izgubiti odvažnost – nikada. To pomaže ostati pod neizbježnim teretima i nositi ih. Velikodušnost se hrani čvrstim povjerenjem da Bog ima sve u rukama i da će na kraju krajeva sve biti dobro.

U plodu uslužnosti raste pravo prijateljstvo prema svim ljudima, svim grupama, svim narodima i prema čitavu stvorenju.

Ovdje plod dobrote, kao blagonaklonost prema svima, vodi dalje. Srce jedva da poznaje zavist, mržnju. Ono čezne za tim da svima bude dobro.

Plod vjernosti nam pomaže biti uistinu postojani. Osposobljuje nas ispravno spoznatim putem ići dalje i onda kad smo na njemu ugroženi. Plod vjernosti stvara beskompromisnost i čvrstinu. (Ne zamijeniti s tvrdoglavošću!).

Plodom blagosti možemo ostavljati. Možemo se sve više odricati pritiska jer polazeći od nutrine znamo: Božji mlinovi melju polagano, ali sigurno. On će naposljetku provesti svoje spasonosne puteve. Prema tome ne moramo htjeti pripomagati pritiskom.

Katkada smo uokolo tjerani različitim raspoloženjima, neraspoloženjima, osjećajima, čežnjama, napetostima i strastima. U plodu uzdržljivosti javlja se iznutra snaga koja sve ovo u nama sjedinjuje. Osjećajne snage integriraju se malo-pomalo u našu osobnost.

Sažimljući možemo reći: Duh Sveti donosi red i mir u kaotičan ljudski život. Oslobađa ljude od rušilačkih navika i neumjerenih potreba. Ozdravlja rane našega života i iz ruševina stvara novo i lijepo. Tako nas Božji Sveti Duh uz našu suradnju mijenja, preobrazuje.

4.3. Jedinstvo među braćom i sestrama

Duh Sveti nam pokazuje da pripadamo jednoj velikoj zajednici. Pavao ovu zajednicu opisuje slikom tijela: *„Jedno tijelo i jedan Duh – kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac svijetu, nad svima i po svima i u svima“* (Ef 5,4-6).

Isti Duh Sveti stanuje u svakome kršćaninu, svejedno na kojemu mjestu bio, o kojoj pripadnosti zajednici se radilo, kojega podrijetla, boje kože ili rase on bio. Možda su neki od nas već u maloj grupi doživjeli da nas nešto međusobno povezuje. To je taj jedan Duh i ovo zajedništvo nadilazi svaku konfesionalnu i karakternu različitost.

5. Darovi za svu djecu

Duh Sveti daje svima članovima nove zajednice darove. Pavao piše: *„Jedan te isti Duh dijeli svakome napose kako hoće“* (1 Kor 12,11). Ovaj dar očitovanja Duha *„daje se svakomu na korist“* (1 Kor 12,7).

Svaki kršćanin ima dakle darove za druge. Svatko je važan. To daje vrijednost i dostojanstvo. Svaka pojedina osoba ima darove: osoba koja govori ima dar, osoba koja sluša ima dar, osoba koja prostire stol ima dar, osoba koja moli i molitvom pridonosi ima dar. Svakomu su od nas dani darovi koje možemo uložiti u zajednici. Svi znači zaista: svi!

Crkva će svoju maksimalnu učinkovitost postići tek kad svi sudionici uporabe svoje darove. Tek će tada Tijelo kao cjelina „funkcionirati“ i postati za druge ljude privlačnom zajednicom. (Usp. nogometnu utakmicu: 22 osobe – sa sucem 23 – su na igralištu i angažiraju se i tisuće gledaju, aplaudiraju i kritiziraju. Slika o Crkvi bila

bi da se angažiraju svi i žive svoje darove. To bi dalo maksimalnu učinkovitost.)

6. Radost prenošenja

Nedavno reče jedan njemački biskup na jednoj konferenciji: „Nije zlo oko kad Crkva ne raste, ali je zlo ako ne želi rasti.“ Zašto? Posve jednostavno stoga jer to pokazuje da nedostaje Duh Sveti. Duh Sveti naime polaže u nas čežnju da se i drugima dopusti da iskuse Evanđelje.

Kad doživljavamo Božjega Duha čeznemo za tim da to što smo iskusili kao najdublju sreću, dadnemo iskusiti i drugima. Želimo drugima priopćiti svoju vjeru. Za to Isus daje snagu svoga Duha. „Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje“ (Dj 1,8). „Bit ćete“ znači: Duh Sveti će vas osposobiti za to.

(Duh Sveti daje snagu, radost i potrebno nadahnuće i kreativnost za svjedočenje vjere.)

Djela apostolska govore u vezi s ovim često o otvorenosti. Otvorenost je povezana sa smjelošću; iz snage Duha Svetoga smjelo reći ono što nosimo na srcu.

7. Čežnja za Duhom Svetim

Sada smo čuli što čini Duh Sveti. Svi koji smo kršteni primili smo, istina, Duha Svetoga. **Usp. Kocku šećera u kavi: tek miješanjem prožima šećer kavu.**

Tako može biti kod nas. Snaga Duha Svetoga još uvijek nije oslobođena. U sljedećemu referatu pogledajmo što to znači i kako to oslobađanje postaje moguće.

Želim zaključiti s jednim od posljednjih redaka Biblije. „Duh i Zaručnica govore: 'Dođi!' I tko ovo čuje, neka rekne: 'Dođi!' Tko je žedan, neka dođe; tko hoće, neka zahvati vode života zabadava!“ (Otk 22,17)

Neki od vas će sada možda reći: „Čuo sam što ste rekli o Duhu Svetome i žedan sam!“ Ako ste u ovoj situaciji, za vas vrijedi ovaj redak: „Tko je žedan, neka dođe i neka zahvati vode života zabadava.“

Pomolimo se.

Oče, zahvaljujemo ti za veliki dar Duha Svetoga.

Daj nam iskusiti što to znači biti tvojim kćerima i sinovima.

Zahvaljujemo ti što hoćeš naš život učiniti sretnim i lijepim

i što nam hoćeš darovati vječnu baštinu, vječnost ljubavi.

Daj da čežnja za Duhom Svetim u nama sve više i više raste. Amen.

Deseta cjelina

Kako ću biti ispunjen Duhom Svetim?

Cilj: Upoznati značenje i učinci ispunjenja Duhom Svetim.

Uvođenje u molitvu za ispunjenost Duhom Svetim

Trajanje referata bez bogoslužja: oko 50 minuta

1. Uvod

Sada ćemo se baviti pitanjem: Kako mogu biti napunjen Duhom Svetim? Ovom temom prelazimo s teorije na praksu.

Naše predodžbe o Duhu Svetome, kao i iskustva, mogu biti vrlo različiti. Jednima je gotovo sve strano, oni puno toga čuju prvi put. Drugi su već puno čuli i doživjeli. O nekim stvarima imaju možda pitanja, kritični su, suzdržani ili djeluju odbijajuće.

Važno je znati da Bog danas prihvaća svakoga od nas onakvim kakav jest, sa svim pitanjima, suzdržanostima i čežnjama. Bog nikoga ne preopterećuje.

Još nešto: Duh Sveti nam daje samo dobro. On nam dariva samo dobre darove; svakomu nešto drugo, nešto što je za njega ili za nju sada najbolje.

Kako primiti Duha Svetoga? U vezi s time jedna pošalica:

Vruće ljeto u jednome američkome gradiću. Vjernici jedne župne zajednice mole župnika da moli za kišu. On ovu prošnju prenese dalje i pozove vjernike sljedeće nedjelje usrdno moliti za kišu. Vjernici se okupe u velikome broju. Župnik se tomu obraduje. Ali zatim promotri redom ljude i konačno prigovori: „Vaša nevjera, sestre i braćo!

Duboko sam pogođen i razočaran. Pa to je skandalozno! Okupili smo se ovdje da jurišamo na nebo da nam nakon duge suše pošalje kišu, a što vidim? Nitko od vas nije ponio kišobran za povratak kući.“

Imamo li mi sa sobom kišobran? Računamo li posve konkretno s dolaskom Duha Svetoga?

Nije žedna samo suha zemlja, svi smo žedni. Žedni ljubavi, žedni sreće, žedni radosti, žedni puno toga. Mnogi u svojoj žeđi posustaju. Traže čitav život nešto što možda uopće dobro ne poznaju i ostaju neispunjeni.

I Isus govori o žeđi:

2. Isus je izvor Duha

„U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika: 'Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!' To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen“ (Iv 7,37-39).

Posljednjega dana, na vrhuncu Blagdana Sjenica, događa se obred pun boja. Svećenik uzima zlatan, prazan vrč i nosi ga do vode u blizini Hrama, do ribnjaka Siloe. Ondje se vrč napunja vodom i nosi u Hram.

Ova ceremonija hoće podsjetiti na to da je Bog svoj narod tijekom 40 godina u pustinji a i proteklih godina, uvijek zbrinjavao vodom. Istodobno se u liturgiji ovoga blagdana – prema viziji proroka Ezekiel – slavi pogled na živu vodu. Voda prema ovome obećanju izlazi iz jeruzalemskoga Hrama i napunja i ozdravlja čitav svijet.

Na vrhuncu ovoga blagdana stoji Isus pred velikim mnoštvom i dovikuje: Tko je žedan, neka dođe k meni i pije. Time Isus na iznenađujući način tumači Ezekielovo obećanje. On govori: Obećanje se ispunjuje ne na jednome mjestu, nego na jednoj osobi. Ta osoba sam ja: Isus. Iz mene će poteći živa voda koja će čitav svijet oživjeti, ozdraviti i obnoviti. Ova voda je Duh Sveti.

Isus ovaj veliki dan povezuje s danom kad će doći Duh Sveti: s Duhovima. *„Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen“ (Iv 7,39).*

„*Tko je žedan*“, govori Isus. Što se podrazumijeva pod žeđi? Sjetimo se putnika u vrlo vrućoj klimi. Sunce ga nemilosrdno pali na njega. Njegove zalihe vode su već pri kraju. Njegova usta, njegove usne su popucale, lice mu je rumeno i čitavo njegovo tijelo sagorjelo. On čezne za vodom da utaži svoju žeđ.

Svi smo na neki način jednaki ovomu žednu čovjeku. Žedni smo ljubavi. Svi u sebi nosimo deficite ljubavi, pomanjkanje ljubavi. Bili mi sami ili živjeli u partnerstvu, u sebi imamo žeđ za ljubavlju koju nam ljudi ne mogu utažiti. Pomanjkanje ljubavi zapravo je problem svijeta. Čovjek na sve moguće i nemoguće načine pokušava sam začepiti ove rupe, sam ispuniti deficit ugledom, novcem, vlašću, uspjehom, moći, drogom, seksualnošću sve do nezasićenosti. Ali srce uvijek iznova viče za ljubavlju i radošću. Naša glad za ljubavlju je golema. I Pavao zna za ovu glad za radošću, za nutarnjim ispunjenjem, za nekom vrstom „*opojne sreće*“. On govori: „*I ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego – punite se Duhom!*“ (Ef 5,18) Dajte se ispuniti silnom Božjom ljubavlju. Ovo je Božji plan: On se svojom ljubavlju želi probiti u svakome čovjeku, ispuniti srca.

Zatim – tako govori Isus – „*rijeke će žive vode poteći*“ iz toga čovjeka. Kad su ljudi iznutra ispunjeni, kad su ispunjeni ljubavlju, oni će davati dalje. Iz njih će teći rijeke života i ljubavi. To će se dogoditi kad ljudi budu ispunjeni Duhom Svetim.

3. Napunjenost Duhom Svetim

Napunjenost polazeći od riječi znači: biti pun. Čaša se puni vodom. Tada je puna a ako se ulije više vode, voda se prelijeva.

Isus u kontekstu s ovim govori i o krštenju u Duhu Svetome. Već je Ivan Krstitelj Isusovo poslanje povezao s krštenjem Duhom Svetim. „*Ja vas krstim vodom (u znak obraćenja)... On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem*“ (Mt 3,11).

Time se jasno govori do čega je Isusu stalo: ispuniti ljude novošću, Duhom Svetim. On hoće u ljude staviti novu dinamiku, novi oganj.

Tada su ljudi kod krštenja uranjani potpuno u vodu – najčešće u rijeku. Tako su bili okruženi vodom. Krstiti se Duhom Svetim znači biti prožet Duhom Svetim, natopljen Duhom Svetim.

Kad se ranije bojalo tkanine, neko vrijeme ih se stavljalo u posudu s bojom. Tijekom toga vremena tkanina je bila natopljena bojom i dobila tako novu boju. Tko primi krštenje u Duhu Svetome, njegov život dobiva novu boju. U njemu nešto postaje novo, drukčije.

Promotrimo sada na nekim primjerima kako se takva napunjenost Duhom Svetim događala.

3.1. Isusovo krštenje

Kad se Isus kod svoga krštenja u Jordanu svjesno i javno odlučio za ono što je Otac s njim namjeravao, bio je potpuno uronjen u rijeku ljubavi svoga Oca. „... *Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: 'Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!'*“ (Lk 3,21-22) Isus je bio ispunjen ljubavlju. Ta ljubav ga je učinila čvrstim, jakim, sigurnim, jasnim i odvažnim.

Da bi taj Duh i ljubav njegova Oca proželi svu njegovu bit, Duh Sveti povede Isusa u pustinju, gdje je četrdeset dana u samoći postio i molio. Posljedice toga: „*A Isus se u snazi Duha vrati u Galileju*“ (Lk 4,14). Isus je bio pun ljubavi. Snaga Duha Svetoga, Očeva ljubav otada je iz njega tekla. Isus je imao prelijevajuću duhovnu snagu koja je ozdravljala uokolo. „*A sila ga Gospodnja nukala da liječi*“ (Lk 5,17).

Isusovo iskustvo ljubavi u njegovu krštenju bijahu njegovi Duhovi. U to temeljno iskustvo želi on uvesti sve svoje učenice i učenike.

3.2. Duhovi

Učenici su zajedno sa ženama molili deset dana za dolazak Duha Svetoga. Zatim se to dogodilo. Duh Sveti sišao je u ognjenim jezicima na njih i ispunio ih. „*I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše*

Duha Svetoga i počeše govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti“ (Dj 2,2-4).

Nakon ispunjenja Duhom Svetim nešto je u ovim ljudima postalo drukčije. Oni su izišli iz kuće u kojoj su bili i počeli drugim jezicima slaviti Boga, već kako im je davao Duh. Iznutra su postali jaki i odvažni.

3.3. Izlijevanje Duha u Samariji

To što su učenici primili, oni daju dalje. Petar i Ivan odlaze do netom krštenih učenica i učenika u Samariju da mole za ispunjenje Duhom Svetim. *„Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga. Kad Šimun (čarobnjak) vidje da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh, ponudi apostolima novaca govoreći: 'Dajte i meni tu moć da svatko na koga položim ruke primi Duha Svetoga“ (Dj 8,17-19).*

Ne znamo što se kod ispunjenja Duhom Svetim točno dogodilo. Ali Šimun čarobnjak je znao: Ovdje se događa puno više nego kod svih mojih čarobnjačkih trikova, manipulacija i obmana. On je bezuvjetno htio imati tu snagu, premda s potpuno krivim motivima i krivim putem.

3.4. Pavao biva ispunjen Duhom Svetim

U Djelima apostolskim čitamo kako je Pavao, koji je tada još nosio ime Savao, brutalno progonio kršćane. Ali zatim je susreo Isusa i pao s konja. Oslijepio je. Sada Isus u viđenju naređuje Ananiji da pođe k Pavlu. *„Ananija ode, uđe u kuću, položi na nj ruke i reče: 'Savle, brate! Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si išao, posla me da progledaš i napuniš se Duha Svetoga.' I odmah mu s očiju spade nešto kao ljuske te on progleda pa usta, krsti se i uzevši hrane, okrijepi se“ (Dj 9,17-19a).* Pavao je po ispunjenju Duhom Svetim mogao ponovno vidjeti. Od tada je puno toga gledao drukčije, u novome svjetlu.

3.5. Izlijevanje Duha u Efezu

Zanimljivu zgodu čitamo u poglavlju 19,1-6. U Efezu nailazi Pavao na grupu ljudi koji su bili kršteni. Upita ih: „*Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali? Oni će mu: Ta ni čuli nismo da ima Duh Sveti*“ (Dj 19,2).

I danas može biti puno ljudi koji su kršteni, krizmani, možda su čak i odrasli u nekoj Crkvi, ali o Duhu Svetome ne znaju gotovo ništa ili jako malo; pogotovo su to oni ljudi koji Duha Svetoga nisu nikada konkretno iskusili. Pavlova reakcija na to: „*Pa kad Pavao položi na njih ruke, dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati*“ (Dj 19,6). *Ovdje ima smisla prekinuti pjesmom.*

4. Što su (apostoli) doživjeli?

Često spominjemo četiri iskustva u vezi s napunjenošću Duhom Svetim.

4.1. Nova snaga

Ljudi doživljavaju u sebi novu snagu, jakost na područjima na kojima su ranije bili slabi. Na poseban način bila je to snaga odvažno i jasno stati uz Isusa.

Petar, koji je iz straha pred sluškinjom tri puta zatajio Isusa prilikom njegova uhićenja, na Duhove stoji pred tisućama ljudi i svjedoči što vjeruje. U njega je ušla nova snaga.

„Što će misliti drugi, ako...?“ Mi živimo u mnogim ovisnostima, kao primjerice: Hoćemo da svima bude pravo. Ne želimo izgubiti priznanje i ljubav drugih. Ne želimo nikoga razočarati. Hoćemo ispuniti očekivanja drugih. Takve nas ovisnosti čine krajnje neslobodnima. Tada Duh Sveti hoće u nas položiti svoju snagu da bismo – možda unatoč strahu – činili ono što u najdubljoj nutrini zapravo i želimo. Otvorenost je riječ koju Djela apostolska često nazivaju: odvažnost slobodno reći ono što netko nosi na srcu.

4.2. Novo gledanje

Duh Sveti je Božje svjetlo koje nam daje gledati na nov način. Mi postajemo osjetljiviji za Boga i njegove istine. To vodi k tomu da se

naši sudovi i mjerila vrijednosti mijenjaju. Isus i značenje njegove poruke sjaju na nov način i postaju središnje važni. Tada – kako kaže Pavao – Isus Krist sjaji u našim srcima i spoznajemo „*božanski sjaj Kristova lica*“ (usp. 2 Kor 4,6). Duh Sveti nam daje spoznati da je Isus Krist Gospodin, otkupitelj čitava stvorenja. „*Nitko ne može reći: Gospodin Isus! osim u Duhu Svetom*“ (1 Kor 12,3b).

4.3. Radost u slavljenju

Napunjenošću Duhom Svetim ljudima je u srce položena nova radost u Bogu. Posljedica je bila: Ljudi su se radovali slaveći Boga, klanjajući mu se, dajući mu čast. Činilo im je dobro da Bogu mogu reći, kako je jedinstven, kako uzvišen, koliko je dobar i vjeran.

Izabrali jednu od dviju slika.

Pavao govori: „*Razgovarajte međusobno psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu!*“ (Ef 5,19). Srce koje slavi Boga je za ljude, koji ne poznaju ove radosti, smiješno i pomalo čudno. Oni ne znaju što bi s time. Velika je razlika pjevamo li „Tebe Boga hvalimo“ mehanički, jednostavno jer je tako najavljeno, ili pak čitavim svojim srcem. Jeste li već pod tušem čitavim srcem pjevali neku pjesmu – kao izraz vašega dobrog raspoloženja? Tada naslućujete što se pod time misli. .

4.4. Nova molitva u jezicima

Čitali smo o iskustvu u Efezu: Tada „*dođe Duh Sveti na njih te stanu govoriti drugim jezicima i prorokovati*“ (Dj 19,6).

Govorenje u jezicima, radost u slavljenju Boga ili dodirnutost u našim osjećajima mogu biti izvanjski znakovi po kojima se prepoznaje ispunjenje Duhom Svetim. Što se podrazumijeva pod govorenjem u jezicima? Govor u jezicima – ili molitva u jezicima, kako ju danas nazivamo – molitva je Duha Svetoga na nepoznatome jeziku.

U molitvi u jezicima dopuštamo Duhu Svetomu da u nama i preko nas moli. Sadržajno to mogu biti slogovi i riječi konkretnoga jezika, ali

i ne moraju. Mi ne znamo što tu molimo. Time se događa nešto važno: Kontrola razuma mora ustuknuti i pustiti Duhu da djeluje. To se može dogoditi jedino ako smo spremni pred Bogom postati djeca.

Kao što franjevac pater Richard Rohr piše, molitva u jezicima je u povijesti Crkve bila dugo vremena uobičajena. Zatim, kad je ta praksa prestala, došla je krunica. Krunica nije molitva glavom, nego dopuštanje da preko izgovaranih riječi padnem u tajne Isusova života. Budući da molitva u jezicima ruši kontrolu moga Ja, ono se otvara za djelovanje Duha. To pomaže da se sve više prepustimo djelovanju Duha. Naša svijest pritom nije nikada isključena!

Nitko ne mora imati dar molitve u jezicima. To je dar kojemu se smijemo otvoriti. U zajednici to dolazi osobito do izražaja u pjevanju u jezicima. To vodi u slavljenje, koje čine sam Duh. (Usporedi gregorijanski koral: pjeva se dugo samo jedan slog ili aleluja. Kod jednoga takvog dugo razvučena tona više nije važna riječ, nego to da je srce ovom riječju potpuno pri Bogu.)

Pavao se prije svega u 1 Kor 14 vrlo iscrpno bavio darom molitve u jezicima. Pavao si želi da svi mogu tako moliti (usp. 1 Kor 14,45). On kaže: „*A htio bih da vi svi govorite drugim jezicima, ali većma da prorokujete*“ (1 Kor 14,5). Za njega je ova molitva dar i pomoć – premda su drugi darovi važniji. Spominjem ovaj dar, jer – kako opisuje Biblija – on može nastupiti s napunjenošću Duhom Svetim. Ako bi se to kod koga dogodilo, onda je to nešto što je dobro i smije biti. **Može biti korisno ovdje ispričati vlastito iskustvo.**

4. Utaknuti utikač u utičnicu

Praksa krštenja je u različitim Crkvama i denominacijama različita. U Katoličkoj crkvi je krštenje djece još uvijek normalan slučaj, ali sve više i više dolazi do krštavanja odraslih. Sljedeće poglavlje može se samo u kontekstu krštenja djece ovako izlagati. Usp. izlaganja u vezi s time u jedinici 4 „Postati kršćanin – kako je to?“ Ovo se poglavlje može i ispustiti.

Duh Sveti je snaga ljubavi, ljubavna naklonost ljubavi nebeskoga Oca. Ali ta snaga ništa ne koristi ako se mi ne otvorimo. Sav postojeći elektricitet ne koristi ništa ako struju ne trebamo i ako utikač ne utaknemo u utičnicu. Kako se to događa?

Duh Sveti kod nas najčešće ne započinje od nule. Duh Sveti budi u nama čežnju za zajedništvom s Isusom. Poziva nas da svoj život otvorimo Isusu i da se predamo njegovu vodstvu. Taj korak odluke u Katoličkoj crkvi često označujemo kao obnovu krsta. Time se u nama oslobađa nova dinamika.

Krštenje znači postati povezan s elektranom Trojednoga Boga. Ali da bi ta snaga ljubavi došla u naš život, mora se utikač staviti u utičnicu.

Franjevac, kapucin Raniero Cantalamessa, koji rabi sliku o utičnici, piše:

„Sakramenti nisu nikakvi magični obredi koji funkcioniraju na mehanički način bez čovjekova znanja i bez ikakva njegova sudjelovanja. Njihova je učinkovitost plod sinergije (zajedničkog djelovanja) božanske svemoći (milosti Kristove ili Duha Svetoga) i ljudske slobode; ili kako je rekao Augustin: Onaj koji te je stvorio bez tebe, neće te spasiti bez tebe.“

Drugim riječima: Potrebna je naša odluka. I potrebna je prošnja za ispunjenje Duhom Svetim da se primi „svu“ puninu onoga što nam Bog u svojoj ljubavi želi dati.

5. **Moguće zapreke**

Koje se zapreke mogu suprotstaviti napunjenosti Duhom Svetim?

5.1. **Dvojbe**

Jedan od problema mogu biti dvojbe.

Možda se glavnu dvojbu može opisati ovako: „Ja nisam siguran hoće li Duh Sveti ispuniti i mene i može li obdariti i mene.“

Ali Isus govori:

„**Molite** i dat će vam se!“

„**Tražite** i naći ćete!“

„**Kucajte** i otvorit će vam se!“

„Jer onaj **koji moli**, prima.“

„Tko traži, nalazi!“

„Onomu **koji kuca**, otvorit će se.“

Zašto Isus šest puta naglašuje isti izričaj? Jer nas jako dobro poznaje.

Nama je vrlo teško vjerovati da nas Bog uistinu želi ispuniti Duhom Svetim.

5.2. Strahovi

Gotovo svaki čovjek upada u nutarnji nemir kad uđe u odnos sa živim Bogom. Čežnja, neka vrsta očaranosti je tu, ali istodobno mogu nastati osjećaji nesigurnosti i straha. Jer mi se upuštamo u jednu dimenziju, u dimenzije Božje koje su nama još uvijek strane i nepoznate i koje racionalno nismo kadri shvatiti. I možda se pitamo: Što nas tu očekuje?

U vezi s time Luka 11: *„Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu“* (Lk 11,13).

U jedno smijemo biti potpuno sigurni: Bog nam dariva samo dobre darove! Vodi nas samo dobrim putevima, čak i onda kad nam pokazuje istinu koja je za nas bolna.

5.3. Nedostatnost (osjećati se nevrijednim/biti nevrijedan)

Pogledamo li svoj život, možemo se osjetiti nevrijednima: Toliko sam toga učinio krivo. Moj život je premalo dobar, da bih...

Mi si jedva možemo zamisliti da Bog misli upravo na nas. Da Bog drugim ljudima, koji su dobro živjeli, daje darove, to nam je jasno, ali meni/nama?

Isus ne kaže: *„Koliko li će više Otac s neba“* Duhom Svetim obdariti sve dobre i uzorne vjernike, nego će *„obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu“* (Lk 11,13).

Što se Boga tiče, nema uvjerljiva razloga da nam danas ne da Duha Svetoga, ako mu se otvorimo i molimo za njegova Duha.

Dolazim do kraja, a time i do posljednje točke:

6. Kako se ispunjenje Duhom Svetim

dogaća praktiĉno?

BoŒja je ĉeŒnja da nas obdari i ispuni Duhom Svetim. I to ne jednom, nego uvijek iznova. Ćitamo u Djelima apostolskim kako su isti uĉenici bili viŒe puta ispunjeni Duhom Svetim.

Pritom moŒe postojati temeljno ispunjenje – kao temelj neke kuće – na kojemu se onda gradi dalje. Ili inicijacija, uvoĊenje i polaganje temelja za Œivot iz Duha Svetoga. Ali: Potrebno je uvijek iznova aktivirati snagu ovoga Duha. Zato trebamo oslobaĊanje Duha Svetoga sve do kraja naŒega Œivota.

Ispunjenje Duhom Svetim dakle nije neko jednokratno dogaĊanje. Mi neprestano trebamo Duha Svetoga, a time i svoju otvorenost za njega. (Œto znaĉi otvoriti se? Potrebno je skinuti zatvaraĉ s boce, bocu treba isprazniti da bi se u nju ulilo neŒto novo. To se moŒe i demonstrirati.)

Sljedeća tri koraka izraz su toga da se hoćemo otvoriti daru Duha Svetoga:

1. Otvoriti svoj Œivot trojedinomu Bogu i njegovu djelovanju: pozvati u svoj Œivot Isusa Krista i htjeti s njime Œivjeti. On neka vodi naŒ Œivot. Jer on nam posreduje Duha Svetoga.
2. Htjeti se odvojiti od svega Œto ne pristaje u prijateljstvo s Isusom i svoje grijehe i slabosti povjeriti otkupljenju Isusa Krista.
3. Moliti za ispunjenje Duhom Svetim.
Ova molitva za Duha Svetoga u Djelima apostolskim najĉeŒće je bila povezana s polaganjem ruku i dogaĊala se u zajednici.

Sada, nakon kratke pauze, bit ćemo konkretni. Svjesno ćemo naĉiniti pauzu da bi se oni, koji u tome ne Œele sudjelovati, slobodno mogli udaljiti. Jer sve je ponuda.

6.1. Tumaĉenje molitve

Molitva za Duha Svetoga može imati različite oblike. Ova molitva treba u svakome slučaju dobru pripravu tima. Dobro je iskustvo da uvijek žena moli za ženu, muškarac za muškarca. Mogućnosti:

- Članovi molitvenoga tima prođu redovima sudionika. Tko ustane, pokazuje time da želi molitvu za ispunjenje Duhom Svetim. On može biti i pitan: „Imate li neku nakanu?“
- Svi, koji žele molitvu, stanu u red ili istupe naprijed. Zatim članovi molitvenoga tima prilaze pojedincima.

Ovo što slijedi jedna je od mogućnosti obrađena u tekstu. Oblik liturgijskoga slavlja naveden je u Dodatku.

Sada dolazi sljedeće tumačenje:

Najprije zapjevamo pjesmu. Zatim na sljedeći način molimo za Duha Svetoga.

1. Pozvat ću sve da ustanu i zatvore oči da bi nesmetano bili pri sebi i pri Bogu. Tko želi primiti Duha Svetoga, može ovu želju zatim izraziti tako da podigne svoje ruke i otvori ih. Nakon kratke molitve hoćemo u tišini čekati dolazak Duha Svetoga. Važno je u to vrijeme biti otvoren za ono što Duh Sveti čini.
2. Na kraju postoji mogućnost dopustiti da se moli na jednu od svojih konkretnih nakana. To može biti:
 - prošnja da primim Duha Svetoga
 - prošnja da Isusu povjerim svoj vlastiti život (molitva obnove krsta, molitva predanja) a zatim dopustim i molitvu za sebe.
 - molitva za pomoć u nekoj osobnoj nakani.

Eventualno podijeliti predloške molitve iz jedinice br. 4.

Molitva obnove krsta i predanja

Bog nas ljubi. U svome Sinu Isusu Kristu hoće nam pokazati svoju ljubav, pomoći nam, spasiti nas i otkupiti. U njemu on prema nama pruža svoje ljubeće ruke na zajedništvo. Prihvaćam li ga ili ne? Ako ovo zajedništvo s Isusom shvaćam ozbiljno i (od sada) ga želim nasljedovati, dobro je to glasno izreći u jednoj spontanoj molitvi.

Ta molitva može sadržavati sljedeće:

- Zahvaljujem za njegovu ljubav.

- Molim oprostjenje za ono što je u mom životu bilo krivo.
- Molim Isusa da opet dođe u moj život i vodi moj život.
- Molim za pomoć Duha Svetoga.

Voditelj je spreman, kad za to dođe vrijeme, u tome me poduprijeti.

Oče nebeski,

spoznajem da sam svoj život određivao sam i mnogo toga učinio krivo. Sada se odvrćam od svega za što znam da je bilo krivo.

(Sada mogu tiho Isusu reći neke stvari od kojih se želim odvratiti.)

Molim te, oprosti mi.

Isuse, zahvaljujem ti što si kao Spasitelj i Otkupitelj umro za mene na križu da bih ja primio oprostjenje i vječni život. Sada prihvaćam tvoje oprostjenje. Od sada hoću živjeti s tobom. Uzmi kao prijatelj i Gospodin moj život u svoje ruke i vodi me. Tebi se povjeravam.

Duše Sveti, dođi opet u moj život. Ispuni me svojom snagom i ljubavlju. Daj mi sve darove koje si za mene pripremio. Prihvatit ću ih i njima služiti drugima.

Ti preuzmi vodstvo moga života i ostani uvijek uza me. Amen.

Moja osobna molitva

Ako je nazočan svećenik, može se upozoriti i na mogućnost primanja sakramenta pomirenja.

- **Stanka**

6.2. Provođenje molitve (bez liturgijskoga slavlja)

- **Pjesma**
- Prvi dio molitve

Sada pozivam sve da ustanu. Ostat ćemo nekoliko trenutaka posve mirni i sabrati se. Posvijestit ćemo si da stojimo uspravno pred živim Bogom. Njemu smo sada potpuno okrenuti. Stoga sada zatvorimo oči da nesmetano boravimo u njega. Tko želi ponovno primiti Duha Svetoga, sada je pozvan u znak svoje spremnosti otvoriti ruke.

Sada osoba koja je držala predavanje u kratkoj molitvi moli za Duha Svetoga, primjerice:

„Duše Sveti, molimo te: Dođi sada k nama. Dođi, rasvijetli nas. Duše Sveti, dođi i govori nam. Dođi, ispuni nas i dodirni.“

Sada je svatko pozvan biti potpuno prisutan. Pazimo na ono što nam Duh Sveti pokazuje. Ako nam se pokaže nešto što nije u redu, to ćemo priznati i zamoliti za oprostjenje.

Nakon otprilike 5 minuta može se ovaj dio zaključiti kiticom pjesme ili kratkom molitvom, primjerice:

„Hvala, Duše Sveti, za tvoju nazočnost. Djeluj dalje na nama. Amen.“

- **Drugi dio:**
Sada dolazi osobna molitva jednih za druge. Tko želi molitvu, može... (navesti mjesto, još jednom protumačiti sadržaj i način.).
Za vrijeme ovoga dijela tim za glazbu pjeva ili svira, može i CD s meditativnom glazbom.
- **Završetak**
Zajedničkom pjesmom ili molitvom (primjerice, Oče naš) može se zaključiti.

Dodatak

Molitva za Duha Svetoga u liturgijskome slavlju

Takvo molitveno slavlje može imati sljedeću strukturu:

- Pjesma; Liturgijski pozdrav; Zaziv Kyrie; Slavljenje; Molitva
- Bogoslužje riječi uz molitvu za ispunjenje Duhom Svetim

Čitanje

Poškropit ću vas vodom čistom da se očistite. Očistit ću vas od svih vaših nečistoća i od svih kumira vaših. Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa. Duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe. I nastanit ćete se u zemlji koju dadoh vašim ocima, i bit ćete moj narod, a ja ću biti vaš Bog. (Ez 36,25-28)

Uvod:

Što hoće Duh Sveti učiniti?

„Poškropit ću vas vodom čistom da se očistite. Očistit ću vas od svih vaših nečistoća i od svih kumira vaših.“

Ne moramo se mi sami očistiti. Ne moramo to sami moći. Ne – jer kršćanstvo nije religija postignuća. Bog nas Hoće očistiti, ozdraviti i učiniti dobrim svojim Svetim Duhom.

Naš udio je: pred njega staviti ono naše negativno, svoje poteškoće, svoje otpore, svoju nesposobnost i reći: Djeluj i izdjeluj ti!!! Tako Bog hoće od čovjeka uzeti sve što ga sprječava živjeti zajedništvo s njime i međusobno.

„Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa.“

U našem razumijevanju srce je poglavito mjesto osjećaja. Tada bi značilo da nam Bog dariva nove osjećaje. Ali mi bismo time bili daleko od onoga što Bog obećaje. Biblijski pojam „srca“ treba razumjeti puno obuhvatnije. On znači ono što mi danas često označujemo kao „središte“: mjesto savjesti, planiranja, htijenja,

razmišljanja, odlučivanja. Bog hoće obnoviti to osobno čovjekovo središte.

Kameno srce je tvrdo, zatvoreno, nepomireno. Ono je neprijemljivo i nije više sposobno za akciju.

A srce od mesa je živo, uviđavno i na novo djelovanje spremno srce. Srce, koje je spremno čuti Boga i dopustiti da ga on pokrene svojom ljubavlju i svojom voljom.

On nam hoće darovati takvo srce, koje je na nov način osjetljivo za božje vodstvo i puteve. Ipak: svi mi uvijek iznova iskusujemo da u svome srcu doduše hoćemo činiti ispravno, ali nam ponestaje snage za to. Stoga prorok na kraju obećava srcu nov Duh. „*Duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe.*“

Taj Duh je pogonska snaga, snaga, elektrana u čovjeku. Ako se kod novoga srca radi o pravoj orijentaciji, onda se kod novoga Duha radi o trajnoj snazi. Novi Duh dovodi do toga da srce hoće, da razmišlja i da osjeća, ali novom životnom snagom, da ustraje u neprestanoj poslušnosti volje.

Cilj se sastoji u novome bitku: „I nastanit ćete se u zemlji koju dadoh vašim ocima, i bit ćete moj narod, a ja ću biti vaš Bog.“

Za to – da bismo živjeli kao Božji narod, u kojemu se očituje njegova ljubav, ljepota i snaga – potrebna je i moja odluka. Htjeti biti Božje vlasništvo, njegova svojina. Tada će mi on darovati novo srce i svoga novog Duha. Ili drukčije rečeno: Odluku poći k Isusu, njemu otvoriti svoj život i od njega piti.

Evandjelje

U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika: "Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije koji vjeruje u mene! Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!'" To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen. (Iv 7,37-39)
Pjesma; Tumačenje molitvenoga tima; Protumačiti mjesto, sadržaj i način

U liturgijskome obliku mogu članovi vodstva župne zajednice preuzeti službu blagoslivljanja.

Ako su nazočni svećenici, može se upozoriti na primanje sakramenta pomirenja. Za to se može rabiti unaprijed formulirana molitva (vidi predložak za kopiranje jedinice br. 4) i na način koji slijedi ugraditi u sakrament pomirenja:

*„Oče nebeski,
spoznajem da sam svoj život sam određivao i mnogo toga učinio
krivo. Sada se odvracam od svega onoga što znam da je bilo krivo.
Sada dolazi osobno ispovijedanje grijeha. Na kraju se nastavlja molitva.*

*Oče nebeski, molim te, oprosti mi.
Isuse, zahvaljujem ti što si kao Spasitelj i Otkupitelj
umro na križu i za mene,
da bih ja primila tvoje oproštenje i vječni život.
Sada prihvaćam tvoje oproštenje.
Od sada hoću živjeti s tobom.
Uzmi kao prijatelj i Gospodin moj život u svoje ruke i vodi me.
Tebi hoću vjerovati, u tebe se hoću pouzdati.
Duše Sveti, dođi ponovno u moj život.
Ispuni me svojom snagom i ljubavlju.
Daj mi sve darove koje si spremio za mene.
Hoću ih prihvatiti da s njima služim drugima.
Ti preuzmi vodstvo moga života
i ostani uvijek sa mnom. Amen.*

Svećenik na kraju položi ruke (podjeljuje odrješenje) i moli za ispunjenje Duhom Svetim.

- **Vrijeme molitve – između toga slavljenje**
- **Zajednički završetak**
- **Oče naš**
- **Priopćenja**
- **Blagoslov**

- Pjesma
- Veselo ugodno druženje

Alternativna pošalica za početak

Neki brodovi danima vježbali manevar na lošem vremenu. Ja sam vozio na čelnome brodu i predvečer vršio službu na mostu. Gusta magla para otežavala je pogled. Dakle, i kapetan broda je ostao gore i sve nadzirao. Kratko nakon što se spustio mrak javi se promatrač: „Svjetlo na vidiku.“ Kapetan pita: „Stoji li ili se kreće?“ Promatrač: „Stoji, kapetane.“

To je značilo da se nalazimo u opasnosti od sudara s drugim brodom i da ćemo se kad-tad sudariti. Kapetan zatim poviče: „Pošaljite brodu signal: „Na smjeru smo sudara, preporučujemo 20 stupnjeva promjene smjera.“ Signal se vratio: „Mi preporučujemo vama da promijenite smjer za 20 stupnjeva.“

Kapetan će: „Javite se. Ja sam kapetan. Promijenite smjer za 20 stupnjeva.“ Odgovor je glasio: „Ja sam dočasnik, vi trebate promijeniti svoj smjer.“ Kapetan se razljuti. Psovao je: „Signalizirajte da sam ja ratni brod, on treba promijeniti smjer za 20 stupnjeva.“

Smjesta dođe odgovor: „Ja sam svjetionik!“ tada smo promijenili smjer.

Kako primamo Duha Svetoga? Potrebno je promijeniti smjer, orijentirati se prema svjetioniku, Isusu. Prema tome svjetlu smijemo se kretati a da ne pretrpimo nikakvu štetu. On je izvor Duha Svetoga.

Preporučene knjige

U knjizi „**Bog koji mijenja život**“ sabrao je Mark Elsdon-Dew (Projekcion J) pripovijesti o ljudima, čiji je život tečajem Alfa dobio novu dimenziju, iskusio iznenađujuću promjenu. Događaji su se dogodili u Holy Trinity Church, Brompton u Londonu, odakle tečaj Alfa i potječe.

„Dođi, Duše Sveti! Božje djelo činiti danas.“ (BE-tim). Božji Sveti Duh ispunio je ne samo na prve Duhove srca učenica i učenika. On to hoće učiniti i danas. U oko 10 jedinica, u čijemu središtu uvijek stoji tekst Pisma, uvodi ova knjiga u život iz snage Duha Svetoga, kao i u razumijevanje karizmi.

Jedanaesta cjelina

Kako se suprotstavljam zlu?

Cilj: Postati svjestan da smo u duhovnoj borbi, kako smo napastovani i kako se možemo poduprijeti neprijatelju Ojačati povjerenje u Isusovu moć.

1. Uvod

Danas imamo jako tešku temu: Kako ću se suprotstaviti zlu?

Kao uvod po običaju, pošalica: *Između neba i zemlje izbio granični spor. Đavao premještao pogranično kamenje uvijek iznova tako da je od neba uzimao sve više terena. Zbog toga se Petar potuži Bogu Ocu. Ovaj mu naredi da uzme stvar u svoje ruke i borbom vrati ukradeni teren. Zaključeno je da se o toj stvari razgovara za okruglim stolom. Petar se u razgovoru jako trudio. Uzalud! Vratio se natrag praznih ruku i žalio da mu je đavao došao s čitavom vojskom pravnika i da on nije imao nikakva izgleda. Nato će Bog Otac: „Zašto nisi i ti uzeo sa sobom svoje pravnike?“ Petar će utučeno: „Nisam imao ni jednoga!“*

Ništa protiv pravnika. Ali pošalica pokazuje da zlo nije uvijek tako očito. Ono se može kriti iza puno toga.

Nitko danas neće osporavati da je svijet pun zla. Otvorimo li novine, poslušamo ili pogledamo vijesti, preplavljuje nas: korupcija,

nasilje, kukavičluk, laž, podmuklost, zlouporaba vlasti, cinizam, silovanje, preziranje ljudi, strah...

Ali kako do svega ovoga zla dolazi?

Psiholozi tumače danas kako nastaje spirala nasilja. Negativna iskustva djeteta od začeca odražavaju se i obilježavaju nesvjesno njegovo ponašanje sve do u odraslu dob. Takav čovjek i sam djeluje nasilnički prema drugima. Statistički je potvrđeno da velik dio sve djece na svijetu od najranijega djetinjstva trpi od nasilja i suočava se s iskustvom zla.

Da bismo neku bolest liječili terapijski potrebno je najprije načiniti analizu. U našem slučaju to znači da najprije moramo objasniti što je zlo u sebi.

1.1. Zlo, potreban suprotni pol prema dobru?

Spada li zlo jednostavno u čovjekov život kao i dobro? Je li ono potrebna suprotnost kao što su kod stvaranja dan i noć, svjetlo i sjena, koji se međusobno uvjetuju? U kineskoj filozofiji govori se o dvjema temeljnim snagama svijeta, o jing i jang, o muškome i ženskome. Oboje skupa u pravome odnosu čini tek život mogućim.

Je li tako i sa zlom? Je li potrebno zlo da bi se očitovao dobro? Kršćanska vjera gleda to drukčije. Ona govori da zlo proturječi dobru. Proturječno je nešto što se uzajamno isključuje.

Dobro je ono što treba biti, zlo ono što apsolutno ne treba biti.

U engleskome jeziku dobro se zove „good“, Bog se zove „God“. Zlo se zove „evil“ a đavao se zove „devil“. Ovdje već čisto jezično dolazi do izražaja ono što odgovara i biblijskome načinu gledanja: Kao što se iza dobra krije Bog, tako se iza zla krije đavao.

Još nešto: Kad ne bi bilo moći zla, ne bi bilo ni dobrog Boga. U Bogu bi tada moralo biti zlo. On bi tada bio krivnja za ljudske okrutnosti. Ali Bog je sto posto ljubav. „*Bog je ljubav i tame u njemu nema nikakve*“ (1 Iv 1,5b).

1.2. Rastanak s đavlom?

Ovdje je dobro iznijeti vlastito iskustvo u vezi s ovom temom. Može se rabiti i sljedeći primjer.

Svećenik Leo Tanner imao je sljedeća iskustva: „U mome životu bilo je vremena kad ovo nisam mogao tako gledati. U teološkome studiju puno je toga tumačeno i đavao je raspravom odbačen. Jedan profesor egzegeze napisao je o tome knjigu: „Rastanak s đavlom“. Đavao i demoni su mitski, legendarni likovi, i više ne pristaju u današnju sliku svijeta.

Ipak, u dušobrižništvu sam se sve više i više suočavao s duhovnim snagama i djelovanjima, koji su mi dali puno toga spoznati na nov način. Iskustvo me je tu naučilo drugim stvarima.“

Ne znam kakve su vaše predodžbe o đavlu. U našoj kulturi postoji stara tradicija prikazivanja đavla s rogovima, konjskim kopitima i repom. Na mnogim mjestima je on postao šaljiva figura. U naslovima krimića i akcijskih filmova pojavljuje se i donosi napetost i draška živce.

Takve predodžbe pokazuju da je potrebno na određen način rasti se s đavlom. Rastati se naime od predodžbi koje ga prikazuju bezazlenim.

S druge pak strane rastanak s đavlom bio bi koban, jer bi se zle sile i moći, koje djeluju u i iza povijesti pojedinoga čovjeka i čitava čovječanstva, tako prikazivale bezazlenije nego što jesu. Zlo je previše prisutno kao sila koja prožima povijest, u mnogim ograničenjima i nepravednim strukturama da bi se s time smjelo rasti.

Zato je dobro da se u ovome pitanju držimo Biblije. Premda se i u biblijskim primjerima neke stvari prikazuju kao demonske, što bismo mi današnjim medicinskim i psihološkim znanjem imenovali drukčije, to još ne znači ništa. Tko od nas može shvatiti posljednju i najdublju povezanost između ljudskoga trpljenja u svim njegovim oblicima i zla u svijetu?

2. Zašto računati s postojanjem đavla?

Možda ste se već i sami pitali: „Vjeruješ li u đavla?“ Moj odgovor je Ne! Zašto? Možda se još možete sjetiti prvoga predavanja gdje sam

pokušao objasniti što znači vjerovati: povjeriti se, imati povjerenja. Stoga ne vjerujemo u đavla. Ali moramo računati s njegovim postojanjem.

Tri razloga govore za to da računamo s postojanjem đavla:

2.1. Isusov nauk i praksa

U Starome zavjetu se malo govori o đavlu. To se mijenja u Novome zavjetu.

Isus je računao s postojanjem đavla. On sam je od njega bio i kušan. Doživio ga je u pustinji.

Isus se borio protiv đavla. Isus je izgonio zloduhe da ljude oslobodi sila zla i grijeha. Dao je i svojim učenicima vlast činiti isto.

2.2. Kršćani u prošlosti

Kroz svu crkvenu povijest do danas vodeći teolozi, crkveni oci, sveci i pretežita većina vjernika znali su za realnost nadnaravne sile zla.

U Katoličkoj crkvi, u kojoj su se o tome pojavile različite rasprave, Papa Pavao VI. o tome je zauzeo jasan stav:

„Zlo je djelotvorna stvarnost, živo duhovno biće, izopačeno i izopačuje; užasna realnost, tajanstvena i zastrašujuća. Tko osporava postojanje ove realnosti, postavlja se izvan biblijskoga i crkvenoga nauka“ (usp. L. J. Suenens: *Obnova i sile tame*, str. 15).

Od Ivana Marije Vianneya, svetoga župnika Arškog, potječe dojmljiva rečenica: „Đavao napastuje samo one duše koje se hoće odvratiti od grijeha... Ostale mu već pripadaju; ne treba ih napastovati.“

2.3. Razum

Jedan trijezan pogled pokazuje: Zlo, s kojim se katkada u pojedinim ljudima, primjerice diktatorima ili bezobzirnim zločincima, susrećemo, a koje u duhu vremena može zasljepiti čitave narode, nadilazi razumijevanje i zloću pojedinih ljudi. Iza toga mora dakle biti nešto više.

Profesor dr. Arthur Rich, teolog i osnivač socijalno-etičkog instituta na sveučilištu u Zürichu, piše u knjizi „Gospodarska etika“: Zlo nije prošlo, ono je samo promijenilo svoj oblik i zauzelo prije svega – sjetimo se samo masovnih uništavanja u našem stoljeću ratom i građanskim ratom – kolosalnije dimenzije. 'Današnje je čovječanstvo izloženo posve masivnu iskustvu zla' kazao je Gerhard Ebeling. I ostaje samo čuđenje nad tim da se, unatoč tomu oporu iskustvu o kojemu svatko može znati, fundamentalni karakter zla uvijek iznova zamagljuje.“ (Wirtschaftsethik, Arthur Rich, str. 110).

3. Tko je đavao?

Prema kršćanskoj vjeri đavao je Božje stvorenje. To znači da njegova moć ni na koji način nije dorasla onoj Božjoj. Moć Božja neizmjenjivo je jača od moći đavla. I zlodusi su to znali i drhtali su pred Isusom.

Ali kako to da jedno Božje stvorenje postaje zlo? Na kraju krajeva, na to nema definitivna odgovora.

Ima tekstova koji upućuju na to da je đavao pali anđeo, Lucifer, Svjetlonoša – jedan od najmoćnijih anđela (usp. Otk 12,7-9).

To znači da se radi o sili koja nas intelektualno znatno nadilazi. U latinskome đavao se kaže „diabolus“, smutljivac, unereditelj. Misli se na duhovnu silu koja sve smućuje i razbacuje tako da se u obitelji, društvu i Crkvi često više ne razumijemo.

Hebrejska riječ „Satan“ znači protivnik, tužitelj i onaj koji okrivljuje.

Isus ovu duhovnu moć opisuje kao lašca koji razara život, zdravlje i sreću. „*On bijaše čovjekoubojica od početka i ne stajaše u istini jer nema istine u njemu: kad govori laž, od svojega govori jer je lažac i otac laži*“ (Iv 8,44).

On laže, zasljepljuje i opsjenjuje. Vara nas o Bogu, o smislu života, o samome sebi, kratko o svemu. Pritom se prokazuje kao onaj koji nam hoće najbolje pomoći.

Isus nadalje đavla naziva zlim neprijateljem kao i knezom i gospodarem ovoga svijeta. Isus time govori da Sotona uistinu ima moć i da je skroz naskroz zao.

U ophođenju sa zlom postoje dvije opasnosti: podcjenjivanje i pretjerivanje. Nemalo njih danas više ne računaju s rafiniranom moću zla.

Drugi danas podliježu suprotnoj opasnosti. Razvijaju pretjerano, nezdravo zanimanje za njega. Tako uvijek iznova slušamo o kultovima sotone, crnim misama, magiji, spiritizmu, okultizmu, zazivanju duhova itd. Biblija zabranjuje svako bavljenje ovim stvarima. Jer nas ove stvari zaokupljaju a onda dobivaju vlast nad našim životom.

Pretjerano zanimanje za zlo može biti prisutno i među vjernicima. Ima ljudi koji iza svakoga grma koji se pokreće, iza svakoga problema odmah vide đavla.

4. Đavolove taktike

Glavni cilj Sotone je odvratiti ljude od Boga i tako razoriti život.

4.1. Primjer pada u grijeh

Izabrali jednu od dviju slika. Kod karikature ukazati na to da diabolos (sotona) brka naše razmišljanje.

Ova pripovijest pokazuje neke općenito važeće taktike Sotone.

Prvo, on u naša srca sije sumnju o Božjoj dobroti. Odmah u prvim poglavljima Biblije vidimo primjer za to.

U Postanku 2,16-17 Bog je Adamu i Evi dao veliku slobodu djelovanja: „*Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi.*“ Sve smiju uživati s jednim jedinim ograničenjem: „*Ali sa stabla spoznaje dobra ili zla da nisi jeo!*“ A rekao je i zašto: „*U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti.*“ Bog dakle informira o mogućim posljedicama.

Zli u liku zmije govori Evi: „*Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednoga drveta u vrtu?*“ (Post 3,1) Njegov prvi postupak je probuditi sumnju i izvrnuti Božju riječ. Bog nije rekao „ni s jednoga“, nego „s jednoga“ drveta – a to je velika razlika.

Na metodama Sotone ništa se do danas nije promijenilo. On još uvijek hoće u nama probuditi sumnju: „*Zar je Bog zaista rekao da je ovo ili ono krivo? Ali tako nije i ne može biti!*“

Kao sljedeće niječe on posljedice neposlušnosti: „*Ne, nećete umrijeti!*“ (Post 3,4), govori on. On nas hoće uvjeriti da biti neposlušan Bogu nimalo ne škodi. Hoće postići da povjerujemo da je Bog u biti kvaritelj igre koji nam uskraćuje dobro.

Kad su Adam i Eva podlegli kušnji, događa se međutim, nešto katastrofalno: zlo, tama dolazi u njihovo srce i u sve njihove odnose. Oni gube raj.

Adam i Eva bili su od zmiје prevareni. Mislili su da će naći više života i sreće. Ali đavao ih je odvuкао od Boga na put koji vodi u propast. To je njegova namjera.

4.2. Daljnje metode

Druga metoda đavla jest učiniti nas lošima. Uvjerava nas da je već napast grijeh. Ali napast nije isto što i grijeh. Grijeh je pristanak na napast.

Uspje li sotoni izazvati u nama osjećaje krivnje i rezignacije, on je tada već napola dobio jer mi mislimo: „Sada je ionako svejedno činim li to ili ne. Ta već sam zatajio.“ S ovim stavom tada propuštamo smjesta se okrenuti Bogu i oslanjajući se na njegovo milosrđe, ponovno krenuti na put.

Moramo dakle biti pozorni i dobro razlikovati.

Daljnja taktika koju primjenjuje, posebno u religioznih ljudi, jest da im neprestano šapće da nisu dostatni. Tjera ih na nepravu, pretjeranu pobožnost koja čini neslobodnima i djeluje odbojno.

Problem, boriti se na krivome mjestu, klasičan je potez smutljivca. Ovo se, što je paradoksalno, može pokazati upravo u tome da odgovornost svaljujemo na đavla ondje gdje smo sami odgovorni.

Ivan Zlatousti je rekao: „Nije đavao, nego vlastita popustljivost ljudi uzrok svih njihovih zatajenja i svega zla koje oplakuju.“

Najprije treba istražiti svoje srce, potražiti psihičke uzroke, a ne odgovornost odmah svaljivati na đavla ondje gdje se traži naša odgovornost i naša zauzetost.

5. Isus nadvladava zlo i Zloga

Sada ćemo se baviti pitanjem: Kako se možemo suprotstaviti zlu? Pogledajmo Isusa. Isus se u svome životu suočavao sa svim oblicima zla. U pustinji mu je osobno prišao Sotona da ga kuša. Isus je doživljavao masovni pritisak, mržnju, laž, podlost i obmanu od vođa naroda. U poviku svoga naroda „Raspni ga!“ i u brutalnu mučenju razapinjanja zlo se iskalilo na Isusu. Ali Isusovu vjernost i poslušnost prema njegovu Ocu, a prije svega njegovu ljubav prema njemu i ljudima Sotona nije mogao slomiti. Tako se moć zla slomila na Isusu. Isus Krist je svojim umiranjem i uskrsnućem pobijedio zlo i Zloga.

Zato je Isus prije svoje smrti i svoga uskrsnuća mogao reći: „*Sada je sud ovomu svijetu, sada će knez ovoga svijeta biti izbačen. A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi*“ (Iv 12,31-32). To znači:

Moć zla je slomljena. Isus je pobjednik i samo je pitanje vremena da se svako zlo definitivno uništi.

Prihvatimo li Isusa kao svoga Gospodina i Otkupitelja i nasljeđujemo ga, svjesno stajemo iza Pobjednika nad zlom. Ovom odlukom stajemo na stranu ljubavi i života.

(Neki od nas su izrekli ovu odluku u molitvi dana i vikenda Alfa. Za druge je ovo još uvijek moguće i u grupi.)

6. Oduprijeti se zlu – potpuno se držati Isusa

Odluka za Isusa, koji je pobijedio svako zlo, daje nam snagu izdržati duhovna razračunavanja u kojima živimo.

Pavao ovo uspoređuje s borbom: „*Ubuduće jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj. Obucite svu opremu Božju da se možete oduprijeti lukavstvima đavlovim. Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljачâ ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima*“ (Ef 6,10-12).

U ovoj borbi računati s Isusovom snagom i opremom Božjom znači u svemu se odlučiti za Isusa i držati se njegovih naputaka. To može značiti:

6.1. Odlučiti se za Boga i njegov put

Kao što ni Isus nikada niti na najmanji način nije oćijukao sa zlom, tako i za nas važi osnovno načelo: „Izbjegavati zlo i svaku prigodu za zlo.“

Kad dođu napasti potrebno je ne baviti se njima, nego se svetim Ne, jasnim „suprotstavljam se“ od njih odvratiti. „Ođrićem se u Isusovo ime“, svjesno računam s Isusovom snagom. Katkada je također potrebno definitivno se odvojiti od stvari koje nam postaju napast. Potreban je prekid s negativnim, ali i odvrćanje od negativnih misli.

Ali to još uvijek nije sve. Potrebno je smjesta svratiti pogled na Bođu rijeć i njegov put i obnoviti svoje povjerenje prema njemu: „Vjerujem ti. Ti si Abba koji me nebeski ljubi i nema boljega od tebe. Ti ćeš me povesti najboljim putevima. Ti ćeš mi dati snagu. Tebi se povjeravam i tebi zahvaljujem.“

6.2. Izreći istinu pred drugima

Velika je pomoć izricanje naše napasti pred ćovjekom prema kojemu imam povjerenja. Iznijeti nešto na vidjelo znaći oduzeti mu vlast. Tada možemo jasno spoznati o ćemu se radi. Time kod sebe sprječavamo obmanu. Znanje i su-nošenje toga ćovjeka daje snagu, posebno onda kad mu budemo kasnije priopćili kako nam je bilo.

Najveća zaštita od zla jest istina. Stajati uz posve osobnu istinu, potpuno i uz svoje pogriješke, nećiste motive itd., posve stati uz istine vjere, to đavlu oduzima svaki prostor za napad.

„*Otac laži*“ naziva Isus đavla. „*Ja sam istina*“ govori Isus za sebe. Tko laže, zataškava i prikriava, otvara vrata neprijatelju. Tko potpuno stoji uz istinu, stavlja se pod Isusovu zaštitu i vlast.

6.3. Sve donijeti Isusu i povjeriti njegovu vodstvu

Doživljavamo da svako malo zatajimo. Osjećamo zavist, tamu, podvojenost, nepovjerenje i napast k zlu u sebi. Katkada smo zbunjeni, potišteni zbog briga i mračnih raspoloženja. Katkada više ne znamo dalje i gledamo samo još crno.

Isus govori: Dođite k meni i sve mi donesite! (usp. Mt 11,28).

Mi ne moramo više ništa nositi sami, a najmanje svoje krivnje i svoje terete. Čitav ćemo život zatajivati i imati problema. Ali imamo Spasitelja, Otkupitelja, Izbavitelja. K njemu smijemo i trebamo donijeti sve i svaki dan iznova prihvatiti njegovu pomoć i vodstvo.

6.4. Molitva

Isus u Getsemanskome vrtu govori pozaspalim učenicima: „*Bdijte i molite da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan ali je tijelo slabo*“ (Mk 14,38). Charles de Foucauld to potvrđuje: „Molitva je najvažnije spasonosno sredstvo protiv napasti.“ Jer u molitvi se povezujemo s Bogom.

Posebna je snaga u slavljenju kao i u klanjanju Bogu. Jer đavao ne može slaviti Boga. Ali ako veličamo Božju veličinu, moć i ljubav, mi se okrećemo Bogu – a time đavlu okrećemo leđa. On, koji Boga ne može slaviti, ima drugi smjer gledanja.

Kad Boga veličamo – makar puno toga i ne razumijemo – jer mu vjerujemo, spoznajemo ga kao Gospodara života. To je klanjanje.

6.5. Aktivno služiti Božjemu kraljevstvu

Sve to što smo sada čuli o zlu i Zlome, hoće nas ohrabriti da se potpuno povjerimo Isusu i nastavimo njegovo poslanje. A to iz sigurnosti: Ljubav će pobijediti. Spasenje će pobijediti. Život će pobijediti. Sve će po Isusu Kristu postati dobro, jer je on pobjednik nad svakim zlom.

Tko se angažira za ovu poruku, služi životu i spasenju ljudi. Tako kraljevstvo zla u svijetu postaje manje.

7. Povjeriti se Božjoj zaštiti

Danas smo čuli puno o zlu. To može zadati strah. Ali tko se potpuno drži Isusa, iskusuje njegovu zaštitu. U to se možemo pouzdati.

Zato želim moliti s nekoliko redaka iz Psalma 91:

Ti što prebivaš pod zaštitom Višnjega, što počivaš u sjeni Svemogućega, reci Jahvi: "Zaklone moj! Utvrdo moja! Bože moj u koga se uzdam!" Jer on će te osloboditi od zamke ptičarske, od kuge pogubne.

Svojim će te krilima zaštititi i pod njegova ćeš se krila skloniti: Vjernost je njegova štiti i obrana! Nećeš se bojati strašila noćnoga ni strelice što leti danju, ni kuge što se šulja kroz tmine, ni pošasti što hara o podne. Pa nek' padaju tisuće kraj tebe, deseci tisuća s desne tvoje, tebi se neće primaći! Tek što okom pogledaš, već ćeš vidjeti plaću grješnika. Jer Jahve je zaklon tvoj, Višnjega odabra sebi za okrilje. Neće te snaći nesreća, nevolja se neće prikučiti šatoru tvojemu. Jer anđelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putima tvojim.

Na rukama će te nositi da se ne spotakneš o kamen.

Nogom ćeš gaziti lava i ljuticu, zgazit ćeš lavića i zmiju.

Izbavit ću ga jer me ljubi, zakrilit ga jer poznaje ime moje.

Zazvat će me, a ja ću ga uslišiti, s njim ću biti u nevolji, spasit ću ga i proslaviti.

Nasitit ću ga danima mnogim, pokazat' mu spasenje svoje."

Dodatak

Pošalice kao alternativa

Jednoga dana dođe čovjek na vrata raja. Petar ga srdačno pozdravi i ponudi se da mu pokaže mjesto u nebu. Ondje se Petar oprosti uz obećanje da će ubrzo ponovno proći onuda da se raspita kako mu je. Kad ponovno dođe, pita čovjeka kako mu je i kako mu se sviđa. Čovjek je malo oklijevao, a zatim ipak progovori i pita je li to sada nebo? Petar potvrdi. Nema li tu nikakvo drugo mjesto? „Ima“, reče Petar. „Postoji i čistilište.“ „Smijem li pogledati?“ „Da, ako hoćeš, možeš poći onamo!“, kaže Petar. Tako obojica pođoše onamo i Petar pusti čovjeka unutra s obećanjem da će uskoro ponovno doći da ga pogleda.

Kad je ponovno došao, činilo se da čovjek očito još uvijek nije bio posve zadovoljan. Zato upita Petra: „Ima li tu ipak još nešto drugo?“ Petar potvrdi i pozove ga da pođe s njim. Ondje otvori prozor i dopusti

čovjeku da pogleda unutra. I što je ovaj tu vidio? Krasan krajolik uz more, ljudi, koji slave, plešu i smiju se, glazba, stolovi prepuni svega, krasne žene i lagane haljine... „Da, točno, to je to. Mogu li ostati ovdje?“, pita čovjek. „Ako hoćeš!“, reče Petar i otvori čovjeku vrata.

Kad je Petar nakon nekoga vremena ponovno došao raspitati se o njemu, čovjek je bio jako srdit i zaprepašten: „To uopće nije ono mjesto koje si mi pokazao. Svi ljudi izgledaju odvratno i bolesno, izbezumljeni su i deformirani. Psuju, proklinju i jedni druge muče, smrde i sve je prljavo...!“ Petar ga prekine i kaže: „To je ipak mjesto koje sam ti pokazao, to je pakao. Ali to što si ti vidio, bio je upravo reklamni odjel.“

Etna ponovno izbacuje lavu. U njezinu krateru ključa i žubori. Iz sigurna odmaka promatra grupa Amerikanaca i dva Talijana spektakl. Pun zgražanja vikne Amerikanac: „Pogledajte, to je kao u paklu!“ Na to će jedan Talijan drugomu: „Gdje sve Amerikanci već nisu bili!“

Umro neki obrtnik, i pojavio se kod Petra pred nebeskim vratima i potužio mu se: „To je nepravda! Ja nisam toliko star da sam morao umrijeti i pojaviti se ovdje.“ Petar tada otvori knjige i pročita što o njemu ima u njima napisano. Zatim ga pogleda i kaže: „Prema radnim satima koje si ti napisao, moraš biti star barem 93 godine!“

Preporučena knjiga

„Ne uvedi nas u napast nego izbavi nas od zla.“ Ova prošnja, uz pomoć ispravna ophođenja sa zlom, protumačena je u knjizi „**Oče naš – Naučiti moliti na nov način**“ (BE-tim). Ona na pozitivan način pokazuje i ono što znači sud i prema kojoj divnoj budućnosti idemo.

Dvanaesta cjelina

Zašto i kako

s drugima razgovarati o vjeri?

(Zašto s drugima o tome razgovarati?)

Cilj: Ohrabriti sudionike da svjedoče o svojoj vjeri.

Konkretno: Prijatelje i poznanike pozvati na domjenak Alfa

Trajanje referata: 35 minuta

1. Uvod

Bio mali dječak imenom Balduin koji bijaše ekstremno neodgojen. *Majka više nije znala što s njim započeti pa ga dovede k župniku. Župnik bijaše vrlo ozbiljan čovjek, kao što su mnogi župnici. Ušli su u njegovu radnu sobu i on posjedne Balduina za katedru, nasloni se preko katedre i pita: „Balduine, gdje je Bog?“*

Mali dječak se vrlo nervozno ogleda uokolo. A majka se jako razveseli, protrlja si ruke i pomisli: To će funkcionirati!

Župnik upita drugi put: „Balduine, gdje je Bog?“ Malome dječaku je bilo vidno neugodno s čitavom stvari. Kad se župnik treći put naslonio na katedru i pitao: „Balduine, gdje je Bog?“, dječak bijaše već

toliko šokiran da je istrčao iz župnikove radne sobe, ravno kući. A majka zadovoljna pomisli: „Funkcioniralo je“ i istrči za njim.

Dječak uđe u kuću i kaže svomu ocu: „Tata, tata, izgubili su Boga, tamo gore u crkvi! I sada pokušavaju krivnju svaliti na mene!“

Izgubili su Boga – ondje u crkvi. Jesmo li mi danas izgubili Boga?

Da smo izgubili Boga i da smo toga bili bolno svjesni, značilo bi da nam on nedostaje. Iskreno rečeno, za mene bi to bilo ugodno iznenađenje. Zamislite si da vam Bog stvarno nedostaje. Možete li se još sjetiti kako ste na ovo pitanje odgovorili prije početka vaše avanture Alfa? Jeste li imali osjećaj da vam Bog nedostaje, jeste li ga izgubili?

A danas, jeste li ga u međuvremenu ponovno našli?

Zašto postavljam ovo pitanje?

Živimo u vremenu u kojemu, tako mnogi misle, više ne postoji nikakav tabu. Ranije primjerice bilo je apsolutno nepristojno govoriti o seksualnosti. Danas se o ovoj temi govori do u detalje u svim medijima.

Ipak i danas ima stvari koje su tabu. Jedna je tema vjera i Bog. Govoriti o vjeri i odnosu prema Bogu često je isto tako neugodno kao ranije govorenje o seksualnosti.

I uopće: Zašto trebamo govoriti o našoj kršćanskoj vjeri? Nije li najbolji kršćanin onaj koji svoje kršćanstvo živi djelatno bez velikih riječi?

Na to pitanje postoje dva odgovora, kraći i dulji.

Kraći glasi: Netko je tomu čovjeku morao jednom pripovijedati o Bogu i Isusu, inače ne bi svoju vjeru imao i živio. Da su raniji kršćani samo živjeli, a ne o svojoj vjeri i pripovijedali, bio bi to kraj kršćanske vjere.

Dulji odgovor: Postoji čitav niz dobrih razloga drugima pripovijedati o Isusu. Neke ćemo od njih pogledati.

2. Četiri razloga da se pripovijeda o Isusu

2.1. Isusova zapovijed

Sam Isus je naredio da se prenosi dalje. Na kraju Matejeva Evanđelja govori on svojim učenicima: „*Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode*“ (Mt 28,18b-19a).

Tom Forrest, katolički svećenik, koji je Papi kao prvi predložio da proglasi devedesete godine desetljećem evangelizacije, upozorava na to da se riječ „poći“ u Bibliji nalazi izvanredno često: u Starome zavjetu 1336 puta, u Novome zavjetu 576 puta.

- Pođite k izgubljenim ljudima (ovcima)...
- Pođite i kažite Ivanu...
- Pođite i pozovite sve s kojima se susretete.
- Pođite – budite aktivni!

2.2. Poruka je životno važna

Mi trebamo drugima pripovijedati o „Radosnoj vijesti“, budući da je ona životno važna. Zamislite si da ste u pustinji na putu s drugima, bez vode, skapavate od žeđi. Otkrivete oazu. Bilo bi apsolutno nefair da o tome drugima ne kažete ništa.

U svakome je čovjeku duboka žeđ koju može stišati samo Isus. Stoga moramo pripovijedati da postoji izvor i kako se k njemu dolazi. Gdje čovjeku nedostaje Bog, gdje ga je izgubio ili gdje za njim žeđa, tu ja ne smijem šutjeti, tu vjera i iskustvo s Bogom više nipošto nije privatna stvar. Tu Isusova zapovijed postaje životno važna za moga bližnjega.

Iz radosti

Mi drugima pripovijedamo o tome jer nas to sili. Sjetimo se samo kako primjerice kod rođenja djeteta nastaje neizmjerena potreba pripočiti to smjesta onima s kojima smo bliski. Što smo dakle dublje sami zahvaćeni Evanđeljem, radosnom viješću, to smo više primorani o tome pripovijedati. „*Ta iz obilja srca usta govore!*“ (Mt 1,2,34b), govori Isus.

O tome se radi i kod nas. Nitko ne mora ništa činiti. Nitko nije stavljen pod pritisak da mora prenositi vjeru dalje. Tu smijete biti potpuno opušteni. Potpuno ste slobodni.

Ali možda duboko u sebi osjećate da raste želja da ono što je vama osobno dobro činilo, smiju iskusiti i drugi. Tada je to radost koja vas mami. Tu želimo pomoći spoznati što bismo zapravo rado kazali i kako bismo to u dobru obliku mogli prenijeti dalje.

2.3. Vjera u nama raste

Kad drugima pripovijedamo o vjeri, to i nama samima čini dobro. „Vjera raste prenošenjem dalje“ (papa Ivan Pavao II.). To je iskustvo koje stječu svi. Jer u prenošenju vjere postajemo uvijek iznova ponovno svjesni jedinstveno velika dara.

Ne zaboravimo: Možemo puno učiniti za ljude. Ali im dajemo premalo ako im uskratimo ono najveće i najvažnije: Isusa Krista.

3. Opasnosti

Ipak – kako drugima pripovijedati o Isusu? Čini mi se da ovdje postoje dvije opasnosti. Jedna je:

3.1. Nedostatna sposobnost uživanja

Sljedeće iskustvo može se nadomjestiti drugim.

Mladi student, koji je upravo došao do vjere, htio je čitavu svijetu pripovijedati o tome. On kasnije piše sljedeće:

„Prije nekoliko dana svjesno sam se odlučio za Isusa kad sam pošao na jedno druženje i svima nazočnima pripovijedao o svojoj odluci. Negdje sam čuo da se ljude mora najprije uvjeriti u to da nužno trebaju Isusa Krista.

Ugledao sam jednu poznanicu kako pleše i odlučio njoj kao prvoj objasniti u kojemu se ona potrebnu stanju potrebe nalazi. Odmah sam joj prišao i kazao: 'Izgledaš uništeno. Ono što ti nedostaje, jest Isus.' Pomislila je da sam luckast.

Ova metoda nije bila baš učinkovita. (Poznanica je uostalom kasnije ipak postala kršćanka, i to posve neovisno o meni, a danas je moja žena.)

Kad sam sljedeći put otišao na domjenak, odlučio sam pojaviti se ondje s ispravnom opremom. Pobrinuo sam se za izbor kršćanske literature o različitim temama i jedan Novi zavjet. Ovime sam napunio sve torbe.

Na domjenku sam pozvao jednu djevojku na ples. Plesati s takvim opterećenjem pokazalo se uistinu teškim, pa sam ju zamolio da sjednemo. Nije potrajalo dugo da u razgovor uključim temu o kršćanstvu. Kod svakoga pitanja koje mi je postavila, mogao sam iz ovoga područja iz torbe izvući odgovarajuću knjigu. Malo kasnije otišla je kući s čitavim tovarom knjiga.

Sljedećega dana otputovala je u Francusku i na brodu čitala jednu od mojih knjiga. Odjednom joj je postalo jasno što je Isus za nju učinio. Okrenula se svomu susjedu i kazala: 'Upravo sam postala kršćanka!'

Umrla je u dvadeset i prvoj godini prilikom nesreće pri jahanju. Bio sam neizmjereno sretan zbog toga da je prije svoje smrti došla do vjere – premda nisam uvjeren u to da je moja metoda bila bezuvjetno najbolja.“

Ova pripovijest pokazuje dvoje: S jedne strane kako ne treba činiti, s druge strane, kako Bog unatoč tomu djeluje.

Ako se – kao u ovome primjeru – ponašamo kao slon u trgovini porculana, možemo nanijeti puno štete. Kasnije ćemo čuti još nekoliko uputa kako to možemo učiniti bolje.

Druga opasnost kod prenošenja jest:

3.2. Strah

Plaćimo se načeti temu o vjeri i Bogu. **Ovdje eventualno ugraditi kratko osobno iskustvo.**

Obilježen strahom razgovor bi kod vas mogao izgledati ovako:

Prijatelji i poznanici su primjerice saznali da ste ponedjeljkom navečer (prilagoditi dan!) redovito odsutni.

„Što radiš ponedjeljkom?“

„Oh, susrećem se s nekoliko prijatelja.“

„Tko su oni?“

„Oh, znaš ima ih prilično.“

„Što ondje radite?“

„Jedemo i razgovaramo.“

„Svakoga ponedjeljka?“

„Da, u međuvremenu se već prilično dobro poznajemo.“

„O čemu ondje razgovarate?“

„Oh... raspravljamo o stvarima... o životu... da: O životu.“

Mogli biste ostaviti i strah i „govoriti otvoreno i iskreno“. Tako primjerice: „U početku sam bio vrlo skeptičan. Ali ono što tu doživljavam: zajedništvo, fino jelo, novi poticaji o vjeri – to mi čini neobično dobro! To bi i ti trebao iskusiti....“ **Slobodno, bez straha i posve prirodno pripovijedati. U vezi s tim još primjer:**

Klemens Armbruster, svećenik, vozio se vlakom prema Hamburgu. U kolima za ručavanje sjeo je za stol, gdje su – kako odaje govor – sjedila tri Švicarca. U razgovoru ih je pitao kamo se voze. „U Hamburg – na jedan poslovni sastanak.“

Tijekom razgovora i oni njemu postaviše pitanje tko je on. „Katolički svećenik.“ „Ali vi se onda ne smijete ženiti – zašto ste izabrali ovaj poziv?“ „Jer sam toliko fasciniran Bogom.“

Tako se razgovor odvijao prirodno.

Kad pripovijedamo o našem životu s Isusom Kristom, to se treba događati prirodno kao što govorimo i o drugim stvarima. Pritom smijemo pouzdati se da je tu Duh Sveti.

4. Pet vidika prenošenja vjere dalje

4.1. Biti sol i svjetlo

Ovdje se radi o kršćanskome svjedočenju života.

Isus je rekao: „*Vi ste sol zemlje... Vi ste svjetlost svijeta... Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima*“ (Mt 5,13a.14.a16).

Sol...

U stoljećima prije pronalaska hladnjaka sol se rabila za to da se meso održi svježim i zaštiti ga se od propadanja.

Mi smo kao kršćani pozvani na to da čuvamo ljude od propadanja. To može značiti da riječima naše kršćanske etike i načina gledanja postojano zastupamo i brinemo se ulažući svoj utjecaj za to da se Božja mjerila u našem društvu poštuju.

To činimo svojim djelovanjem uzimajući primjerice ozbiljno svoje građanske dužnosti, stvarajući bolje socijalne strukture i zalažući se za pravednost, slobodu, dostojanstvo pojedinca kao i ukidanje diskriminacije. To činimo i svojom socijalnom zauzetošću pomažući onima koji su postali žrtve našega društva.

Isus nas poziva na to da dalekosežno vršimo utjecaj. Da bismo taj utjecaj mogli imati, moramo se ipak zadržati u „svijetu“. U obitelji, u krugu prijatelja i poznanika, u susjedstvu, u stambenoj četvrti, na selu, na radnome mjestu... posvuda trebamo biti sol.

... i biti svjetlo

Isus nas naziva i svjetlom svijeta. On želi da njegovo svjetlo po nama sjaji u svijetu. To znači: prvo evanđelje smo mi. Ljudi u nama ponajprije susreću Isusovu ljubav. To se događa kad naši bližnji u našim dobrim djelima iskuse Isusovu dobrotu.

Kod kuće mogu naši roditelji, djeca ili susjedi našom strpljivošću, našom dobrohotnošću i spremnosti na pomoć iskusiti nešto od svjetla evanđelja.

Na radnome mjestu treba ovo svjetlo sjati našom iskrenošću, dobrim radnim učinkom i pouzdanošću, ali i tako da o drugima ne govorimo loše, nego neprestano hrabrimo svoje bližnje.

Heinrich Pestalozzi je rekao: „Želite li ljude promijeniti, morate ih ljubiti. Vaš utjecaj dopire samo onoliko koliko i vaša ljubav.“

To je od najvećega značenja kad braćni drug nije kršćanin.

Američki savjetnik poduzetništva Keith Miller opisuje ovo iz vlastitoga iskustva. Kad se oženio svojom ženom Mary, između njih dvoje vladalo je neslaganje oko toga čija je zadaća odnijeti smeće u kontener. Ona je bila mišljenja da je to njegova zadaća, dok je on

smatrao da je njezina. Čak je tražio da se nekoga za taj posao unajmi, a ustručavao se to sam učiniti.

Kad je postao kršćaninom, potudio se motivirati ju za vjeru, ali uzalud. Ona je mislila da ju više ne može podnijeti takvu kakva je bila i da će ju prihvatiti tek ako dopusti da se od nje učini neku vrstu religioznoga fanatika. S vremenom mu je postalo jasno da je važnije bilo dati joj posve praktično iskusiti učinke njegove vjere na njegov život. On pripovijeda dalje: „Dok sam tražio neku drugu metodu, a mojoj ženi pojmljivim učinim da sam sada stvarno postao drugi, pogled mi je pao na punu kantu smeća kod stražnjega ulaza u kuću! 'Ne, Gospodine; samo to ne!', u sebi sam uzdisao. 'Samo ne smeće! Možeš imati moj dohodak – sve, samo ne to!' Unatoč tomu odjednom mi je bilo jasno da za mene ni jedan put ne vodi mimo smeća. Bez riječi sam ga iznio van; nisam joj o tome kazao ni riječi... Započeo sam svakodnevno vani prazniti kantu za smeće... i vjerujem, Mary je na ovoj točki opazila da se duboko u mojoj duši nešto dogodilo.“

Objasnio joj je: „Kad smo se vjenčali, nisam se ugovorom obvezao na to da tebe promijenim, nego samo na to da te ljubim... a to i činim, i to onakvu kakva jesi.“

Za nju je bilo oslobađajuće ovo čuti. Unutar nekoliko tjedana predala je Isusu vodstvo svoga života na način koji je za nju bio najprimjereniji.

Staro pravilo preporučuje: „Govori samo onda kad si pitan, a živi tako da te se pita.“

4.2. Argumentacija

Petar piše: „*Budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti*“ (1 Pt 3,15b-16).

Naša nada je osoba: Isus Krist i njegovo djelovanje. Ljudi se s njim smiju susresti. Da bi se ovo moglo dogoditi, potrebno je najprije ući u prigovore, tjeskobe i pitanja ljudi.

Najčešće se postavljaju pitanja, kao: „Zašto Bog dopušta trpljenje u svijetu?“ Ili: „Kako je s drugim religijama?“ Drugi opet imaju muke s kršćanskim stavom prema seksualnosti. Ili pitanja u vezi s Crkvom.

Pitanja su često vrlo ozbiljna i zaslužuju ozbiljan odgovor. Važno je dalje se obrazovati da bismo na takva pitanja i opaske mogli dati i dobre odgovore.

Ali takva se pitanja katkada postavljaju i kao obrambeni mehanizam da se izbjegne pravu temu. Nakon kršćanskoga predavanja postavio je jedan sveučilišni docent u slušateljstvu 35 kritičnih pitanja kao prigovor protiv kršćanske vjere. Govornik mu je uzvratio pitanjem: „Da bismo odgovorili na sva vaša pitanja na vaše zadovoljstvo, biste li tada postali kršćanin?“ Neuvijeno je priznao: „Ne.“

Nema nikakve svrhe ulaziti u ona pitanja koja se postavljaju iz čista teorijskog interesa. Ali ako su pitanja prava, argumenti, tumačenja i dokazi imaju važno mjesto u svjedočenju naše kršćanske vjere.

4.3. Poziv na izlaganje

Preko 14.000 angažiranih kršćana bilo je upitano: „Tko je ili što razlog da ste pronašli Isusa Krista i župu?“ 76% je odgovorilo: „Prijatelji i poznanici.“

Osobni su odnosi dakle presudni. To svjedoči i Biblija. Ivan Krstitelj je svoje učenike upućivao na Isusa. Oni su pošli za Isusom i neko vrijeme ostali s njim. Tu su stekli duboko usrećujuće iskustvo. Andrija, jedan od dvojice, susretne zatim svoga brata Šimuna Petra i sav radostan mu pripovjedi: „*Našli smo Mesiju*“ (usp. Iv 1,36-42). Zatim ga povede k Isusu.

Ne možemo svi biti kao Šimun Petar koji je tako bitno obilježio povijest kršćanstva. Ali možemo kao Andrija pozvati druge na to da sudjeluju na onome što smo mi sami pronašli. **Napomenuti domjenak Alfa: Ohrabrenje, pozvati sve!**

Vrlo dobar put, kad izvješćujemo o svojim vlastitim iskustvima, jest kako smo došli u odnos s Bogom, koje značenje ima Isus za nas danas. *Sljedeće do Pt 4,4, može se, ovisno o situaciji, izostaviti.*

U Bilježnici za sudionike na str., 61 ima u vezi s time nekoliko napomena, kako možemo formulirati osobno svjedočenje o vjeri. To je nalik Pavlovu primjeru u Djelima apostolskim (26,9-23). Njegovo izvješće obuhvaća tri dijela: najprije opisuje svoj život prije svoga obraćenja (r. 9.11), zatim svoj susret s Isusom (r. 12.15) i treće, svoj život kao kršćanina (r. 19-23).

Želimo li nekome protumačiti kako se može načiniti prve korake do postajanja kršćaninom, mogu korisno poslužiti sljedeće tri točke:

1. Moguće je da ti sa živim Bogom možeš imati stvaran odnos. Njegov Sin Isus Krist je put do toga.
2. Isus je postao čovjekom, umro i uskrsnuo za tebe i za mene. On živi sada. On je sada tu.
3. Ti sam možeš susresti Isusa. Do tebe stoji hoćeš li ga pozvati da dođe u tvoj život i zatim se otvoriti njegovu otkupljenju i povjeriti se njegovu vodstvu.

Možda čak možemo s takvim čovjekom početi moliti. Kao i uvijek, ono što bezuvjetno trebamo jest osjećaj za lijepo ophođenje i dobar osjećaj za pravi trenutak.

4.4. Iskustvo snažne Božje ljubavi

Prenošenje evanđelja u Novome je zavjetu često povezano s konkretnim iskustvom Božje ljubavi. Isus je to evanđelje, djelovanje Božje, navijestio a zatim činio čudesu. Izgonio je zloduhe, odagnao bolest i zlo iz ljudi. Ozdravljao je mnoge ljude. Tako su ljudi posve konkretno doživljavali istinu propovijedi: nazočnost Božje ljubavi.

Kasnije je Isus slao svoje učenike da čine to isto. Isus je i preko njihovih riječi dodirivao ljude. Tako čitamo o sljedećoj reakciji, kad je Petar na Duhove propovijedao o Isusu: „*Kad su to čuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: Što nam je činiti, braćo?*“ (Dj 2,37). Nutarnja dodirnutost, iskustvo Božje ljubavi, dovelo ih je dotle da se njihov život promijenio.

Navještaj i iskustvo Božje ljubavi usko su međusobno povezani. Tko iskusi Božju ljubav, stječe povjerenje prema Isusu i slijedi ga.

(O ovoj temi govorit ćemo na sljedećemu susretu pod naslovom: „Ozdravlja li Bog još i danas?“. Nakon predavanja postoji zatim mogućnost dopustiti molitvu za sebe u konkretnoj nakani. Jer Bog nam hoće dati da konkretno iskusimo njegovo milosrđe i njegovu ljubav.)

4.5. Molitva

Molitva je odlučujući faktor za prenošenje evanđelja.

Većina ljudi, koji su došli do vjere u Krista, kad-tad ustanove da je netko za njih molio.

Kad se Ric, prijatelj Nickyja Gumbelsa, odlučio za kršćanstvo, nazvao je jednoga svoga poznanika za kojega je znao da je kršćanin i ispričao mu što se dogodilo. Prijatelj odgovori: „Već četiri godine molim za tebe.“ Iza toga poče Ric moliti za jednoga od svojih vlastitih prijatelja: i ovaj je za deset tjedana postao kršćanin.

Molitva otvara srca. Ali često to može – kao što smo danas čuli u jednome primjeru – potrajati godinama dok se neki čovjek otvori Božjoj ljubavi, a katkada to niti ne doživimo za svoga života.

Moramo moliti i za same sebe. Jer kad započnemo drugima pripovijedati o našem životu s Bogom, mi sebe činimo ranjivima. Kad doživimo negativne reakcije, napast da rezigniramo i da svoja iskustva s Bogom zadržimo za sebe, postane velika. U toj situaciji trebamo Božju snagu, otvorenost i Duha mudrosti.

5. Zaključak

Za vrijeme Drugoga svjetskog rata ležao ustrijeljen čovjek umirući u rovu. Kolega se prigne i pita ga: „Mogu li za tebe što god učiniti?“

„Prekasno. Približava se kraj“, odgovori on. „Ima li itko komu bi trebao poslati vijest o tebi?“ „Da. Možeš ovomu čovjeku na ovoj adresi nešto javiti. Reci mu da mi je to, što sam kao dijete od njega naučio, pomoglo u mojim posljednjim minutama pri umiranju.“ Čovjek kojemu je trebala biti upravljena posljednja vijest bijaše njegov nekadašnji učitelj nedjeljne škole (dječje službe Božje, op. Prev.).

Kad je ovaj primio vijest, reče: „Bože, budi mi milostiv. Već sam godinama na klin objesio nedjeljnu školu, misleći da sve ionako nema više nikakva smisla. Imao sam dojam da nikomu nisam pomogao.“

Nikada nije besmisleno pripovijedati drugima o Isusu. Pavao piše: „*Ne sitim se, uistinu, evanđelja: ono je snaga Božja na spasenje svakomu tko vjeruje*“ (Rim 1,16a).

Pomolimo se:

Isuse Kriste, zahvaljujemo ti da je tvoje Evanđelje Božja snaga koja spašava. Hvala što si došao ljudima pripovijedati o dobrim Božjim planovima i otkupiti nas ljude. Hvala što i danas živiš i djeluješ među nama. Hvala, što i danas hoćeš dopustiti da ljudi iskuse tvoju ljubav. Hvala što ti pritom smijemo pomagati. Daj nam u srce radost pripovijedati o tebi. Daj nam odvažnosti govoriti drugim ljudima: Dođi i vidi!

Daj nam u tome iskusiti vodstvo tvoga Svetoga Duha. Amen.

Trinaesta jedinica

Ozdravlja li Bog još i danas?

Cilj: Uvod u sveobuhvatnu temu ozdravljenja.

Probuditi povjerenje da Isus i danas ozdravlja.

Ohrabriti da dopustimo moliti za naše ozdravljenje (pomoć)

Trajanje referata: 35-45 minuta

1. Uvod

Njemački političar Franz Josef Strauss reče Papi: „Toliko sam toga učinio za Crkvu. Dao puno novca i čestito živio. Sada imam jednu molbu: Ne biste li me mogli proglasiti svetim?“

Papa se zahvali za sve što je ovaj čovjek učinio za Crkvu, ali ipak protumači da Crkva nikoga ne proglašava svetim za života.

Franz Josef Strauss usrdno zamoli: „Ne biste li mogli kod mene učiniti iznimku?“ Naposljetku će Papa: Dakle, dobro. Učinite se prividno mrtvim i ja ću vas proglasiti prividno svetim.“

Kod današnjega susreta ne radi se o pitanju ozdravlja li Bog prividno, nego zdravlja li stvarno i uistinu još i danas – i da li mu to vjerujemo i to od njega očekujemo. Računamo li danas uopće s time da Bog – koji je pun ljubavi – pomaže u bolesti i nevolji te ljude i ozdravlja?

Jedna anketa 2001. godine htjela je istražiti: „Što vama osobno daje nadu, što vas pouzdano oraspoložuje za budućnost?“ Na prvome mjestu odgovorâ sa 69% stoji medicinski napredak (usp. sliku); Bog se uopće tu ne pojavljuje. Na kraju s 13% dolazi „nova religioznost“ – pri čemu se pod time još nikako ne misli na vjeru u biblijskoga Boga. Rezultat je pokazao da naše nade imaju malo veze s Bogom, da malo njih vjeruje u ozdravljenje po Bogu.

Čini se da čovjekovo ozdravljenje ne spada u područje Božje mjerodavnosti. Mi vjerujemo gotovo savršenoj medicini, silnome broju terapija i iscjelitelja bez medicinske naobrazbe. Naše očekivanje života je poraslo. Danas živimo dvostruko dulje nego prije 500 godina. Trebamo li još Boga koji ozdravlja od bolesti?

Što je to uopće: bolest? Medicinski bi se bolest definirala prema smislu otprilike ovako: poremećaj normalnih funkcija tijela.

Kad bi se radilo samo o tome da ljude podijelimo na zdrave i bolesne, već bismo dobili problem: koga se može označiti kao zdrava? Nema li svatko neke poremećaje ili slaba mjesta?

Zatim ima ljudi koji su tjelesno snažni i zdravi, ali istodobno ogorčeni, zli i sebični. Drugi možda tjelesno trpe ili su tjelesno načeti, a ipak zrače mirom, ljubavlju i nutarnjom srećom. Tijelo može biti

prividno zdravo, a nutrina bolesna i obratno. Tako postoje različite vrste i oblici bolesti.

2. Bog ozdravlja

Čitava Biblija svjedoči da Bog hoće ozdravljenje čitava čovjeka.

2.1. Ozdravljenje u Starome zavjetu

Već je u Starome zavjetu očito kako Bog želi čovjeku biti na ozdravljenje. Tako Bog obećaje svomu narodu ozdravljenje i zdravlje ako ga bude slušao.

U Starome zavjetu dalekosežno se vjerovalo u izravnu povezanost sviđanja Bogu i tjelesnoga zdravlja.

Sam Bog na jednome mjestu govori da je liječnik svomu narodu: *„Budeš li zdušno slušao glas Jahve, Boga svoga, vršeći što je pravo u njegovim očima; budeš li pružao svoje uho njegovim zapovijedima i držao njegove zakone, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipćane na vas neću puštati. Jer ja sam Jahve koji dajem zdravlje“* (Izl 15,26).

U Starome zavjetu čitamo o više čudesnih ozdravljenja. Jedan od najdojmljivijih primjera jest ozdravljenje Naamana, vojskovođe sirijske kraljevske vojske. On je obolio od gube (usp. 2 Kr 5,1-19). Preko služavke svoje žene iskusuje o ozdravljujućoj snazi proroka Elizeja u Izraelu. Tako kreće na put. Kad Naaman stade pred vratima prorokove kuće, Elizej šalje glasnika k njemu i poručuje mu: *„Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu i tijelo će ti opet biti čisto.“*

A Naaman se naljuti. On je sebi drukčije zamišljao ozdravljenje. Naposljetku siđe k Jordanu i uroni sedam puta kako mu je bio naredio prorok. I tijelo mu ozdravi i bi posve čisto. Sada se vrati k proroku, stupi preda nj i kaže: *„Evo, sad znam da nema Boga na svoj zemlji, osim u Izraelu.“*

Ozdravljenje nije duboko djelovalo samo na njegov tjelesni život, nego je promijenilo i njegovo ponašanje prema Bogu. A Bogu je upravo do toga. Ozdravljenje hoće dovesti do vjere. To u Novome zavjetu postaje još očitije.

2.2. Ozdravljenje u Novome zavjetu

Kad čitamo Evanđelja, uočavamo da je Isus često ozdravljao ljude. Četvrtina evanđeoskih tekstova su pripovijesti o ozdravljenjima. Ali pogleda li se dotična mjesta, opaža se da Isus nije djelovao kao neki čudotvorni iscjelitelj. Njegova su ozdravljenja bila uklopljena u njegov navještaj i usko s njim povezana.

Prve riječi njegova navještaja, kako nam ih donosi Markovo evanđelje, glase: „Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1,15). Kraljevstvo Božje bijaše središnja tema njegova naučavanja. Ovaj izraz u Evanđeljima dolazi 62 puta i 17 puta u ostalome dijelu Novoga zavjeta. Već se u tome vidi nešto od težine koju je ovaj pojam imao za Isusa.

Grčka riječ za „kraljevstvo“, „basileia“, prijevod je aramejske riječi „malkut“, koju je Isus najvjerojatnije rabio. Ona ne označava samo kraljevstvo u političkome ili geografskome smislu, nego više dimenziju dobrobiti za povjereni narod.

Kralj je od najranije povijesti čovječanstva religiozan lik. Njegova mu je vlast dana odozgora i njegova se zadaća sastojala u tome da štiti i jamči život svomu narodu. To je prije svega značilo stvoriti životni prostor za narod i obraniti ga od neprijateljskih plemena i naroda. On je osim toga bio jamac reda i prava. Tako je omogućio narodu dobar život. Važno je ovo razumijevanje kraljevskoga gospodstva imati u vidu kad slušamo riječ o Božjemu kraljevstvu.

Isus govori da je kraljevstvo Božje, koje svima hoće omogućiti dobar život, došlo sada s njime i u njemu. On je počeo to činiti vidljivim opraštajući grijeha i ozdravljajući od bolesti. *„I obilazio je Isus svom Galilejom, naučavajući po njihovim sinagogama, propovijedajući evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu“* (Mt 4,23).

Kod Isusa u središtu nije stajalo tjelesno ozdravljenje, nego želja da ljudi dođu do vjere u kraljevstvo Božje i svoj život potpuno otvore ljubavi njegova Oca. Zato je Isus često i zabranjivao pripovijedati o ozdravljenjima, budući da je postojala opasnost da ljudi zanemare

ono odlučujuće. Isus nije htio da mu kliču kao čudotvorcu, nego da objavi Oca u njegovoj ljubavi koja sada djeluje.

Zato Isus u svoje vrijeme nije ozdravio sve ljude. Nije mu bilo do toga da tek tako otkloni svako trpljenje ovoga svijeta, nego ljudima pokaže da Božja ljubav hoće sada pomoći svima. Ozdravljenja su znakovi za to. To je jedna, **nazočna** dimenzija Božjega kraljevstva.

Kraljevstvo Božje ima i **buduću** dimenziju. To što je u Isusu započelo, on će i dovršiti. Dovršenje Božjega kraljevstva ispunjuje se po jednom presudnome događaju „*na svršetku svijeta*“ (Mt 13,49), po ponovnome dolasku Isusa Krista. Povijest, kako ju mi poznajemo, dobiva tada svršetak. Bit će novo nebo i nova zemlja (usp. 2 Pt 3,13; Otk 21,1). Ondje će vladati neopisiva sreća koja nikada neće svršiti (usp. 1 Kor 2,9). Smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka ni boli (usp. Otk 21,4). Svi će onoga dana savršeno ozdraviti, to znači biti ponovno uspostavljeni onakvima kakvima ih je Bog izvorno bio zamislio.

2.3. Zadaća liječiti

Vratimo se sadašnjoj dimenziji Božjega kraljevstva. Isus je naredio svojim učenicima da ozdravljaju: „*Dozva dvanaestoricu svojih učenika i dade im vlast nad nečistim dusima: da ih izgone i da liječe svaku bolest i svaku nemoć*“ (Mt 10,1). U djelima apostolskim čitamo da su se mnogi znakovi Božjega kraljevstva, čudesna ozdravljenja, oslobađanja itd. dogodila preko apostola i drugih učenika.

Završni dio Markova Evanđelja, koji je kasnije pridodan izvornoj verziji, pokazuje da su u prvoj Crkvi ozdravljenja spadala u život kršćanske zajednice: „*Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, zmije uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro.*’ I Gospodin Isus, pošto im to reče, bude uzet na nebo i sjede zdesna Bogu. Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima“ (Mk 16,16-20).

Isus je dakle djelovao preko svojih učenika.

3. Ozdravljenje u povijesti Crkve

Engleski povjesničar i znanstvenik s područja humanističkih znanosti Edward Gibbon navodi pet razloga za začuđujuće brzo širenje kršćanstva. Jedan od njih leži u „moći čudotvorstva prve Crkve“. On piše: „Kršćanska Crkva ima, počevši s vremenom apostola i prvih učenika, neprekinut slijed nadnaravnih moći, dar molitve u jezicima, viđenja i proroštva, moć izgonjenja zloduha, ozdravljenja od bolesti i i uskrisivanja mrtvih.“

Sve do danas spadaju ozdravljenja u znakove Božjega kraljevstva koje je započelo s Isusom Kristom i koje je među nama živo.

Kroz čitavu povijest Crkve uvijek iznova će se govoriti o ozdravljenjima. U legendama su takva iskustva katkada iskićena. Još se i danas na hodočasničkim mjestima često događaju ozdravljenja. U Lurdu, primjerice, mnoga tjelesna ozdravljenja su i medicinski dokazana.

4. Različite razine ozdravljenja

Ozdravljenje se može dogoditi na različitim područjima. Jedna od mogućnosti diferenciranja može izgledati ovako:

1. **Tjelesna razina**, ozdravljenje organa.
2. **Duševna razina**, nazvana i nutarnje ozdravljenje. Bog ozdravlja, primjerice od bešćutnosti, tvrdoće srca, želje za vlašću, nutarnje pobune, gorčine, negativnih modela ponašanja, zavisti. Ovdje se radi o ranama, povrjedama, štetama i deficitima naše životne povijesti.
3. **Duhovna razina**, ozdravljenje odnosa prema Bogu. Bog ozdravlja od nevjere, praznovjerja, duhovne sljepoće, ohologa intelektualizma, neopravdana prisvajanja prava itd. Ovdje se radi o rastu u ljubavi prema Bogu.

Znamo da je do 80% bolesti uvjetovano psiho-somatski. To upućuje na to da su sve tri razine međusobno povezane i imaju uzajaman učinak. Najvažnija razina ozdravljenja je treća: ozdravljenje

odnosa prema Bogu i rast u ljubavi. Jer svako tjelesno ozdravljenje je prolazno, a ovo ozdravljenje ostaje zauvijek.

Jedan primjer liječnika i đakona Philippea Madre može ovo pojasniti. On je 1988. godine bio u Lurdu. Pred velikim mnoštvom ljudi, zdravih i bolesnih – 200 njih bijahu uzeti u invalidskim kolicima – počeo je zajedno s drugima moliti za bolesnike. Nakon 15 minuta molitve ustane odjednom Josip, uzeti pedesetogodišnjak, i počne posve polagano i nesigurno hodati. Imao je teško oboljenje kralježnične moždine i bio je uzet od grudi naniže. Devet godina više nije mogao hodati. Mišići su mu bili slabi. Brat mu je pomagao pri hodanju. – Kasnije je plesao od radosti.

Philippe Madre pripovijedao je kako se zatim bavio pitanjem: Što je bilo s drugih 199 u invalidskim kolicima koji nisu ozdravili? Dva mjeseca kasnije posjetio ga je jedan od ovih u invalidskim kolicima. Došao je zajedno sa svojom ženom i svojom kćerkom i pripovijedao: „Bio sam upravo pokraj Josipa koji je ozdravio. Kad sami vidio da je Josip ustao, nisam bio ljubomorani. Bio sam u svome srcu ispunjen dubokom radošću. Nisam znao zašto. Tada sam bio u vrlo bolnoj situaciji. Moja je žena pri našem dolasku u Lurd kazala da se radi moje bolesti hoće od mene rastati. Imao sam petero djece koja su uzajamno mrzila i okrivljivala. Ukratko, živio sam u totalnoj katastrofi.

Ta duboka radost, koju sam osjetio pri Josipovu ustajanju, ostala je tijekom moga čitava boravka u Lurdu. Na kraju mi moja žena reče: 'Osjećam se ponovno ojačanom tako da mogu ostati uza te.' Na povratku je moje petero djece došlo k meni. Molili su me za oprostjenje budući da su me radi moje bolesti smatrali nedostojnim da živim. I oni su se međusobno pomirili. Koja radost za mene i čitavu moju obitelj!“

Zaključio je: „Znam da ću uskoro umrijeti. To mi više nimalo ne zadaje strah jer Bog me je ispunio radošću.“

Nekoliko tjedana kasnije umro je ovaj čovjek od svoje bolesti u ozračju dubokoga mira i nutarnje radosti.

5. Problematična „ozdravljenja“

Želim još posve kratko ući u nešto s čime se sve više sučeljavamo: postoji nepregledno tržište ponuda o ozdravljenjima. Tko svakodnevno trpi nevolju i bol, brzo je spreman jako puno toga okušati. „Glavno je da koristi!“

Ljudi odlaze svakamo gdje vjeruju da će naći pomoć za svoje tjelesne tegobe. To može postati opasno. Postoji samo Bog koji ozdravlja. Bog se za to služi ljudima i stvarima stvorenja, to znači, njegova snaga djeluje preko njih. Sada ljudi mogu u svojoj slobodi – često da to niti ne znaju – biti zaokupljeni snagama koje dolaze od zloga duha. Pritom sve često izgleda posve pozitivno, bezazleno i i primamljivo. Ipak oprez! Jer Pavao govori: Sotona se prurušava „*u anđela svjetla*“ (usp. 2 Kor 11,14).

Uzmimo primjerice reiki. Polaganjem ruku posreduju se „unverzalne sile“. To čini se izgleda dobro i bezazleno. Ipak tko se u ovo udubi, obredima posvete bude doveden dotle da se veže uz „univerzalne sile“ i preda se njima i u njihovu djelovanju. Tko to čini, može zatim posredovati više snage.

Mi kršćani činimo gotovo isto: Vežemo se i svoj život predajemo Isusu Kristu i molimo da njegov Duh djeluje u nama i preko nas. Pitanje je: Uz koga se vezujemo? Uz Isusa Krista ili „univerzalne moći duha“?

Takve moći i snage Duha (usp. Ef 6,12) obećavaju posredovati ozdravljujuću snagu. S okultnim silama (univerzalna energija), različitim ozdraviteljima duha, bijelom i crnom magijom, vraćanjem i mnogo čime sličnim mogu doduše nestati tjelesni simptomi i boli (primjerice, nestane glavobolja), ali nastanu nutarnje blokade. Mogu se pojaviti i psihički problemi (strahovi). Odnos prema Bogu može postati opterećen. Više ne možemo pravo vjerovati u Isusa Krista, Otkupitelja čitavoga svijeta. Ili suptilnije: Drugo postaje jednostavno važnije. Posljedica: sve se manje gaji odnos prema Isusu Kristu.

Kako se snaći u mnoštvu medicinskih liječenja, prirodnoga liječenja, kineske medicine i novih terapija i još puno čega? Pavao daje savjet: „*Sve provjeravajte, dobro zadržite*“ (1 Sol 5,21).

Ovo „provjeravajte“ znači ovdje ponajprije duhovno razlučivanje, ne praktično činiti ili se upustiti. Sada ima nekih područja – kao što je gore spomenuto – kod kojih možemo razlikovati brzo i jasno. Kod drugih može pomoći sljedeće:

- Tko stoji u središtu: Bog, otkupljenje ili stvoreno? Gdje osobe osobitim silama ili materijalnim stvarima kao primjerice kamenje, boje... stoje u središtu, jasno se napustilo biblijski put. Isto vrijedi za terapije i praksu koje izlaze od ponovnoga rađanja, nude vraćanje natrag u prijašnji život itd.
- Kamo vodi ozdravljenje? Vodi li bliže Isusu Kristu, zahvaljivanju i slavljenju Isusa? Postaju li ljudi slobodniji ili upadaju u suptilnije ovisnosti o osobama, određenim praksama (primjerice, horoskopi) ili stvorenim stvarima? Sve ovo dakako nije odmah vidljivo.

Što treba učiniti kad spoznamo da smo ozdravljenje tražili na krivim putevima?

Posve jednostavno: obraćenje, povratak, svjesno odricanje od osoba i praksa i povjeravanja svoga života otkupljenju Isusa Krista. Može biti korisna molitva za oslobođenje, koju mole drugi kršćani ili netko od svećenika.

6. Ozdravljenje danas

Ozdravlja li Bog još i danas? Odgovor glasi: Da!

I sam sam smio biti svjedokom više ozdravljenja. Jedan moj suradnik oslobođen je kod molitve za ozdravljenje od slušnih tegoba. To što ga je još više usrećilo bijaše da otada i bolje može čuti glas Duha Svetoga iz Biblije.

6.1. Bog ozdravlja na različite načine

Bog je zainteresiran za to da nama bude dobro. Nema bolesti i nevolje, bila ona tjelesna ili duševna, urođena ili stečena, akutna ili kronična, koje nas Bog ne bi mogao osloboditi.

Bog ozdravlja na različite načine, pa tako i po specijalnim ljudima: ima osoba koje po molitvi imaju poseban dar ozdravljenja.

U Jakovljevoj poslanici čitamo: „*Pati li tko među vama? Neka moli! Je li tko radostan? Neka pjeva hvalospjeve! Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i ako je sagriješio, oprostit će mu se*“ (Jak 5,13-15). Posebno se na ovo biblijsko mjesto oslanja u Katoličkoj crkvi sakrament bolesničkoga pomazanja. Po molitvi, polaganju ruku i mazanjem uljem dariva Bog ozdravljenje – posebno ozdravljenje srca – i pomirenje sa životom.

Mnogi su ljudi iskusili oslobođenje od vezanosti uz prošlost u sakramentu pokore (sakrament pomirenja, ispovijedi).

Ozdravljenje se događa i po Euharistiji gdje se sam Bog dariva ljudima.

Ozdravljenje se događa i preko zajedništva s braćom i sestrama, preko iskustva prihvaćanja i privrženosti.

Bog ozdravlja i preko liječnikâ, terapeutâ, lijekova itd. Ima liječnika koji sebe svjesno shvaćaju kao sluge Božje. Tako primjerice u jednoj čekaonici stoji sljedeća rečenica: „*Medicus curat – Deus sanat*“ (Liječnik liječi, Bog ozdravlja).

6.2. „Božje se djelovanje treba očitovati“

U Ivanovu Evanđelju čitamo: „*Prolazeći ugleda čovjeka slijepa od rođenja. Zapitaše ga njegovi učenci: 'Učitelju, tko li sagriješio, on ili njegovi roditelji te se slijep rodio?' Odgovori Isus: 'Niti sagriješio on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja.'*“ (Iv 9,1-3). Bog hoće objaviti svoju ljubav.

Dok učenici traže krivnju za to trpljenje, dok su fiksirani na prošlost, Isus govori: Računa se ovo Sada! Bog je tu sada. Bog hoće svoju ljubav, svoje djelovanje objaviti sada.

Radi se dakle o Sada. Radi se o tome što Bog u svojoj ljubavi želi učiniti sada.

- Ima puno trpljenja koje Bog ne želi, barem ne tako kako ga mi doživljavamo. Mnogoga trpljenja, možda i više nego mislimo, želi nas on osloboditi.

Stoga je uvijek važno pitanje: Što želi Isus učiniti sada, u ovoj situaciji? Kako Bog želi objaviti svoje djelovanje, svoju ljubav? Jedna je žena primjerice trpjela od boli u križima kao i od boli u lijevome kuku, što je ugrožavalo njezin noćni mir, njezinu pokretljivost i njezin rad. Liječnik joj je propisao lijekove protiv artritisa.

Jedne večeri imala je želju da netko za nju moli. Mlada djevojka, koja je za nju molila, reče da joj je na pamet došla riječ „nepomirljivost“. Ženi je odmah bilo jasno što to znači. Nije joj doduše bilo lako, ali je naposljetku ipak uspjela oprostiti nekome tko joj je dugo vremena otežavao život. Nakon toga je ozdravila od jednoga dijela svojih tegoba.

U ozdravljenje katkada spada i to da se moramo osloboditi negativnih misli i navika.

Moliti za bolesnike i računati s time da Bog još i danas hoće ozdravljati bolesti i ozdravlja ih, na to želim ohrabriti. Mnogi ljudi svjedoče kako je Bog preko molitve ozdravljao tjelesne slomljenosti.

- Ima također trpljenja koje Bog ne želi uzeti, nego „pozlatiti“. To znači: Želi dati da iz trpljenja izraste nešto dobro. Želi dopustiti da trpljenje za dotičnoga i za druge postane blagoslovom.

Mnogi ljudi stječu iskustvo da su trpljenjem rasli. Trpljenje ih je učinilo profinjenijima, širimima i jačima. Trpljenje je promijenilo njihov život. Uvjet je uvijek da čovjek ne ustrajava u pobuni protiv trpljenja, nego ga prihvati.

Kako Isus želi u situacijama u kojima čovjek doživljava veliko trpljenje ili mu se trpljenje ne uzima, objaviti Božju ljubav? Božje se djelovanje pokazuje u snazi – i u nutarnjemu miru, kojim se trpljenje može sve više i više prihvatiti i izdržati.

Njegova se ljubav pokazuje kad zasja smisao u trpljenju i kad ga čovjek može prihvatiti.

- Apostol Pavao je primjer za to da Bog katkada čovjeka s trpljenjem hoće trebati u svojoj službi. On je imao bolest koju je nazvao „glasnikom Sotone“ i koja mu je bila jako mrska: „*Tri puta sam molio Gospodina da odstupi od mene. A on mi odgovori: Dosta ti je moja milost, jer snaga se u slabosti iskazuje*“ (2 Kor 12,8-9a). Bog ga očito nije ozdravio, što je Pavao morao s mukom prihvatiti. Ali Bog mu je dao svoju milost.

U ovome svijetu nikada nećemo potpuno ozdraviti. To će se dogoditi tek u dovršenju. Ali sada naše tijelo postaje sve starije i slabije i mi ćemo jednoga dana umrijeti. Kad netko ide prema smrti, primjereno je više misliti na spasenje duše – da smrt može prihvatiti pomiren i u miru – nego moliti za tjelesno zdravlje.

Bog ne ozdravlja svakoga čovjeka onako kako to mi želimo i sebi zamišljamo, ali uvijek hoće darovati svoju ljubav, pa i danas! Želi nam dati iskusiti Božje kraljevstvo u svome Sinu Isusu Kristu.

S time u vezi pogledajmo sliku. Isus Krist, Spasitelj dodiruje i ozdravlja slijepca. Poslanica Hebrejima govori: „Isus Krist isti je jučer, danas i uvijek“ (Heb 13,8). On je sada među nama. Hoće nas ozdraviti u snazi Duha Svetoga. *Eventualno ispričati osobni primjer, kako je molitva jednih za druge pomogla.*

Želim sve ohrabriti da prihvate službu molitve za svoje nevolje, slabosti, borbe, poteškoće i trpljenja. Bog nam uistinu želi dati da iskusimo njegovu ljubav i naklonost.

Zato molimo:

Isuse, zahvaljujemo ti što nas i danas ozdravljaš, i danas nam daješ snagu, i danas nam pokazuješ svoju ljubav.

Molimo te, pošalji nam svoga Svetoga Duha.

Daj nam večeras steći nova iskustva sa snagom tvoje ljubavi. Zahvaljujemo ti za to.

Amen.

Dodatak

Podrijetlo bolesti

Kako uopće dolazi do bolesti? Kršćanska vjera govori da je Bog stvorenje načinio dobrim. Slike Biblije govore o raju i padu u grijeh. U raju nije bilo bolesti. Bol i bolest u obliku koji oduzima dostojanstvo, u njemu nisu imali mjesta. Bolest i trpljenje postojalo je tek nakon „pada u grijeh“. Bolest i trpljenje su dakle posljedica toga da se čovjek odvratio od Boga, posljedica grijeha.

Bolest je znak poremećena i ranjena stvorenja. Bolest je znak zla koje se kao rijeka nesreće baštini iz naraštaja u naraštaj.

Ipak, kako smo već čuli, Bog nas ne želi ostaviti u ovome stanju. On hoće zahvatiti i sve ponovno učiniti dobro. Bog hoće ozdraviti stvorenje i nadvladati nesreću.

To se s jedne strane događa preko sredstava stvorenja: prirodnih snaga liječenja, medicine, umijeća liječenja, tehnika, a prije svega i ljudskom naklonošću.

S druge pak strane preko „sredstava“ otkupljenja: vjere, po Duhu Svetome i molitvom.

Budući da je grijeh prouzrok svih bolesti, ozdravljenje je bitno povezano s oslobođenjem od grijeha, s obraćenjem, povratkom dobromu Bogu i njegovu poretku u stvorenju. Ovo obraćenje je od samoga početka Božja namjera.

Iskustvo pokazuje da je ovaj kratki prikaz za mnoge previše nov, i zato ga eventualno treba skratiti. Mnogi ovdje ostaju visjeti na pitanju: Gdje sam sagriješio – ili – ako nisam zdrav, u životu još mora biti grijeha. Vrlo je važno da se ovaj zaključak ne dogodi automatski! Stoga je gornji tekst izuzet iz referata.

Uz molitvu za ozdravljenje

Neposredno iza izlaganja ove jedinice nudi se molitva za ozdravljenje. U vezi s time nekoliko naputaka:

1. Prije referata objasniti tijek s molitvenim timom.

2. U timu objasniti i gostima protumačiti za što molitva može biti uporabljena.
Sa stanovišta tima radi se o ozdravljenju i pomoći za pogođene.
Ima smisla i molitva za Duha Svetoga i molitva obnove krsta, molitva predanja (vidi jedinica 4). Iskustvo je pokazalo da ne sudjeluju svi na danu Alfa ili vikendu Alfa i da nisu svi ondje „sazreli“ za ovaj korak.
Ako su tu svećenici, oni mogu biti na raspolaganju za ispovjedni razgovor ili za molitvu oslobođenja od vezanosti uz „problematične“ prakse ozdravljenja.
3. Ako na raspolaganju ne stoji molitveni prostor (kapela), te se molitva događa u prostoriji gdje se blaguje, dobro je nakon blagovanja pospremiti stolove i pobrinuti se za molitveno ozračje.
4. Nutarnja usmjerenost na Isusa (koji ozdravlja) može se izraziti i time da svi gledaju u istome smjeru. Tako može primjerice tijekom čitave molitve za ozdravljenje biti postavljena posljednja slika da ju se dobro vidi.

Mogući tijek

- Glazba (neposredno nakon predavanja. Ako se mijenja prostorija, to učiniti u tišini.)
- Protumačiti tijek, mjesto molitvenoga tima,...
- Pjevati pjesme, slavljenje (neke pjesme): obratiti se uskrsnulomu Gospodinu i Spasitelju i njemu se klanjati.
- Vrijeme molitve (eventualno postaviti sliku 11).
- Pustiti da svira tiha, meditativna glazba.
- Završetak: Pjesma, zajednički Oče naš i blagoslovna molitva.

Kako moliti za ozdravljenje?

Temeljni stav:

- Ljubav

Prethodni razgovor:

- Kratko navesti ankanu
- Pitati za ime
- Je li poželjno polaganje ruku?

Molitva:

- Kratkom molitvom stavljamo se u Isusovu nazočnost.
- Sada druga osoba izgovara svoju nakanu čujno ili tiho. Kod tihe molitve na kraju kimne glavom.
- Pozivamo isusa da djeluje svojim Svetim Duhom.
- Potpuno smo usmjereni na Boga i u tišini iščekujemo što će Duh Sveti učiniti.
- Svojom molitvom potkrjepljujemo ono što Bog želi učiniti i jednostavno priopćujemo „dojmove“.

Završetak:

- Završavamo blagoslovnom molitvom i priopćujemo osobi da ju Bog ljubi i kad „ništa“ nije iskusila.

Misli o kojima se ne govori u tekstu

Otkriti smisao trpljenja.

Bog hoće dopustiti da trpljenjem postanem milosrdnijim i prema drugima.

Bolest i trpljenje mogu biti „ohrabrenje“ da jednom ozbiljno razmislim i o stvarnome životu.

Bolesne navike najčešće s molitvom ne nestanu. Što mi Bog hoće pokazati? Gdje sam pozvan na promjenu životnih navika. I još puno toga...

Preporučene knjige

Tema ozdravljenja izaziva mnoga pitanja: Zašto neki ozdravljaju, drugi ne? Kako Bog ozdravlja? Što može spriječiti ozdravljenje?

Ova i druga pitanja otvoreno i iskreno obrađuje Joy Dawson u knjizi: „Čeznem za ozdravljenjem“ (Projekcion J).

„Čemu trpjeti?“, Biblijski poticaji za nadvladavanje patnje: Zašto dobri Bog pripušta da...? Iza ovoga pitanja često stoji egzistencijalna nevolja: Kako nadvladati ovo trpljenje? Autor (Leo Tanner, BE-tim) pokazuje u 12 poglavlja – uvijek polazeći od Svetoga pisma – kako u povezanosti s Isusom i iz nezamisliva trpljenja može izrasti blagoslov.

Četrnaesta jedinica

Koje mjesto na ljestvici vrijednosti zauzima Crkva?

Cilj: Posredovati pristup do nutarnje tajne i dimenzija Crkve. Ohrabrenje pronaći vlastito mjesto u mjesnoj Crkvi (župi).

Trajanje referata: 35-40 minuta

Prethodna napomena uz referat

Za novopridošle i od Crkve udaljene prikazati Crkvu obuhvatno u jednome referatu od 35-40 minuta jednostavno nije moguće. Nekoliko naputaka u vezi s referatom.

- Prema shvaćanju katoličkih teologa nedostaju ovdje biti vidici rimokatoličke Crkve, primjerice crkveno vodstvo, službe, sakramenti, strukture itd. Moguće je primjerice kod poglavlja šestoga „Vidljiva Crkva“ u vezi s time dati nekoliko naputaka.
- Budući da tečaj Alfa hoće posredovati svima zajednički temelj vjere, ovdje u referatu dalekosežno nedostaju specifični elementi i oblici konkretne Crkve, konfesije ili denominacije. Njih se 'ugrađuje' u Crkvi svojstvenome nastavku tečaja Alfa.
- Smisao i cilj današnjega susreta na tečaju jest na nov način rasvijetliti relevantnost Crkve za pojedince, i to u nadi da će imati hrabrosti uključiti se u vlastitu župu svoga mjesta. Stoga i dva otvorena odlomka u tekstu, koja pokazuju na licu mjesta male grupe, dopunske oblike bogoslužja i konkretne mogućnosti. Normalno je da od Crkve distancirani neće bez daljnjega i odmah pronaći pristup tradicionalnome katoličkomu nedjeljnom bogoslužju. Za to treba vremena. Prvi korak, koji je za njih moguć, upravo jer su to na tečaju iskusili, jest suradnja u maloj grupi zajednice. Iskustvo pokazuje da je eventualno preko takve zajednice moguće mjesto u župnoj zajednici i pristup do bogoslužja zajednice.
- Na ovome susretu – kao što se i u tekstu spominje – podijelit će se eventualno upitnik. Na njega se treba osvrnuti na prikladnu mjestu susreta.

1. Uvod

Jedan djed redovito zaspri u crkvi. Župnik daje malome Markusu jedan euro ako svoga djeda održi budnim. Markus se jako trudi i tri puta to najbolje funkcionira. Ali onda djed ponovno redovito na bogoslužju zaspri.

Kad župnik upita Markusa za razlog, on odgovara: „Krivi ste vi. To ovisi o vama!“ Župnik se jako začudi i zamoli Markusa za tumačenje: On reče: „Vi mi dajete jedan euro ako djeda održim budnim. A on mi daje dva eura ako ga pustim da spava.“

Ova pripovijest pokazuje što kod mnogih danas riječ Crkva izaziva: dosadu (spavanje) i pitanje novca (crkveni porez, milostinja). No, je li to Crkva?

Kad danas govorimo o mjestu Crkve na ljestvici vrijednosti u našem životu, moramo se najprije pitati što je uopće Crkva.

Poznajte možda krilaticu: „Isus Da – Crkva Ne!“

1.1. Što je Crkva?

„To su bogoslužja, događanja, crkveni sajmovi, poslijepodnevni susreti za stare, grupa mladih, ministranti itd.“, misle jedni. Za druge je pomisao na Crkvu povezana sa sjećanjem na dosadna bogoslužja, nerazumljive obrede, na ukočenu atmosferu itd.

Drugi opet misle na crkvene službenike: „Crkva, to su župnici, biskupi, Papa, katehisti, monasi, redovnici i redovnice, Rimsku kuriju.“ S time je često povezana i kritika na Crkvu unutar i izvan Crkve, spor oko službi i vlasti između konzervativnih i progresivnih.

Drugi opet pod time razumiju konfesije: postoje katolička, evangelička, metodistička, anglikanska Crkva itd. Postoje Slobodarska crkva i različite crkvene grupacije. Pritom su neke osobe možda stekle iskustvo s kršćanima misionarima koji su masivnim pritiskom i buđenjem osjećaja krivnje htjeli postići tzv. „obraćenje“.

Za druge je Crkva kulturno dobro našega društva. Ima nekih prigoda kad se Crkvu posjećuje i njezine obrede cijeni: kod krštenja, prve pričesti, ili krizme, vjenčanja i sprovoda. Kod vjenčanja je prije svega važno da je lijepo i svečano. Da, katkada je važno i božićno bogoslužje koje jednostavno spada u božićno raspoloženje.

Ima i onih, za koje je crkva od arhitektonskoga i povijesno-umjetničkoga značenja. Divne građevine, prozori pa i slikarstvo, kao i crkvena glazba za njih su izvor duševnoga obogaćenja koje cijene.

Ovo kratko nabranje pokazuje koliko je potrebno na posve nov način propitivati o Crkvi. Je li moguće Crkvu razumjeti tako da ona za mene može postati životno važna veličina?

1.2. Tajna Crkve

Možemo reći, Crkvu je moguće usporediti s osobom. Kod jedne osobe vidimo najprije ono izvanjsko, ono što na nas djeluje – simpatično ili nesimpatično. Ali ono bitno jedne osobe nije vidljivo. To je njezina duša, njezina najnutarnija tajna.

Tako postoji i „tajna Crkve“. Crkva je više od svega onoga što gore navedene predodžbe izražavaju. Ali kako postajemo sposobni ovo „više“ spoznati (prepoznati)?

Novi zavjet nam daje različite slike u kojima se opisuje što je Crkva. Te slike jedna drugu dopunjuju i tako skupa daju sveobuhvatnu sliku Crkve. Četiri od ovih slika sada ćemo malo bliže promotriti.

To su ove:

1. Slika o Crkvi kao Božjemu narodu.
2. Slika o Crkvi kao Kristovu Tijelu.
3. Slika o Crkvi kao Božjoj obitelji.
4. Slika o Crkvi kao Kristovoj zaručnici.

2. Božji narod

2.1. Božji narod u Starome zavjetu

Pojam Božjega naroda središnji je pojam u Starome zavjetu. Židovski je narod bio „Božji narod“. Time se misli na one ljude koji su od Abrahama slijedili upute pravoga Boga, koji su vjerovali njemu i njegovim obećanjima.

Božjemu se narodu pripadalo ako se potjecalo od Abrahama. Bog je s ovim ljudima započeo posebnu povijest: povijest odnosa i povijest spasenja. Dao im je obećanje, sklopio s njima savez i obećao im da ih neće ostaviti na cjedilu.

Bog je htio preko svoga naroda na osobit način biti nazočan u ovome svijetu. Htio je preko svoga naroda pokazati svoju slavu i dobrotu, svoje predodžbe o životu i pravednosti. U vezi s time dao im je upute, zakone i zavičaj.

2.2. Božji narod u Novome zavjetu

Poseban vrhunac u povijesti Božjega naroda bio je događaj Božjega očovječenja. Bog je u Isusu Kristu htio svima darovati spasenje i svima omogućiti pristup k Božjemu narodu.

Božji je narod do ovoga trenutka bio jasno obilježena regionalna jedinica, Izraelci. Ali Isus je sada proširio taj pojam. Apostoli i učenici trebali su nerazorivo spasenje donijeti svim ljudima na čitavoj zemlji. *„Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“* (Mt 28,19-20).

Otada Božjemu narodu pripada svatko tko se daje krstiti i tko slijedi što nam je naredio Isus.

Ova misionarska zadaća dana je zajednici vjernika, čiju su jezgru činila Dvanaestorica, apostoli. Toj je jezgri kasnije pridobio Pavao, koji je s velikom revnošću širio kršćansku vjeru. Budući da se ponovni Kristov dolazak oduljio, organizacija i vodstvo ove zajednice, Crkve postala je sve važnijom. Nakon godine stote nalazimo kao vodstvo ove zajednice posvuda biskupe koji su međusobno bili povezani. Vjera se slavila u sakramentima, prije svega u krstu i Euharistiji.

Po ovome zajedništvu vjere naviještano je Evanđelje puno prije nego što je postojao pisani Novi zavjet. Na ovaj se način kršćanstvo širilo brzo u svim smjerovima. Na mnogim su mjestima nastale grupacije takvih koji su vjerovali u Krista. Na pojedinim mjestima postojale su manje podgrupe koje su uvijek svoje sastanke održavale u svojim stanovima (Rim 14,5; 1 Kor 16,19).

Počelo se nazivati ih kršćanima, a njihove se sastanke obilježavalo grčkom riječju „ekklesia“. To znači „skup“ ili „sastanak“. Preko latinskoga došla je zatim ova riječ k nama i postala „Crkvom“.

Korijen Crkve je Božji narod Staroga zavjeta. Tomu Božjem narodu pripadalo se podrijetlom, krvnim srodstvom.

U Novome zavjetu članom Božjega naroda postaje se krštenjem. Ovdje sada više ne vrijedi krvno srodstvo, nego vezivanje uz Isusa Krista, duhovno rođenje.

„Narod“ upućuje na velik broj. Dah dimenzijâ naroda Božjega osjetio se u kolovozu 2000 kad se preko dva milijuna mladih sa svih kontinenta okupilo u Rimu na svjetskome susretu mladih.

„Božji“ znači da su ovi ljudi „postali njegova posebna svojina“ (1 Pt 2,9) i žive prema Božjim uputama i iz njegova izvora. Božji narod hoće služiti Božjim interesima i Božjim planovima u ovome svijetu.

3. Tijelo Kristovo

Drugi važan vidik pokazuje umreženost u Crkvi: Crkva je tijelo Kristovo.

Pavao, koji se tada još zvao Savao, pokušao je kršćansku Crkvu ugnjetavati okrutnim sredstvima. Ali na putu u Damask iznenada je susreo Isusa Krista:

Pavao nikada u životu nije vidio Isusa. Ali Isus mu je svojim riječima dao razumjeti da progoneći kršćane progoni njega samoga: „*Savle, Savle, zašto me progoniš?*“ (Dj 9,4b).

U kršćanima dakle stanuje sam Isus. Kristovo tijelo znači ponajprije jedinstvo kršćana s Isusom Kristom. Ovo primarno jedinstvo ima posljedice. U 1 Kor 12 govori Pavao o tome: „*Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni*“ (r. 13).

Pavao govori da je Kristovo Tijelo, Crkva, prožeto Duhom. Tako je Duh Božji jedinstvo osnovane institucije Crkve. Mi ljudi po Duhu smo svi međusobno povezani, tako da „*ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi. A svi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi*“ (r. 26.27).

Tu mi na pamet dolazi nogometna momčad. Pobjedu se postiže zajednički, premda pojedinac postiže pogodak. Ako svi trče u navalu, ili svi brane u odbrani, momčad tada nema nikakva izgleda. Svatko

dakle mora pronaći svoje vlastito mjesto i ondje vjerno ispuniti svoju zadaću. Tada se može polučiti pozitivan rezultat kojemu se svi raduju. Tako je i s Kristovim Tijelom. Svaki je organ dio čitavoga tijela. Svaki organ na tijelu ima odgovornost za cjelinu i pridonosi nošenju cjeline. Svaki je pojedinac potreban za funkcioniranje cjeline. Ako svatko od nas pronađe i preuzme svoju zadaću, Crkva može funkcionirati onako kako ju je Bog zamislio. U vezi s time primjer:

„Potražio župnika neki župljanin kojemu se obratio netko od beskućnika. Nakon nedjeljnoga bogoslužja taj se čovjek ljutio na župnika. Kazao je: 'Ovaj beskućnik treba krevet, hranu i financijsku potporu dok smogne pronaći posao. Meni je dosta! Pokušao sam nazvati tajništvo župnoga ureda, ali tu nitko nije imao vremena. Tjedan dana sam ga držao kod sebe. Ipak mislim da takvim ljudima mora pomoći Crkva!' Župnik za trenutak razmisli, zatim će: 'Čini mi se da je Crkva u ovome slučaju to već učinila.'“

Gledamo li Crkvu kao Kristovo Tijelo, tada smo svi Crkva. Tada ćemo razumjeti i tajnu njezina jedinstva. Kao što Isus Krist ima samo jedno tijelo, tako naposljetku postoji i samo jedna Crkva. To znači: kršćani svih konfesija i denominacija pripadaju jednoj Crkvi Isusa Krista, Kristovu Tijelu.

Crkva je u prvome tisućljeću prema van (pretežno) pokazala jedinstveno lice. U 11. stoljeću došlo je do prvoga dijeljenja na Istočnu i Zapadnu crkvu. Od 16. stoljeća reformacijom su nastajale redom različite evangeličke i slobodne crkve.

Isus je htio jednu Crkvu. Danas se Crkva pokazuje u različitim crkvama i grupacijama. Ipak postoji nutarnja povezanost: Isus Krist je glava svoga tijela. On omogućuje jedinstvo u različitosti.

Od druge polovice 20. stoljeća započinju različite Crkve u ekumenizmu ponovno razmišljati o njihovu jedinstvu u Kristovu tijelu i traže puteve jedni k drugima i do zajedničkoga svjedočenja. Različiti ekumenski razgovori i kontakti Pape, Vijeća svjetskih crkava, zajedničkih organizacija ili pak tečaj Alfa koji se provodi u svim konfesijama, znakovi su toga puta.

4. Obitelj Božja

Usko sa slikom Tijela Kristova povezana je i slika o Božjoj obitelji. Ona hoće više upozoriti na ozračje u Crkvi.

4.1. Ljubav kao oznaka

Ako svi imamo istoga Oca, mi smo braća i sestre i pozvani ljubiti jedni druge i to ljubiti onako kako je to želja srca ovoga Oca.

„Jedan župnik susreo starca, čija je žena nedavno umrla. Zato je ovaj bio puno sam. Župnik mu dobaci kompliment o očito novoj vunenoj jakni koju nosi. 'Da', kaže čovjek, 'nju mi je poslala moja kćerka.' 'Oh, pa to je lijepo', uzvratiti župnik. 'Ona se za mene brine, ne mogu se požaliti', odgovori čovjek. 'U paketu je bilo i drugih lijepih stvari, ali...' Župnik ga tada prekine i kaže: 'Ta to je lijepo, i tu nema nikakva ali!' Starac pogleda župnika jako tužnim pogledom i kaže: 'Ali u paketu nije bilo ljubavi.'“

Isus u vezi ovoga kaže: „*Zapovijed vam novu dajem: Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio*“ (Iv 13,34).

4.2. Jedinstvo kao zadaća

Dok prijateljice i djelomično kolege izabiremo sami, ovdje to ne možemo. Braća i sestre su nam dani. Možemo se doduše – kao u obitelji – katkada međusobno posvađati i za neko vrijeme izbjegavati jedni druge. Ali to ništa ne mijenja na činjenici da smo braća i sestre. Ništa ne može izbrisati ovo bitno srodstvo i jedinstvo.

Isusu je ovo jedinstvo bilo jako na srcu. On je uvijek iznova pozivao na pomirenje i jedinstvo i molio za to „*Da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao*“ (Iv 17,21).

Papin propovjednik, pater Raniero Cantalamessa, reče jednom sljedeće pred tisućama ljudi iz mnogih različitih vjerskih zajednica: „Ako se mi kršćani međusobno svađamo, time govorimo Bogu: 'Ili drugi ili mi (– ili si za našu ili za drugu konfesiju –). Odluči se!' Ali Otac ipak ljubi svu svoju djecu. A morali bismo reći: 'Prihvaćamo svu svoju braću i sestre koju si ti prihvatio kao svoju djecu.'“

4.3. Zajedništvo hrani

Često kršćani gube svoju ljubav prema Bogu i svoje oduševljenje za vjeru, jer su zanemarili zajedništvo među kršćanima.

„Čovjek koji se jednom našao u ovoj situaciji posjeti mudra, starijega kršćanina. Sjedili su u sobi pred otvorenim kaminom. Starac ne reče ni riječi, nego pođe do vatre, izvadi jedan užareni komad ugljena i stavi pokraj vatre. Još je uvijek šutio. Za nekoliko minuta ugljen je izgubio svoj žar. Čovjek ga zatim opet uzme i vrati natrag u vatru. Nakon kratka vremena ugljen se ponovno zažari.

Starac još uvijek nije rekao ni riječi ali kad je onaj drugi ustao da ponovno pođe dobro je znao zašto se njegova radost u vjeri bila tako ugasila.“

John Wesley, osnivač velike zajednice vjernika reče: Postoje dvije stvari koje ne možemo učiniti sami: Ne možemo se sami sobom oženiti i ne možemo sami biti kršćani.

5. Zaručnica

Dolazimo do četvrtoga važnog vidika Crkve, do onoga koji se obraća području osobne ljubavi, do zaručnice.

Jahve je već u Starome zavjetu označio narod Izrael kao svoju zaručnicu. Kod proroka Izaije stoji primjerice: „*Suprug ti je tvoj Stvoritelj...*“ (Iz 54,5).

U Novome zavjetu upućuje Poslanica Efežanima na ovu zaručničku ljubav Kristovu prema njegovoj Crkvi: „*Muševci, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti očistivši je kupelju vode uz riječ te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i bez mane*“ (Ef 5,25-27). Isus po ovoj ljubavi hoće ovu zaručnicu, koja je postala odvratnom, učiniti lijepom i krasnom.

Čitava Crkva, muškarci, žene i djeca, ova su zaručnica. Ovu je sliku teško razumjeti, prije svega muškarcima. Kako jedan muškarac može biti zaručnica?

Zaručnica znači ponajprije osobnoga nasuprotnika. Ovaj osobni nasuprotnik može biti i u nama.

Ono što je zajedničko svima nama, muškarcima, ženama i djeci, jest to da u nama prebiva Isus Krist. Isus dolazi u čovjekovu najnutarniju nutrinu kao ljubavnik svojoj ljubljenoj. On dolazi da dade puninu svoje vječne, nerazorive ljubavi.

Biti zaručnica upućuje na ovaj nutarnji odnos ljubavi. To znači potpunu željenost, ljubljenost i prihvaćenost. Intimna Isusova ljubav odnosi se na sve.

Župnik Sieger Köder u vezi s time naslikao je sliku. Ona nosi naslov „Dovršenje“ s dodatkom: „Ljubav nikad ne prestaje.“ Vijenac ruža upućuje na to da je ova ljubav vječna i nerazoriva.

Usred svih naših razočaranja u ljubavi i svih naših deficita ljubavi mi smo uzeti u prostor ljubavi koji je čvrst i nerazoriv. Ta će ljubav u našem životu ozdraviti sve, učiniti dobrim i dovršiti.

Ovo zaručništvo, ova neizmijerna ljubljenost i željenost nevidljiva je realnost.

Ovdje leži problem s Crkvom. Mi najviše vidimo onaj dio, ljudski dio Crkve – osoblje – i kako je sve prožeto previše ljudskim, prljavštinom i grijehom. Vidimo kako se puno toga odvija krivo. Ipak, upravo je tu nazočan Isus sa svojom pročišćujućom i uljepšavajućom ljubavlju. Kod ponovnoga Kristova dolaska sva ljepota će biti vidljiva. Ivan je tu ljepotu gledao u jednome viđenju. On je vidio „*Sveti Grad, novi Jeruzalem: silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica nakićena za svoga muža*“ (Otk 21,2).

6. Vidljiva Crkva

Od nutarnje tajne sada do konkretne vidljive Crkve. (Ovdje bi bilo moguće spomenuti neke posebne naglaske Rimokatoličke crkve.)

6.1. Univerzalna Crkva

Univerzalna, sveopća Crkva je neizmijerno velika. Smatra se da broji oko milijardu i sedam stotina milijuna članova na svijetu i sačinjava 32,9% svjetskoga pučanstva. U mnogim dijelovima svijeta

Isusova je Crkva izložena progonima. Danas su milijuni kršćana radi svoje vjere progonjeni, odbačeni i prezreni. Često se progonjeni kršćani ne mogu okupljati u službenoj Božjoj kući. Zato se formiraju grupe i sastaju se u privatnim kućama.

U Trećemu svijetu rast Isusove Crkve oduzima dah. U nekim zemljama, primjerice u Keniji, u međuvremenu se oko 80% pučanstva smatra kršćanima.

Službene pak Crkve na Zapadu a posebno u zapadnoj Europi gube svoje članove. Ipak vjerujem da Bog hoće i na našim geografskim širinama darovati novi zamah. (Mnogi tečajevi Alfa mali su primjer toga zamaha. 24.725 tečajeva u preko 139 zemalja u godini 2002.)

6.2. Lokalne Crkve ili mjesne zajednice

Ova univerzalna Crkva konkretizira se u mjesnim zajednicama. Život mjesnih zajednica pokazuje se između ostaloga na tri razine:

- a) Obvezne male grupe
- b) Bogoslužne zajednice
- c) Zajednice koje služe

a) Obvezne male grupe

U Katoličkoj su crkvi takve zajednice još uvijek malo poznate. Dugo vremena su bile važne udruge (navesti pojedine). Od Drugoga vatikanskog koncila, koji je istaknuo značenje Biblije, ovdje je nastupila promjena. Mnogi vjernici su započeli okupljati se kao biblijske, bazične, molitvene grupe i grupe za samopomoć oko Božje riječi da slušaju Uskrsnuloga. Broj katolika koji se susreću u takvim grupama postojano raste.

U nas su to prije svega... (spomenuti oblik grupa, u kojima gosti nakon tečaja mogu surađivati). Ove se grupe mogu usporediti s našim malim grupama kod tečaja Alfa. Broje između šest i deset članova i sastaju se svakih 14 dana. Kod ove je veličine moguće jedni druge upoznati, podupirati i podnositi.

Ove grupe idu skupa putem i hoće napredovati u vjeri. Tečaj Alfa je temeljni tečaj u vjeri. Možda i sami osjetite da s nekim temama ne možete ništa započeti ili se osjećate preopterećenima. Ali možda ste

ipak otvoreni i želite se dalje upustiti u započeti put. U takvoj grupi je to prilično moguće. Vi možete nastaviti put – ima još puno toga za otkriti kod Boga. Nismo s time gotovi.

Pozivam vas da razmislite želite li možda kod jedne takve grupe „primirisati“. *Ovdje se može uputiti na upitnik u praktičnome priručniku gdje se može navesti želja za malom grupom.*

b) bogoslužne zajednice

Kao što je grupa mjesto gdje doživljavamo duboko zajedništvo i zaštićenost i možemo unijeti sebe, tako je bogoslužje mjesto gdje se susrećemo sa svima.

Bogoslužja u kršćanskoj tradiciji igraju središnju ulogu. U zajedničkome slavljenju leži velika snaga koja oživljuje i stvara jedinstvo.

Ipak mnogi ljudi ne nalaze tek tako pristup do bogoslužja u vlastitoj župnoj zajednici. Njima a često i nama, ondje nedostaje radosti i zajedništva. Katkada s tim obredima ne znamo što bismo. Smije biti tako, ali ne mora tako i ostati. Mi možemo pronaći novi pristup osobnim udublivanjem u smisao obreda i urastanjem u zajednicu (zajedništvo). Pomoć za to mogu biti posebna bogoslužja. *Napomenuti eventualne mogućnosti takvih bogoslužja.*

c) zajednice koje služe

Biti kršćanin pokazuje se u služenju drugima. Za to u svakoj župnoj zajednici ima puno mogućnosti. Važnim mi se čini da si svatko osobno postavi pitanje: Kako svojim darovima i mogućnostima mogu služiti u zajednici Crkve?

Različitost službi pokazuje se već ovdje na tečaju Alfa:

- kuhanje
- pranje
- dekoriranje stolova
- vođenje grupa i razgovora
- briga za stol s knjigama
- suradnja u slavljeničkome timu
- služba molitve
- držanje referata

I to je Crkva: služiti jedni drugima. Ako svatko dadne ono što može i ima, tada nastaje nešto lijepo. Bog tada postaje nazočan. Tada postaje vidljivo ono što je zasjalo već u prvih kršćana: „Gledajte kako se ljube.“

7. Sažetak

Nakon što smo govorili o vidljivoj Crkvi, a prije toga razmatrali o Crkvi kao Božjemu narodu kao Kristovu Tijelu, kao Božjoj obitelji i kao Kristovoj zaručnici, možemo sada ponovno postaviti pitanje:

Koje mjesto na ljestvici vrijednosti zauzima Crkva? I moramo dodati: Danas! I: Za mene.

Trebalo je postati jasno da takve predodžbe o Crkvi, kakve sam početka spomenuo, nisu dostatne. Ja sam dio Crkve tako da u svoj život primam Isusa Krista i živim iz njegova Duha. Tako mi na kraju ostaje pitanje:

- Jesam li pronašao svoje mjesto u Crkvi?
- Imam li mjesto gdje zajedno s drugima stojim pred Bogom, gdje mogu živjeti zajedništvo, gdje se hranim, gdje mogu slaviti, gdje mogu unijeti sebe, gdje mogu služiti?

Molitva:

Bože, naš Oče, zahvaljujemo ti za tajnu Crkve i za bogatstvo slika koje nam pomažu razumjeti veličinu Crkve.

Zahvaljujemo ti za neizmjernu različitost te Crkve kroz jedinstvenost svakoga čovjeka.

Zahvaljujemo ti za iskustva koja smo smjeli steći na ovome tečaju Alfa: iskustva zajedništva i služenja.

Zahvaljujemo ti za svaki korak koji je svaki pojedini od nas mogao učiniti prema tebi. Pokaži svakomu od nas mjesto u svojoj Crkvi, ovdje, na ovome mjestu, i nakon završetka ovoga tečaja.

Blagoslovi sve nas sada i uvijek.

Amen.

Dodatak

Četiri pošalice po izboru

Budući da na Pepelnicu mnogi ljudi dolaze na bogoslužje, župnik pripremi sakristana da mu pomogne prilikom posipanja pepelom. Poučio ga je kako to ide i što treba reći: „Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah obratiti.“ Ali sakristan nije mogao zapamtiti ovu rečenicu. Prije bogoslužja pita sakristan župnika ponovno i ovaj mu strpljivo objasni.

Ali neposredno prije posipanja pepelom sakristan ponovno zaboravi rečenicu. Kad je opet pitao što treba reći, župnik je reagirao nestrpljivo: I sakristan je posipao pepelom. Pritom je poluglasno mrmljao: „Šeprtlja si i ostat ćeš šeprtlja!“ Ljudi su bili pomalo u čudu. Nakon bogoslužja kaže predsjedavajući zajednice (gradonačelnik) drugim vodećim osobnostima: „Da nisam znao da je ovo što je govorio, latinski, opalio bih mu pljusku!“

Bračni par, koji se čitav život uvijek svađao, slavio je zlatni pir. Djeca razmišljala što bi mogli učiniti da ta vječna svađa konačno prestane i njihovi roditelji barem u dubokoj starosti skupa prožive još malo mirnih dana. Tako svojim roditeljima darovaše posjet nadaleko poznatome bračnom savjetniku.

Roditelji su se svađali i putem onamo. Svađali su se i čitavo vrijeme kod terapeuta tako da je ovaj jedva došao do riječi. Naposljetku ustane i kaže: „Sada ću učiniti nešto što u čitavoj svojoj praksi nikada nisam učinio i što nikada više neću učiniti.“ Priđe k ženi, uzme je u naručje i poljubi u usta.

Nato će mužu: „Ovo trebate učiniti barem tri puta tjedno!“ Ovaj će na to: „Dobro, dovodit ću vam je dakle u ponedjeljak, srijedu i petak!“

Dvoje mladih svježe zaljubljeni. Jednoga dana muškarac od svoje tvrtke dobije ponudu da godinu dana radi u inozemstvu. To mjesto je dobra prilika za njegovu karijeru. Njegova prijateljica je užasnuta. Ustručava se. Muškarac razmišlja kako bi ju ipak privolio na to.

Naposljetku joj predloži: „Svakoga ću ti dana napisati razglednicu otuda gdje budem.“ Prijateljica naposljetku pristane.

Kako je dogovoreno, šalje muškarac svoju prvu razglednicu: „Jako mi nedostaješ. Uvijek mislim na tebe,“ itd. Zatim druga, treća, četvrta... svih 365. Održao je svoje obećanje do kraja.

Vrativši se kući, pođe k svojoj prijateljici. Pozvoni. Majka otvori i očit se prestraši. „Što je?“, pita on. „Vi ne znate...“ „Što?“ „Suzana se prošli tjedan udala.“ Strašna tišina. „Za koga?“ „Za mladoga pismonošu.“

Ova mala pripovijest pokazuje nam da odnos ovisi o konkretnome susretu i blizini. Ne djeluju ljubav razglednice iz daljine, nego konkretan susret – s pismonošom, koji razglednice donosi. Ljubav raste ondje gdje se događa susret. O tome se radi i kod današnje teme.

Majka Crkva

Pojam „Majka Crkva“ ima dubok simbolični sadržaj. Posreduje zaštićenost i mjesto gdje se duša hrani. Sljedeću misao eventualno ubaciti na kraju poglavlja 3, „Božja obitelj“:

Kazali smo da smo svi djeca božanskoga Oca, da smo braća i sestre. Mogli bismo pitati mudrije: Tko je naša majka? Imamo li mi i majku? Kršćani su od davnine govorili: „Naša majka je Crkva.“ Ovaj način gledanja je danas poprilično zaboravljen.

Iskustvo Stephana Pfistera

„Radio sam kod jednoga seljaka poljodjelca-povrčara u Emmentalu (Kanton Bern) i uz posjećivanje katoličkih bogoslužja surađivao u evangeličkoj grupi mladih.

Jedne večeri bili smo pozvani na predavanje mladoga para u misijama iz metodističke Crkve. Oni su misionarili u Španjolskoj i pripovijedali o svome radu i svojim susretima u toj zemlji. Nakon predavanja pitao sam ih nije li Španjolska već višestruko kršćanska. Kazali su da je većina Španjolaca tradicionalno katolička, a da je katolicizam zabluda. Ja sam ipak bio uvjeren da je Isus sa mnom započeo put, i to u Katoličkoj crkvi. Zato sam intervenirao. Ustanovilo

se da se oni orijentiraju prema maloj džepnoj knjizi koja o Katoličkoj crkvi izvješćuje tako da ti se kosa na glavi diže.²

Njihova izjava me povrijedila i zaokupila i ja sam počeo baviti se tematikom o razlikama u vjeri. Brzo sam opazio da u većini Crkava postoje tolerantnija i isključivija nastojanja i da je i u Isusovo vrijeme bilo takvih razlika.

Radujem se da mogu opaziti kako je Isus ostao slobodan prema različitim tendencijama. Budući da se uvijek iza oblika radilo o motivu, a ne o vanjskome obliku.

Danas se svaki put razveselim kad se različite vjerske grupacije susreću visoko cijeneći jedna drugu.

Preporučene knjige

„Katolici ste. U što zapravo vjerujete?“ U knjizi „**Kršćanin i katolik**“ Alan Schreck (Vier-Türme Verlag) jednostavno je i razumljivo prikazao istine katoličke vjere. Knjiga za sve koji imaju pitanja o katoličkoj vjeri.

Poseban element u Katoličkoj crkvi jest euharistijsko slavlje, ali čiji se smisao više pravo ne razumije. Knjižica „**Euharistija – put preobrazbe**“ (BE-tim) pomaže razumjeti obrede i omogućiti nov pristup ovom slavlju.

² Trebalo bi znati koja je to knjižica. Mora da cirkulira po svijetu u golemoj nakladi. Moja nećakinja, Amerikanka, javila je mojoj sestri da odustaje od krštenja djeteta u Katoličkoj crkvi, što je namjeravala (iako sama nema vjere) jer je saznala da prema katoličkoj vjeri Bog nekrštenu djecu šalje u pakao. I ne pita je li to isitna. Ona je u to sigurna i ogorčena je zbog toga (op. Lektora Vlatka Bilića).

Petnaesta jedinica

Kako učiniti ono najbolje iz svoga života?

Ovo se predavanje u pravilu drži na vikendu Alfa.

Cilj: Ohrabriti za odluku da se u svakodnevici odlučimo za kršćanski način života i za isplativ i blagoslovan život.

Bog dariva sada priliku za novi početak.

Trajanje referata: 30-35 minuta.

1. Uvod

Pozdrav; Bilježnica za sudionike, str. 72-73

Kokoš i svinja prolazili kroz četvrt bijede. Susreli su se s puno djece. Nevolja ove djece dirnula ih je u srce. Svinja upita: „Kako vam možemo pomoći? Ta uza se nemamo ništa!“ Kokoš razmisli. Nakon nekoga vremena reče: „Znam! Mi vam možemo dati nešto od sebe: jaja na oko sa šunkom.“ Nato će svinja: „Lako je tebi govoriti. Za tebe je to dar a meni se radi o životu.“

Danas se radi o životu. Tema glasi: Kako iz – ostatka – moga života učiniti ono najbolje?

Imamo samo jedan život. Možda si želimo da na raspolaganju imamo više od jednoga života. Netko je jednom rekao: „Da barem imam dva života. Prvi bi bio tu za to da griješim, a drugi da iz pogrješaka učim.“ Možda iz toga razloga i tzv. nauka o reinkarnaciji ima danas toliko pristaša. U nauku o reinkarnaciji misli se da svaki čovjek dolazi više puta na zemlju. Ali kršćanska vjera govori: Imamo samo jedan život ovdje na zemlji, ali ovaj je s budućnošću u vječnosti.

To u nekih, pogledaju li promašene prilike svoga života, može izazvati strah i obeshrabrenost. No, svi smo griješili, činili pogrješke. Božjom pomoću moguće je iz dijela našega života koji još preostaje, učiniti nešto posve pozitivno. Bog gleda na naš život s velikom ljubavlju i milosrđem. On vidi ono veliko što još može učiniti iz našega života i daje *nam ponudu*.

U vezi s ovim pogledajmo dva retka iz Poslanice Rimljanima: „*Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu – kao svoje duhovno bogoslužje. Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno*“ (Rim 12,1-2).

2. Velika ponuda

2.1. Ne prilagođujte se bezbožnu svijetu

Prilagoditi se većini napast je koju svi poznajemo. To pokazuje sljedeći pokus: Na ploči su bile tri crte vidno različite duljine. A onda je više puta grupi od deset osoba postavljeno pitanje: Koja je crta najdulja? Bitna točka bila je: uvijek je prije toga devetero bilo zamoljeno da podignu svoju ruku za drugu po redu najdulju crtu. Rezultat: U većini slučajeva podigla je jedna osoba ruku najprije kod najdulje crte. Ali tada se ustručavala kad je vidjela druge i u 75% svih slučajeva prilagodili su se zatim većini.

U biblijskome tekstu stoji: „*Ne suobličujte se ovomu svijetu*“ (Rim 12,2). Pod „svijetom“ se ovdje ne misli na stvorenje, nego svijet koji je Bogu okrenuo leđa. Taj svijet vrši veliko komešanje i dovodi u opasnost da se prilagodimo.

2.2. Živjeti kao Božji sinovi i kćeri

„Na završnome ispitu policijske škole postavljeno je jednom sljedeće pitanje: 'U ophodnji ste. Odjednom u vašoj blizini eksplodira plinski vod. Prilikom vašega istraživanja ustanovite da je eksplozija prouzročila veliku jamu u pločniku za pješake; pokraj nje leži prevrnuti mali autobus. Dvoje putnika, muž i žena su ozlijeđeni. Ženu prepoznajete kao ženu svoga pretpostavljenoga koji se trenutačno nalazi u SAD-u. Vozač automobila koji prolazi mimo nudi vam svoju pomoć. Ali vi prepoznajete da se toga muškarca traži radi oružane pljačke. Odjednom iz obližnje kuće dojuri muškarac i viče da mu žena očekuje dijete i da je šok eksplozije ubrzao porod. Drugi čovjek, koji je od snažne eksplozije odbačen u kanal, viče za pomoć budući da ne zna plivati. Što ćete učiniti?'

Ispitanik kratko razmisli i kao odgovor na svoj list papira napiše; 'Skinut ću uniformu i umiješati se među gledatelje.'

I mi bismo kao kršćani koji puta rado odložili svoju kršćanskost i umiješali se među narod. Ali mi imamo drugu zadaću: Božji smo sinovi i kćeri. To je naš novi identitet. Bog želi da se njegov način življenja i razmišljanja očituje na našem životu.

Isus stoga kaže: „*Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima*“ (Mt 5,16).

To ponajprije znači razumjeti sebe kao kćeri i sinove Božje i tako htjeti živjeti. Duh Sveti nam pokazuje da je ovo divan poziv. On nam u srce polaže radost zbog toga. Daje nam snagu da tako živimo. Hrani nas u našem srcu ljubavlju Božjom. Tako odnos prema Bogu ima djelovanje koje jača osobnost: mi sve više postajemo sposobni djelovati prema našem uvjerenju. Više ne ovisimo o tome hoće li svatko smatrati dobrim to što mi mislimo i činimo.

Što dublje živimo polazeći od Božje ljubavi i priznanja, to manje se dajemo manipulirati iz straha da ćemo izgubiti ljubav i priznanje nekoga čovjeka. A to je sloboda koje naše čovječstvo razvija.

Ako nasljeđujemo Krista, postajemo i slobodni odložiti načine ponašanja i navike koje nas same i druge opterećuju.

Umjesto da o drugima govorimo loše, u nama raste čežnja da se zainteresiramo za dobro drugih.

Umjesto da gundamo i zanovijetamo, osjećamo u sebi zahvalnost koja nas oslobađa otrova negativnih misli.

Umjesto da se seksualno takoreći slobodno ponašamo, otkrivamo (ponovno) dubinu i ljepotu životnoga odnosa u kojemu se možemo potpuno povjeriti drugomu.

2.3. Iskusiti seksualnost kao ozdravljujuću snagu

Ovaj posljednji primjer načinje jedno područje kod kojega se javljaju mnoga pitanja i gdje se često kršćanstvu predbacuje neprijateljstvo prema životu i užitku. Ali: Božji poredak stvaranja je i ovdje daleko bolji od takozvane seksualne slobode svijeta. Jer Bog je taj koji je stvorio užitak i našu seksualnost. Bog nas je stvorio i htio kao seksualna bića te nam je naše seksualne organe stvorio za užitak.

Biblija daje seksualnosti u braku visoko mjesto na ljestvici vrijednosti. Ali ona također zna koliko su snažne i strastvene i

vezujuće snage koje se oslobađaju seksualnim odnosom. Upravo radi te snage može se razoriti pogriješno življenu seksualnost. Stoga Bog spolni odnos smješta u životno valjano, obvezujuće zajedništvo braka između muža i žene.

U Postanku 2,24 čitamo – a i Isus se još jednom poziva na ovo mjesto: „*Stoga će muškarac ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i njih dvoje bit će jedno tijelo. Stoga nisu dvoje, nego jedno tijelo*“ (Mk 10,8).

U brak spada to da se svoje roditelje ne napušta samo izvanjski, nego i nutarnje i daje obvezujuće obećanje koje vrijedi čitav život. Ovamo spada „odanost“ – hebrejska riječ doslovce za to znači: zalijepljenost skupa –, i to ne samo tjelesno-biološki, nego i emocionalno, psihološki, socijalno i duhovno. Kršćanski okvir za povezanost „*jednoga tijela*“ jest dakle brak. Budući da nas Bog ljubi, upozorava nas na opasnost koja nam prijete kad živimo seksualnost izvan zaštite bračnoga odnosa.

Prigodni seks bez posljedica jednostavno ne postoji. Svaki spolni čin ima posljedica za zajedništvo koje time nastaje (1 Kor 6,13-20). Kad se to zajedništvo slomi, ljudski život trpi tešku štetu.

Zalijepite dvije uske vrpce papira skupa i na kraju ih razdvojite. Moći ćete čuti trganje, a na svakoj papirnatij vrpici vidjet ćete razderotine drugoga koje su na njemu ostale.

Gdje dvoje ljudi postaju jedno i zatim se jedno od drugoga otrgne, tu ostaju duševne rane i ožiljci. Dio nas samih ostaje zalijepljen na drugome kad se odnos slomi.

Posljedice seksualne slobode su narušeni brakovi, slomljena srca, ranjene dječje duše, spolne bolesti kao i ljudski životi od kojih su preostale samo ruševine i krhotine. Mnogi su ljudi danas ranjeni u svojoj seksualnosti i dostojanstvu. Bog razumije ovu nevolju. On hoće dati ozdravljenje i pomoć da bi seksualnost postala ozdravljujuća snaga.

2.4. Postati nov

Budući da nas Bog hoće učiniti sretnima, Pavao nas opominje: „*mijenjajte se*“. To znači: Dajte da se pokaže što Bog hoće, to znači što vam uistinu čini dobro. Bog ne želi da mijenjamo stvari koje su dobre. Nego želi da se oslobodimo smeća koje nas opterećuje. On želi da više ne škodimo samima sebe i ne ranjavamo sebe. On želi da kao njegove kćeri i sinovi živimo iz punine njegove ljubavi i dobrote.

Čuo sam za neku ženu koja je svakoga dana kao prosjakinja obilazila gradom i vukla sa sobom stvari iz košara za papir u plastičnim vrećicama. Nakon njezine smrti na iznenađenje mnogih pokazalo se da je prije nekoga vremena baštinila veliku svotu novca. Imala je luksuzan stan i baštinila nekoliko vrijednih slika. Ali je i dalje sa svojim plastičnim vrećicama punim smeća obilazila uokolo. Nije mogla uživati svoju baštinu.

Mi kao kršćani živimo neusporedivo veću baštinu: Obećan nam je ne samo vječni život nego i ispunjen život ovdje na zemlji. To je život koji naizvan možda ne spada u uspješne živote, ali koji donosi zadovoljstvo iznutra.

Pavao nam nadalje u 12. poglavlju Poslanice Rimljanima daje mali uvid u ovu nutarnju ispunjenost, u blago kršćanskosti, Tri od ovih blaga hoćemo malo bolje promotriti.

3. Blago kršćanskosti

3.1. Ljubav nehinjena (Rim 12,9)

„Zazirite oda zla“ (Rim 12,9). „Bez licemjerja“ znači u izvornome smislu riječi „a da se ne pretvarate“, dakle bez maske.

Kod mnogih susreta naginjemo k tomu da se sakrijemo iza maske. Ako naš nasuprotnik učini isto, tada dolazi do susreta dviju maski ili fasada. Prave se osobe uopće ne susreću. Posljedica je nutarnja samoća.

Iskrena ljubav znači da se otklanja fasadu i riskira pokazati pravo Ja. Ako smo shvatili da nas Bog ljubi onakve kakvi jesmo, imamo slobodu skinuti svoju masku.

A to je jedno od najvećih blaga kršćanske vjere. U svojim odnosima možemo doživjeti novu dubinu.

3.2. Oduševljenje za Boga (Rim 12,11)

„*U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite!*“ (Rim 12,11). Neki se muče s oduševljenjem, s entuzijazmom. Oni ovo zamjenjuju s fanatizmom. A entuzijazam je pritom čudesna riječ. Ona dolazi od dvije riječi „ev theos“ a znači „biti u Bogu“. Tko je prožet Bogom, posjeduje radost i snagu da povuče i druge. To je oduševljenje koje povlači za sobom, a proizlazi iz odnosa prema Bogu.

Prijateljstvo s Kristom smjera na trajnost. Ono ne treba nikako tijekom vremena splasnuti. Pavao govori: „*U revnosti budite hitri!*“ (Rim 12,11). Što smo dulje kršćani, to će više naš život biti iz dubine prožet radošću u Bogu.

3.3. Uspješni odnosi prema drugima (Rim 12,12-21)

Treće blago su dobri odnosi prema drugima. Pavao ovdje pokazuje šaroliku sliku kako odnosi uspijevaju. [Sljedeći tekst Pisma eventualno kratko komentirati natuknicama.](#)

- gajiti gostoljubivost i biti velikodušan – *Pritječite u pomoć svetima u nuždi, gajite gostoljubivost!* (r. 13),
- spremno oprostiti drugima – *Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjite* (r. 14)
- biti suosjećajan – *Radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima* (r. 15)
- biti prav i istinit – *Budite istomišljenici među sobom. Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlači što je ponizno. Ne umišljajte si da ste mudri!* (r. 16)
- živjeti dobrotu – *Nikome zlo za zlo ne vraćajte; zauzimajte se za dobro pred svim ljudima!* (r. 17) i
- živjeti zajedno s drugima u miru – *Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima* (r. 18).

„U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! Pritječite u pomoć svetima u nuždi, gajite gostoljubivost! Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjite! Radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima! Budite istomišljenici među sobom! Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlači što je ponizno. Ne umišljajte si da ste mudri! Nikome zlo za zlo ne vraćajte; zauzimajte se za dobro pred svim ljudima! Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima! (Rim 12,12-18).

4. Otvoriti sva područja života Božjoj ljubavi

Kako pronaći ovo blago, kako doći do ovih uspješnih odnosa? Isus je često upućivao na glavnu zapovijed: *„Prva je: Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini. Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje! Druga je: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Nema druge zapovijedi veće od tih“* (Mk 12,29-31). To znači: Slušajte Božje naputke i dajte se od njega potpuno ljubiti. Ljubite svoj život. Ljubite same sebe i sva svoja životna područja otvorite Božjoj ljubavi. Dopustite da čitav vaš život bude prožet milosrđem, ljubavlju Božjom.

Čitav naš život, to znači tijelo, duh i duša. Biblija ima cjelovito gledanje čovjeka. Bog želi da mu otvorimo čitav svoj život da bi ga on u svojoj ljubavi promijenio.

- Prvo, stavimo mu na raspolaganje **svoje vrijeme**. Naše vrijeme je jedno od naših najdragocjenijih dobara. Stavimo li mu na raspolaganje svoje vrijeme, to ne znači da moramo bez stanke moliti ili čitati Bibliju, nego da u planiranju vremena slijedimo Božje prioritete. Radi se dakle o pitanju: Što leži Bogu na srcu? Može se lako dogoditi da se postavi krive prioritete. U jednim istočno-afričkim novinama pojavio se sljedeći oglas: „Farmer traži dražesnu ženu s traktorom radi druženja i eventualnoga braka. Molim priložiti fotografiju traktora.“ Prioriteti ovoga farmera bili su malo pobrkani.

Naše prioritete trebamo postaviti tako da naši odnosi imaju prednost, a najvažniji je naš odnos prema Bogu.

- Drugo: **naše vlasništvo**. Novi zavjet nam ni na jednome mjestu ne zabranjuje posjedovati, zarađivati novac, štedjeti ili čak uživati u ugodnim stvarima života.

Ali problem se daje ilustrirati rečenicom: Novac spada u novčanik a ne u srce. Jer novac vrlo lako utječe na naš život, na naše ciljeve pa čak i na naše odnose. I tako novac počinje vladati.

Velikodušni darovatelji su primjeren odgovor na Božju velikodušnost i na nevolje drugih. Oni predstavljaju i dobru pomoć da se oslobodimo ovisnosti o materijalnim stvarima.

- Treće: **naša osjetila**. Mi možemo svoje **uši**, svoje **oči**, svoja **usta**, svoj **jezik** i svoje **ruke** rabiti sebično i na pogrešan način ili ih pak staviti u službu Božje ljubavi. Pozvani smo sve svoje **snage**, svoje **sposobnosti** i svoje **darove** staviti u službu njegove ljubavi. Možemo snagu seksualnosti i u beženstvu založiti za Božje kraljevstvo i u službu ljudima.

Kad Pavao piše da čitav svoj život trebamo staviti Bogu na raspolaganje, od toga nije izuzeto ništa. Ne možemo izdvojiti samo neke točke. Paradoksalno je da pravu slobodu i ispunjenje nalazimo upravo onda kad sva područja svoga života otvorimo i podredimo Božjoj ljubavi. Bog će nam korak po korak pokazati sve ono što još treba ozdraviti.

5. Živjeti iz Božje ljubavi

Na jednoj razglednici stoji: „Da velikomu cilju traži mnoge Ne.“

Ako živimo iz Božje ljubavi, reći ćemo Ne negativnomu. Ako hoćemo ići putem s Bogom, to nas može nešto i stajati. Biti kršćanin u mnogim dijelovima svijeta znači proganjanje.

Mi kod nas imamo dar da živimo u društvu u kojemu nismo proganjeni. Ima možda kritike i ruganja, ali usporedimo li to sa situacijom u dugim dijelovima svijeta, sve to nije spomena vrijedno. Ali i u nas može biti kršćanin povezano s odvažnim djelima.

Novo ponašanje može izazvati reakcije i nerazumijevanje i agresije. Možda se na njima samima prepoznaje da se ne može i dalje lagati ili da se neke stvari još može činiti dobro. Za to se traži hrabrost.

A već se događalo i to da su njih dvoje, koji su živjeli skupa a zatim postali kršćani, postali svjesni da način njihova zajedničkog života nije ispravan. I oni su se odlučili do ženidbe više ne spavati skupa. To traži odricanje, ali koje ipak daje da odnos na nov način postaje dublji.

Drugi otkrivaju da su nakon smrti partnera ili nakon slomljena braka sada pozvani na beženstvo da bi mogli više služiti Bogu i ljudima. Odluka za to može značiti žrtvu koja na dublji način donosi više ispunjenja i zadovoljstva.

Možemo biti sigurni: Bog nas ljubi. Imamo dobroga Boga! On nam hoće samo najbolje za naš život. Hoće nam priuštiti sve.

Katkada možemo doći u kušnju da se sami liječimo ili nešto popravimo govoreći sebi: „Bog nije tu posve na čistu! Ja to mogu bolje od njega. Staviti ću ovdje Boga izvan igre.“ Ali mi to nikada ne možemo učiniti bolje od Boga a katkada svojom tvrdoglavošću nanosimo strašnu nesreću.

Za mnoge krhotine u našem životu odgovorni smo mi sami. Ali Bog uzima naše gomile olupina i iz njih stvara nešto novo, iz slijepih ulica otvara nove puteve. Iz krhotina može nastati blagoslov.

6. Postati blagoslov

Bog nas uzima takve kakvi jesmo, sa svime čime smo naškodili sebi i drugima. On hoće sada promijeniti naš život.

Jedan liječnik, psihijatar i đakon, pripovijeda o mladiću koji je godinu dana prije svojih zaruka sa svojom prijateljicom proveo praznike na jezeru. Ona je plivala sama u jezeru dok ju je on čekao na obali. Sat, dva, tri... , konačno čitav dan. Nije se vratila. Obišao je čitavo jezero, nije ju pronašao. Tražio ju je tri dana i tri noći. Tada je upao u užasnu pobunu protiv sebe, protiv života i protiv svega. Nije

vidio više nikakva smisla u životu i svemu je dao maha. Živio je sve više i više na ulici s alkoholom, drogom itd.

Jednoga dana, kad je fizički i psihički bio potpuno na dnu, čuo je duboko u sebi glas: „Nisi stvoren za to!“ Htio je taj glas potisnuti s još više alkohola i droge. Ali duboko u njemu i dalje se čulo: „Nisi za to stvoren!“ Naposljetku je jednoga danas stajao u liječničkoj ordinaciji. Što učiniti s tako duboko ranjenim i razorenim čovjekom? Liječnik se sjetio savjeta jedne duboke vjernice: „Kad si u potpuno pogrešnoj situaciji i više ne znaš kako dalje, pođi s tim čovjekom pet minuta pred Presveti Sakrament.“

I tako on uzme ovoga čovjeka sa sobom u kućnu kapelicu. Tek što su onamo stigli, mladi čovjek počeo plakati. U njegovoj nutрини probilo je puno toga kroz suze i grcanje. „Nisi za to stvoren!“ Tada je započeo put ozdravljenja i nadoknade zaostalog rada. Danas je taj čovjek biskup, vodeći član Crkve.

Zašto ovo pripovijedam? Ta pripovijest pokazuje što Bog može učiniti iz bolnih razočaranja i promašena života. On može darovati dublje ispunjenje na područjima gdje si to ranije uopće nismo mogli zamisliti.

U vezi s time govori Ignacije Loyolski: „Malo ljudi naslućuje što bi Bog iz njih načinio da se bez pridržaja predaju njegovu vodstvu.“
Eventualno na ovome mjestu ispričati neko osobno iskustvo.

Opažam kako iznutra moram uvijek iznova odlučiti i izabrati između polovična i velikodušna odgovora na Božju ljubav. Često mi pomaže sljedeća misao: Kako, gledajući iz situacije kraja moga života, želim sada postupiti? Kako želim investirati sebe, svoje vrijeme, svoj novac, svoje sposobnosti? Pogled iz perspektive vječnosti često mi pomaže da se sada odlučim velikodušnije i čitavim srcem živim ono za što sam od Boga stvoren.

Bog želi iz vas i vašega života načiniti velik i trajan blagoslov. Tko se upusti u to, iskusit će da malo-pomalo i naša velika, a katkada i tjeskobna pitanja nalaze odgovor.

Hoćemo moliti:

*Dobri Bože i Oče,
ti nam želiš omogućiti dobar i ispunjen život.
Ti želiš i iz ruševina našega života stvoriti novo.
Želiš dati da naš život zasja i postane blagoslovom za mnoge.
Puno ti za to hvala.
Molim te daruj nam svoga Duha, da bismo čitavim srcem vjerovali
tvojoj ljubavi. Pokaži nam gdje se moramo odvojiti od stvari jer
nam nanose štetu i daj nam snage to učiniti.
To te molimo po Isusu Kristu, našem prijatelju i Otkupitelju.
Amen.*